

COMARCH

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
COMARCH S.A.
Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ
W 2016 ROKU**

Spis treści

1. Informacje o firmie	5
1.1. Akcjonariat, podmioty zarządzające i nadzorujące	5
2. Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe.....	7
2.1. Wybrane skonsolidowane dane finansowe	7
2.2. Zatrudnienie i zdolności produkcyjne Grupy Comarch	8
2.3. Kurs giełdowy akcji jednostki dominującej (w PLN) – Comarch S.A.	9
3. Produkty i usługi oferowane przez Grupę Comarch w 2016 roku	10
3.1. Sektor telekomunikacja	10
3.2. Sektor finanse, bankowość i ubezpieczenia	14
3.3. Sektor technologiczny	16
3.4. Sektor ERP	18
3.5. Sektor administracji publicznej	20
3.6. Sektor usługi	24
3.7. COMARCH HEALTHCARE	32
3.8. Działalność sportowa	34
4. Pozycja Grupy na rynku IT oraz informacja o rynkach zbytu i o źródłach zaopatrzenia	35
5. Struktura sprzedaży	35
5.1. Przychody ze sprzedaży - struktura geograficzna (w tys. PLN)	35
5.2. Struktura sprzedaży według odbiorców (w tys. PLN)	36
5.3. Struktura sprzedaży wg rodzaju (tys. PLN)	37
6. Charakterystyka czynników istotnych dla rozwoju Grupy Kapitałowej	38
6.1. Czynniki wewnętrzne	38
6.2. Czynniki zewnętrzne	38
7. Pozostałe istotne czynniki, w tym ryzyka i zagrożeń	39
7.1. Ryzyko kredytowe	39
7.2. Ryzyko zmiany stóp procentowych	39
7.3. Ryzyko zmiany kursów walut	39
7.4. Ryzyko płynności finansowej	40
8. Perspektywy rozwoju działalności Grupy oraz przewidywana sytuacja finansowa Grupy w 2017 roku	40
9. Analiza finansowa Grupy	41
10. Kredyty, pożyczki, poręczenia, gwarancje i istotne pozycje pozabilansowe.....	46
10.1. Nieodnawialne kredyty bankowe	46
10.2. Odnowialne kredyty bankowe	49
10.3. Pożyczki	50
10.4. Poręczenia	51
10.5. Gwarancje bankowe i istotne pozycje pozabilansowe	54
11. Najważniejsze wydarzenia w 2016 roku i po dacie bilansu	54
11.1. Umowy znaczące dla działalności Grupy Comarch	54
11.2. Pozostałe	58
12. Główne inwestycje krajowe i zagraniczne (papiery wartościowe, instrumenty finansowe, wartości niematerialne i prawne oraz nieruchomości), w tym inwestycje kapitałowe dokonane poza grupą jednostek powiązanych oraz opis metod ich finansowania a także ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych, w porównaniu do wielkości posiadanych środków	59
12.1. Inwestycje kapitałowe	59
12.2. Nieruchomości	61

13. Działalność w Specjalnej Strefie Ekonomicznej.....	61
14. Uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej jednostki dominującej...63	
14.1. Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW w Warszawie	63
14.2. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. z dnia 15 czerwca 2016 r.	63
15. Operacje na akcjach Comarch S.A.	65
15.1. Transakcje zbycia/nabycia akcji jednostki dominującej	65
15.2. Zmiana udziału w ogólnej liczbie głosów w Comarch S.A.	65
15.3. Program opcji menadżerskich dla Członków Zarządu	66
16. Operacje na akcjach jednostek zależnych i stowarzyszonych Comarch S.A.	66
17. Pozostałe wydarzenia 2016 roku i po dacie bilansu	67
17.1. Terminy przekazywania raportów okresowych w 2016 roku	67
17.2. Terminy raportów okresowych w 2017 roku.....	67
17.3. Zawarte po dacie bilansu kontrakty forward.....	67
18. Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju grupy kapitałowej emitenta	67
19. Osiągnięcia w zakresie badań i rozwoju.....	68
20. Powiązania kapitałowe emitenta	70
20.1. Struktura kapitałowa Grupy Comarch	70
20.2. Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch w 2016 roku	71
20.3. Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch po dacie bilansu.....	72
20.4. Charakterystyka spółek Grupy Comarch.....	72
21. Raport danych pozafinansowych.....	85
22. Transakcje zawarte przez emitenta lub jednostkę od niego zależną z podmiotami powiązаныmi na innych warunkach niż rynkowe	85
23. Objasnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok.....	85
24. Opis czynników i zdarzeń o nietypowym charakterze mających znaczący wpływ na działalność Grupy i osiągnięte zyski oraz ich ocena	86
24.1. Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego.....	86
24.2. Wycena różnic kursowych.....	86
24.3. Odpis z tytułu utraty wartości należności	86
24.4. Wpływ Thanks Again LLC na wyniki Grupy Comarch.....	86
25. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem emitenta i jego grupą kapitałową	86
26. Opis struktury głównych lokat kapitałowych lub głównych inwestycji kapitałowych dokonanych w ramach grupy kapitałowej emitenta w danym roku obrotowym	86
27. Dane dotyczące umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych	86
28. System kontroli programów akcji pracowniczych.....	87
29. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	88
29.1. Postępowania dotyczące zobowiązań albo wierzytelności emitenta lub jednostki od niego zależnej, w których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta	88
29.2. Dwa lub więcej postępowań dotyczących zobowiązań oraz wierzytelności, których łączna wartość stanowi odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta wraz ze stanowiskiem emitenta w tej sprawie	88

117 mln PLN
zysku
operacyjnego

**Projekty w
ponad 60
krajach na 5
kontynentach**

**1 113 mln
PLN**
przychodów
ze sprzedaży

**Ponad
5 300
specjalistów**

**51 spółek
Grupy na
całym
świecie**

**Kapitalizacja
Comarch S.A. na
GPW na
poziomie
1 415 mln PLN
(31.12.2016)**

**60% udział
sprzedaży
zagranicznej**

1. Informacje o firmie

1.1. Akcjonariat, podmioty zarządzające i nadzorujące

1.1.1. Akcjonariusze posiadający co najmniej 5% w ogólnej liczbie głosów na WZA jednostki dominującej

Na kapitał zakładowy Comarch S.A. składa się 8 133 349 akcji o łącznej wartości nominalnej 8 133 349 PLN. Zgodnie z informacją posiadaną przez Comarch S.A., na dzień 31 grudnia 2016 r. akcjonariuszami posiadającymi co najmniej 5% głosów na WZA Spółki są Janusz Filipiak, Elżbieta Filipiak oraz MetLife OFE.

Akcyonariusze	Ilość akcji	% kapitału zakładowego	Liczba głosów na WZA Spółki	% głosów na WZA Spółki
Janusz Filipiak	1 997 027	24,55	5 569 027	36,82
Elżbieta Filipiak	1 323 461	16,27	4 707 461	31,12
Pozostali członkowie Zarządu	91 622	1,13	129 222	0,85
MetLife OFE	841 097	10,34	841 097	5,56
Inni akcjonariusze	3 880 142	47,71	3 880 142	25,65
Razem	8 133 349	100,00	15 126 949	100,00

PO DACIE BILANSU

Bez zmian.

1.1.2. Rada Nadzorcza i Zarząd jednostki dominującej – Comarch S.A.

a) Rada Nadzorcza Comarch S.A. wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.:

Imię i nazwisko	Funkcja	Comarch S.A.	Metrum Capital S.A.
		Ilość akcji / wartość nominalna	Ilość akcji / wartość nominalna
Elżbieta Filipiak	Przewodniczący Rady	1 323 461/ 1 323 461 PLN	-
Maciej Brzeziński	Wiceprzewodniczący Rady	-	-
Danuta Drobniak	Członek Rady	-	-
Wojciech Kucharzyk	Członek Rady	-	-
Anna Ławrynowicz	Członek Rady	-	-
Robert Bednarski	Członek Rady	-	-
Anna Pruska	Członek Rady	-	50 000 / 50 000 PLN

PO DACIE BILANSU

Bez zmian.

b) Zarząd Comarch S.A. wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r.:

Imię i nazwisko	Funkcja	Ilość akcji Comarch S.A.	Wartość nominalna
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	1 997 027	1 997 027 PLN
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	-	- PLN
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	37 539	37 539 PLN
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	-	- PLN
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	32 867	32 867 PLN
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	10 608	10 608 PLN
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	10 608	10 608 PLN

PO DACIE BILASU

Bez zmian.

Prokurentami Spółki są: Michał Bajcar, Dariusz Durałek, Anna Kleszcz, Maria Smolińska, Iwona Kasprzyk oraz Dorota Klentak-Łyżwa.

c) Umowy w wyniku których mogą w przyszłości nastąpić zmiany w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy i obligatariuszy

Nie dotyczy.

d) Umowy zawarte między emitentem a osobami zarządzającymi przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia emitenta przez przejęcie

Nie dotyczy.

e) Wartość wynagrodzeń, nagród lub korzyści, w tym wynikających z programów motywacyjnych lub premiowych opartych na kapitale emitenta, wypłaconych, należnych lub potencjalnie należnych, odrębnie dla każdej z osób zarządzających i nadzorujących emitenta

Informacje dotyczące tego punktu znajdują się w notach 2.1.8 oraz 3.34 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

f) Zobowiązania wynikające z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze dla byłych osób zarządzających, nadzorujących albo byłych członków organów administrujących oraz zobowiązania zaciągnięte w związku z tymi emeryturami

Nie dotyczy.

2. Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe

2.1. Wybrane skonsolidowane dane finansowe

	2016	2015	2014	2013	2012
Przychody ze sprzedaży	1 112 813	1 131 580	1 038 351	938 976	883 876
Przychody ze sprzedaży rozwiązań własnych	1 041 133	994 152	910 216	763 928	687 124
Zysk operacyjny	116 893	113 028	98 529	34 446	30 767
EBITDA*	179 901	166 511	152 909	98 941	84 093
Zysk przed opodatkowaniem	104 777	108 129	92 577	36 724	39 737
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	73 034	79 651	67 894	25 077	40 660
Zysk na akcję (w PLN)	8,98	9,80	8,37	3,11	5,05
Aktywa	1 444 875	1 304 828	1 216 555	1 142 301	1 146 743
Kapitał własny	862 064	780 581	700 693	637 711	624 942

*Zysk operacyjny + Amortyzacja

W 2016 roku przychody ze sprzedaży Grupy Comarch były niższe o 18,8 mln PLN, tj. 1,7% w porównaniu do roku ubiegłego. Zysk z operacyjny osiągnął wartość 116,9 mln PLN i wzrósł o 3,4% w porównaniu do 2015 roku. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej w 2016 roku był niższy wobec roku poprzedniego o 8,3% i osiągnął wartość 73,0 mln PLN.

Rentowność operacyjna wyniosła 10,5% (w roku poprzednim 10,0%), rentowność netto 6,6% (7,0% w 2015 roku). Na dzień 31 grudnia 2016 r. Grupa Comarch (bez pracowników MKS Cracovia SSA) zatrudniała 5 304 osób, tj. o 267 osób więcej niż na koniec 2015 roku.

Wartość aktywów Grupy Comarch na koniec 2016 roku wzrosła w porównaniu do ubiegłego roku o 140,0 mln PLN, tj. o 10,7%. Wartość kapitału własnego wzrosła w 2016 roku o 10,4%, głównie w rezultacie uwzględnienia zysku netto wypracowanego w 2016 roku.

2.2. Zatrudnienie i zdolności produkcyjne Grupy Comarch

W dniu 31 grudnia 2016 r. w Comarch S.A. było zatrudnionych 4 276 osób wobec 3 943 osób zatrudnionych na dzień 31 grudnia 2015 r., natomiast w całej Grupie Kapitałowej liczba zatrudnionych wzrosła do 5 304 osób w porównaniu do 5 037 osób z 31 grudnia 2015 r. (ze względu na odmienną specyfikę działalności w liczbie tej nie jest uwzględniony stan zatrudnienia w MKS Cracovia SSA).

Przeciętne zatrudnienie w Grupie Comarch z wyłączeniem MKS Cracovia SSA w latach 2012-2016 kształtowało się następująco:

Przeciętna ilość osób zatrudnionych	2016	2015	2014	2013	2012
na stałe	4 283	4 029	3 401	3 376	3 048
jako współpracownicy	857	867	728	738	612
Razem	5 140	4 896	4 129	4 114	3 660

Pracownicy	2016	2015	2014	2013	2012
pracownicy produkcyjni oraz konsultanci techniczni	4 043	3 810	3 218	3 213	2 785
sprzedaż i marketing	639	642	528	516	500
administracja	458	444	383	385	375
Razem	5 140	4 896	4 129	4 114	3 660

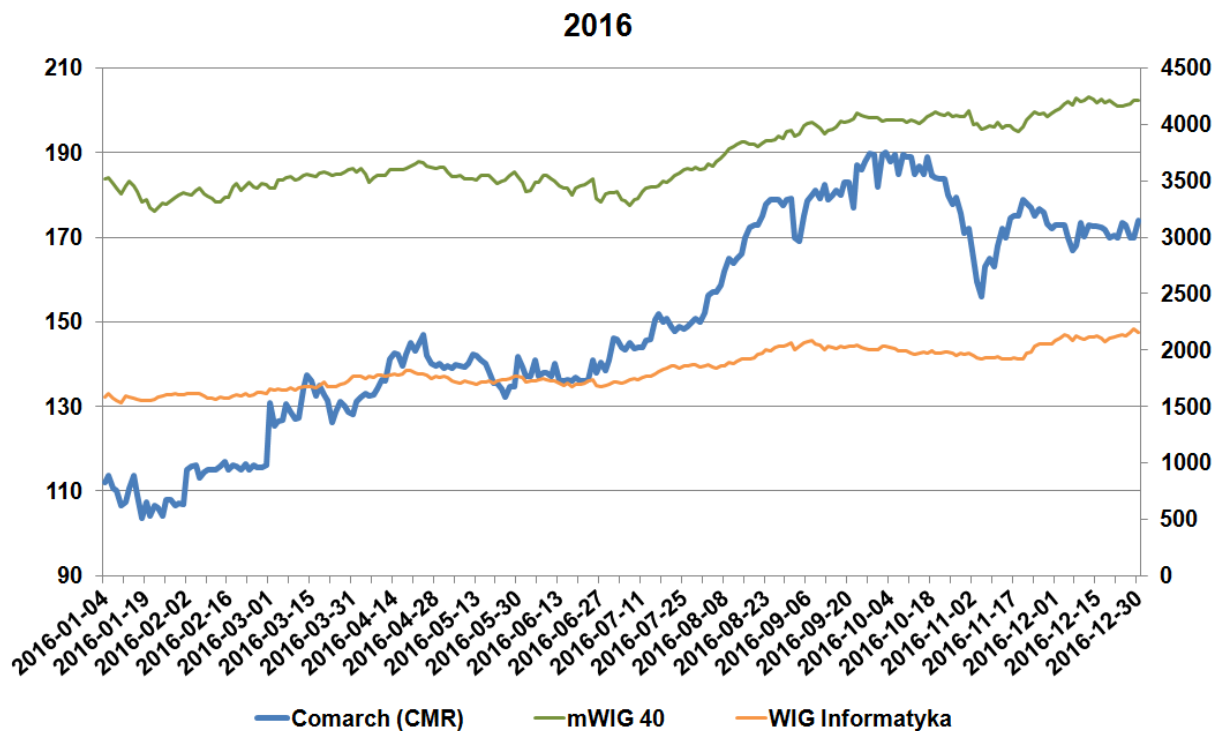
Przeciętne zatrudnienie w MKS Cracovia SSA w latach 2012-2016 kształtowało się następująco:

Przeciętna ilość osób zatrudnionych	2016	2015	2014	2013	2012
na stałe	49	41	39	38	42
jako współpracownicy	212	193	114	181	146
Razem	261	234	153	219	188

Usługi wykonywane przez Comarch polegają przede wszystkim na tworzeniu i wdrażaniu własnych, uniwersalnych produktów software'owych oraz na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania komputerowego na zlecenie „pod klucz”. Podstawowym czynnikiem ograniczającym moce produkcyjne są zasoby ludzkie. Do stałego inwestowania w nowe produkty i technologie informatyczne firma potrzebuje pracowników o odpowiednim wykształceniu i o szerokim zakresie kompetencji. Firma elastycznie zarządza zespołami pracowników, poprzez ciągłą optymalizację alokacji zasobów w aktualnych projektach komercyjnych i prowadzonych wewnętrznych projektach badawczo-rozwojowych (budowa nowych produktów i udoskonalanie istniejącego oprogramowania nie związane bezpośrednio z umowami z klientami), wykorzystując do tego celu autorskie rozwiązania informatyczne. W efekcie wykorzystanie zasobów ludzkich jest bliskie 100%. Grupa dywersyfikuje ryzyko ograniczeń w dostępności zasobów ludzkich poprzez prowadzenie działalności w 14 oddziałach zlokalizowanych w ośrodkach miejskich w Polsce. Na dzień 31 grudnia 2016 r. 2 948 pracowników było zatrudnionych w Krakowie, 1 790 w innych miastach w Polsce oraz 566 poza granicami Polski.

2.3. Kurs giełdowy akcji jednostki dominującej (w PLN) – Comarch S.A.

Okres	Najwyższy	Najniższy
I kwartał 2016	137,35	103,70
II kwartał 2016	147,00	131,00
III kwartał 2016	189,90	143,50
IV kwartał 2016	190,00	155,90

Kurs akcji Comarch S.A. pomiędzy 4 stycznia 2016 r. a 30 grudnia 2016 r. wzrósł ze 112,10 PLN do 174,00 PLN, tj. o 55,2%. W trakcie roku maksymalny kurs wyniósł 190,00 PLN.

<i>dane w PLN</i>	12 miesięcy 2016 / 31.12.2016	12 miesięcy 2015 / 31.12.2015
Kurs średni w okresie sprawozdawczym	149,82	123,47
Kurs MIN w okresie sprawozdawczym	103,70	103,20
Kurs MAX w okresie sprawozdawczym	190,00	142,00
Wolumen średni w okresie sprawozdawczym	6 314	4 796
Kapitalizacja na dzień bilansowy	1 415 202 726	927 608 453
Wskaźniki dla danych skonsolidowanych		
P/E na dzień bilansowy	19,38	11,64
P/BV na dzień bilansowy	1,67	1,21
P/S na dzień bilansowy	1,27	0,82

3. Produkty i usługi oferowane przez Grupę Comarch w 2016 roku

Comarch jest producentem innowacyjnych systemów informatycznych dla kluczowych sektorów gospodarki: telekomunikacji, finansów i bankowości, administracji publicznej, medycyny, dużych oraz małych i średnich przedsiębiorstw. Szeroki zakres oferty Comarch obejmuje systemy klasy ERP, finansowo-księgowo, systemy CRM, oprogramowanie lojalnościowe, systemy wsparcia sprzedaży i elektronicznej wymiany dokumentów, systemy bankowości elektronicznej, systemy zarządzania sieciami teleinformatycznymi, systemy billingowe, oprogramowanie Business Intelligence, usługi zarządzania bezpieczeństwem i ochroną danych oraz wiele innych rozwiązań. Oprócz dostarczania klientom innowacyjnych rozwiązań informatycznych Comarch koncentruje się na profesjonalnej obsłudze klienta oraz zapewnieniu usług konsultingowych, doradczych i integracyjnych, a także infrastruktury IT jako spójnego pakietu, dzięki czemu odbiorcy produktów i usług oferowanych przez Comarch mogą w pełni korzystać z możliwości oferowanych przez nowoczesne systemy informatyczne.

3.1. Sektor telekomunikacja

Comarch jest dostawcą kompletnych rozwiązań IT dla telekomunikacji. Od 1993 firma wspiera operatorów na 4 kontynentach w optymalizacji kosztów, zwiększaniu efektywności i transformacjach systemów BSS/OSS. Rozwiązania Comarch są połączeniem bogatych funkcjonalności z dużymi możliwościami dopasowania ich do potrzeb klienta, uzupełnionych o szeroką gamę usług. Elastyczne podejście firmy do realizacji projektów oraz różne modele wdrażania systemów umożliwiają operatorom na całym świecie wprowadzanie inteligentnych rozwiązań sieciowych, zwiększanie satysfakcji klientów i sprawne uruchamianie nowych usług cyfrowych, związanych z Internetem Rzeczy (IoT) oraz machine-to-machine (M2M). Tą strategią Comarch zdobył zaufanie i lojalność klientów na całym świecie wśród których znajdują się tak uznane marki jak: Vodafone, T-Mobile, Telefónica, Orange, KPN i MTS.

PRODUKTY

Rozwiązania IoT

Comarch M2M Platform umożliwia dostawcom usług telekomunikacyjnych świadczenie usług związanych z łącznością w technologii M2M na skalę międzynarodową i w środowisku obejmujących wielu dostawców. System pozwala firmom telekomunikacyjnym docierać z wyspecjalizowanymi usługami M2M do takich branż jak: motoryzacja, elektronika, FMCG, dostawcy mediów, banki i instytucje finansowe, służba zdrowia, produkcja, administracja publiczna, bezpieczeństwo, jak również transport i logistyka.

Digital Services Platform to narzędzie do współpracy z partnerami i zarządzania usługami, które umożliwia operatorom telekomunikacyjnym zarządzanie jakością nowoczesnych usług (Internet of Things/ Machine-to-Machine/ usługi w chmurze/ płatności mobilne/ podstawowe produkty telekomunikacyjne oparte o nowe technologie), zarządzanie procesami współpracy między partnerami, a także usprawnienie integracji usług poprzez efektywną dystrybucję zadań pomiędzy partnerów i jednostki organizacyjne wewnątrz firmy. Rozwiązanie pozwala operatorowi na odgrywanie aktywnej roli w branżach takich jak Smart Cities, motoryzacja, służba zdrowia i elektronika.

Comarch M2M Actionable Analytics to moduł zapewniający wymierne korzyści biznesowe dzięki inteligentnemu przetwarzaniu dużych ilości danych (Big Data) i ich precyzyjnej analizie w czasie rzeczywistym. Udostępnia szczegółowe informacje na temat sposobów wykorzystania usług M2M przez klientów końcowych. Ponadto moduł rozwiązuje niektóre problemy związane z jakością usług M2M (quality of service – QoS), ułatwiając wykrywanie urządzeń (lub rodzajów urządzeń) powodujących trudności, wykrywając wzorce i trendy dotyczące danych, a także zapewniając raporty i analizy różnego typu anomalii.

Comarch IoT Monetization Suite łączy w sobie kilka rozwiązań z zakresu zarządzania usługami M2M i IoT, tworząc jedną kompleksową platformę, która umożliwia operatorom efektywne dostarczanie tego typu usług do różnych branż (motoryzacja, sieci handlowe, elektrownie wiatrowe itd.), łatwe ich rozliczanie, oferowanie wysokiej jakości usług w ramach umów SLA, analizę danych związanych z M2M i IoT oraz oferowanie dowolnego typu nowych usług, z szerokim wyborem modeli cenowych.

Sprzedaż i obsługa klienta

Comarch Customer Management to narzędzie do zarządzania relacjami z klientem, opracowane specjalnie z myślą o potrzebach biznesu telekomunikacyjnego. System ten można łatwo integrować z istniejącą infrastrukturą BSS/OSS. Jest to elastyczne rozwiązanie, które dostarcza kompletny, scentralizowany widok klienta i automatyzuje kluczowe procesy sprzedażowe, marketingowe oraz obsługi klienta.

Comarch Self-Care zapewnia abonentom wszelkiego rodzaju usług telekomunikacyjnych sprawny dostęp do dokładnej informacji przez całą dobę. Ten kompleksowy system pozwala abonentom i partnerom na przeglądanie i analizowanie dokumentów finansowych i informacji o ich kontaktach, aktywowanie i dezaktywowanie usług oraz przesyłanie komentarzy do operatora w łatwy i elastyczny sposób. System wspiera również marketing operatora, pełniąc funkcję kanału komunikacji m.in dla reklam i promocji. Comarch Self Care zintegrowany jest z największymi platformami social media dzięki czemu odgrywa istotną rolę w tworzeniu Comarch Omnichannel Experience.

Comarch Sales Channel Management optymalizuje wysiłki sprzedażowe pozwalając dostawcom usług na zwiększenie sprzedaży. Wysoce wydajny moduł Comarch Commission & Incentive umożliwia wdrażanie innowacyjnych strategii i optymalizację planów sprzedażowych. Wstępnie zintegrowana aplikacja CESMA umożliwia sprawdzenie najbardziej aktualnych danych o klientach z dowolnego miejsca w dowolnym czasie. Comarch Logistics Management pozwala zaś na weryfikację, kontrolę i automatyzację zasobów dostępnych w punktach sprzedaży.

Biling i rozliczenia finansowe

Comarch Convergent Billing System to nowoczesne narzędzie, które pozwala każdej firmie telekomunikacyjnej na naliczanie należności za dowolny typ usługi w czasie rzeczywistym, personalizację ofert dla klientów i łatwiejsze zarządzanie nowymi modelami biznesowymi we współpracy z partnerami, co jest kluczowe dla osiągnięcia sukcesu w obecnych realiach rynku telekomunikacyjnego i Internetu Rzeczy.

Comarch Inter-Partner Billing służy do rozliczeń między operatorami oraz do podziału zysków i kosztów pomiędzy kilku operatorów. System umożliwia optymalizację relacji z partnerami biznesowymi w kraju i za granicą oraz daje możliwość rozliczania za pomocą jednej platformy wszelkich typów usług (w tym głosowych, transferu danych, usług premium) w wielu modelach biznesowych, takich jak dostarczanie platformy, odsprzedaż i handel hurtowy.

Systemy BSS

Comarch B2B Solution to rozwiązanie dedykowane BSS/OSS, wspierające operatorów telekomunikacyjnych w obszarze sprzedaży usług B2B. Narzędzie koncentruje się na krytycznych problemach związanych z segmentem B2B, takich jak zapewnienie unikatowego podejścia sprzedażowego dla różnych rozmiarów firm, dostarczanie i wsparcie szerokiej gamy produktów i usług personalizowanych, zarządzanie umowami SLA i skomplikowanymi procesami service fulfillment. System wspiera różnorodne i złożone scenariusze bilingowe.

Comarch Smart BSS jest kompletnym preintegrowanym rozwiązaniem, które pozwala dostawcom usług telekomunikacyjnych kompleksowo zarządzać procesami "Request-to-Answer", "Order-to-Payment", "Usage-to-Payment", "Request-to-Change", "Termination-to-Confirmation" oraz "Problem- / Complaint-to-Solution" za pomocą aplikacji do zarządzania klientami oraz samoobsługowego portalu dla abonentów. Rozwiązanie dedykowane jest dla operatorów lokalnych oraz mniejszych firm telekomunikacyjnych, takich jak dostawcy Internetu, sieci telewizji kablowej i satelitarnej czy operatorów wirtualnych.

Comarch MVNO/MVNE to rozwiązanie dostosowane do modeli biznesowych MVNO (Mobile Virtual Network Operators) i MVNE (Mobile Virtual Service Enablers). Dzięki niemu dostawcy usług telekomunikacyjnych mogą uruchamiać efektywne kosztowo usługi, często targetowane na segmenty niszowe, i w ten sposób generować dodatkowe przychody. Comarch MVNO/MVNE pozwala operatorom w łatwy sposób zarządzać relacjami z klientami i partnerami biznesowymi oraz portfelem oferowanych usług i przepływami przychodów.

Inteligentne sieci przyszłości

Comarch SDN/NFV to rozwiązanie łączące usługi typu Software Defined Networking z usługami Network Function Virtualization. Narzędzie przygotowuje firmę do pełnego przejścia do ery digital services i Internetu Rzeczy, pozwalając jednocześnie na znaczące obniżenie kosztów OPEX i CAPEX oraz wyższy zwrot z inwestycji sieciowych. NFV / SDN umożliwia przekształcenie węzłów sieci w micro-datacenters, mogące hostować nie tylko software'owo zaimplementowane funkcje sieciowe, ale także aplikacje klientów. Sieć może zostać przekształcona w rozproszoną platformę dynamicznie dopasowującą się do aplikacji klienta i alokującą zasoby w zależności od potrzeb.

Comarch Self-Organizing Network odpowiada na wyzwania związane z automatyzacją usług i synchronizacją tego procesu z celami biznesowymi operatorów. Konceptcja samoorganizującej się sieci towarzyszy wdrażaniu technologii LTE i migracji do sieci 4G. Narzędzie Comarch SON umożliwia zwiększanie zadowolenia klientów poprzez wprowadzenie paradygmatów "plug & play", "samo- optymalizacji" i "samo-leczenia" sieci.

Comarch SON Integration Box - to rozwiązanie odpowiedzialne za integrację narzędzi scentralizowanej, samoorganizującej się sieci SON (Self-Organizing Network) z istniejącym środowiskiem OSS. SON Integration Box pełni rolę centralnego węzła wymiany różnego rodzaju danych. Rozwiązanie gromadzi plany sieci SON i przesyła je do odpowiednich narzędzi oraz wprowadza do SON informacje z sieci fizycznej. Dane zbierane są z wielu źródeł zewnętrznych, a następnie wstępnie przetwarzane na użytek SON.

Customer-Centric OSS – transformacja środowiska OSS w kontekście dbania o satysfakcję klienta oznacza zmianę sposobu patrzenia na sieć przez pryzmat infrastruktury i koncentrację na kliencie końcowym. Podstawowym celem inwestycji w sieć jest poprawienie jakości usług dostarczanych do klientów, dzięki czemu operatorzy mogą łączyć parametry techniczne i inne dane z tym, jak przekładają się one na poziom zadowolenia abonentów.

Zapewnienie wysokiej jakości usług i sieci

Comarch Customer Experience Management oparty na zintegrowanych systemach OSS i BSS pozwala operatorom na wgląd w postrzeganie usług przez klienta końcowego, a tym samym na zarządzanie siecią i usługami na poziomie gwarantującym jak najwyższą satysfakcję klientów. Produkt ten może być zintegrowany z modułami Comarch Service Monitoring oraz Comarch Service Quality Management, umożliwiając przejście od tradycyjnego zarządzania siecią do zarządzania praktycznego, którego podstawowym celem jest poprawa satysfakcji klientów (ang. customer experience).

Comarch Service Quality Management umożliwia zmianę tradycyjnego zarządzania wydajnością sieci, które koncentruje się na urządzeniach sieciowych, na zarządzanie rzeczywistą jakością dostarczanych usług, skoncentrowane na kliencie końcowym. Wgląd w to, jak klienci odbierają usługi i ich jakość, umożliwia ustawienie priorytetów związanych z zarządzaniem wydajnością sieci na bazie przewidywanego wpływu na doświadczenie klienta i pomaga zapobiec problemom z siecią i usługami, zanim odczuje je klient (poprzez analizę trendów oraz prognozy).

Comarch Service Assurance pozwala operatorom telekomunikacyjnym na monitorowanie skomplikowanych usług sieciowych oraz automatyzację wykrywania przyczyn problemów w sieci. System pozwala na kontrolowanie procesu zarządzania jakością usług (service assurance) z poziomu jednej, centralnej aplikacji.

Comarch OSS/BSS Data Analytics - przetwarza dane zebrane przez sieć telekomunikacyjną (która dla operatora sieci stanowi kluczowy punkt kontaktu z klientem) w czasie rzeczywistym, łączy je z informacjami pochodzącymi z systemów zewnętrznych (takimi jak Performance Management, Fault Management, Network Inventory i CRM) i porządkuje je. Comarch OSS/BSS Data Analytics zestawia ze sobą dane z tych źródeł aby stworzyć kompleksową analizę w czasie rzeczywistym i zapewnić wgląd w to, jak klienci postrzegają dostarczane im usługi. W oparciu o posegregowane dane system sugeruje podjęcie konkretnych działań lub uruchamia je automatycznie. Comarch OSS/BSS Data Analytics uwzględnia rzeczywiste doświadczenia klienta związane z korzystaniem z konkretnej usługi sieciowej, a

tym samym skutecznie pomaga firmom telekomunikacyjnym poprawić wskaźnik Net Promoter Score oraz poziom zadowolenia klienta.

Zarządzanie siecią i planowanie

Comarch Network Inventory Management przechowuje komplet informacji o zasobach sieciowych, umożliwia zarządzanie siecią telekomunikacyjną oraz prezentuje obecny, historyczny i przyszły stan sieci telekomunikacyjnej i IT. System umożliwia modelowanie połączeń, planowanie, projektowanie i konfigurowanie sprzętu, nadawanie i kontrolowanie adresów, numerowanie zasobów i sporządzanie raportów. Dostarcza on też szczegółowej informacji o elementach sieciowych i pozwala użytkownikom przeszukiwać bazę danych według różnych kryteriów.

Comarch Network Planning pozwala na kompleksowe i efektywne zarządzanie planowaniem, rozbudową i optymalizacją procesów sieciowych. Rozwiązanie umożliwia pełną kontrolę nad procesami strategicznymi, administracyjnymi i technicznymi za pomocą jednej platformy OSS, co zapewnia niespotykaną dotąd widoczność procesów biznesowych.

Comarch Auto-discovery & Reconciliation - to skuteczne narzędzie do zarządzania siecią, zapewniające kompleksowy, rozbudowany i aktualny wgląd w wieloobszarową sieć opartą o wielu dostawców. System wspiera rekoncepcję sieci radiowych RAN, sieci transportowych, podstawowych, sieci dostępu i domen IT. Dodatkowo, dzięki integracji z modułem Network Inventory, rozwiązanie zapewnia jeden całościowy i zintegrowany widok sieci na żywo.

Comarch Configuration Management umożliwia operatorom automatyzację ważnego obszaru zarządzania konfiguracją sieciową. Produkt może być dostarczony jako część szerszego rozwiązania do usprawniania i planowania sieci – Comarch NG Network Planning.

Comarch Network Consolidation for M & A - pozwala firmom telekomunikacyjnym na efektywną organizację i uproszczenie procesów planowania i konsolidacji sieci w projektach przejęcia i łączenia się spółek. Rozwiązanie powstało na bazie kilku elementów portfolio OSS Comarch nowej generacji. Comarch Network Consolidation zawiera również specjalny system parowania i klasyfikacji, który powstał na potrzeby tego rozwiązania i zwiększa jego możliwości w zakresie planowania zasobów sieciowych. Umożliwia on automatyczny benchmarking i wybór lokalizacji.

Tworzenie i dostarczanie usług

Comarch Product Catalog pozwala na uproszczenie architektury IT, przyspieszenie wprowadzania na rynek nowych produktów oraz na kompleksowe zarządzanie katalogiem i cyklem życia produktów z jednego miejsca. Oprogramowanie pozwala określać specyfikacje ofert i produktów, wyznaczać powiązania między produktami i definiować, które z nich się wykluczają lub mogą być sprzedawane wyłącznie w ramach większych pakietów. System określa potencjalnych klientów docelowych, lokalizację i wiele innych parametrów. Produkt bazuje na TM Forum Information Framework, nazywanym też Shared Information Data model (SID).

Comarch Omnichannel Order Management to rozwiązanie przeznaczone do automatyzacji oraz przyspieszenia realizacji procesu „Order-to-cash” począwszy od złożenia zamówienia, poprzez jego obsługę i realizację aż do naliczenia należności. Comarch Order-to-Cash Automation skraca czas wprowadzania na rynek nowych usług i produktów dzięki oparciu rozwiązania wokół centralnego katalogu produktów i usług, który pełni rolę miejsca definiującego produkt. Proces w warstwie biznesowej i technologicznej obsługiwany jest przez Comarch Customer Order Management oraz Comarch Service Order Management.

Comarch Service Fulfillment wspiera proces tworzenia i dostarczenia usługi do klienta od powstania koncepcji, przez jej modelowanie i odpowiednią orkiestrację operacji sieciowych. Rozwiązanie pozwala operatorom na automatyzację tego procesu i na szybsze wprowadzanie nowych usług na rynek. System zakłada, że nowe usługi budowane są ze wstępnie zdefiniowanych elementów zarządzanych w katalogu usług, dzięki czemu operatorzy mogą szybciej dostarczać je do klienta i zachować wysoką innowacyjność oferowanych produktów. Proces dostarczania usługi realizowany jest ponad istniejącymi silosami technologicznymi, co pozwala na stopniową transformację bez konieczności dużych inwestycji.

Comarch Service Inventory pozwala na zarządzanie siecią z perspektywy usług. Produkt ten, wstępnie zintegrowany z Comarch Service Catalog, opisuje usługi zgodnie z modelem TMF SID, który wyróżnia usługi klienckie (Customer Facing Services– CFS) oraz usługi sieciowe (Resource Facing Services– RFS).

Profesjonalne usługi

Doradztwo biznesowe wspiera operatorów telekomunikacyjnych i dostawców technologii w optymalizacji i automatyzacji procesów biznesowych oraz w zwiększeniu efektywności w zakresie OSS/BSS poprzez przebudowę architektury i konfiguracji środowisk IT. Oferta Comarch zbudowana została na trzech podstawach: bogatym portfolio usług biznesowych, kompleksowej odpowiedzialności za wdrożenie i rezultaty biznesowe oraz doświadczeniu i znajomości branży.

Managed Services (usługi zarządzane) to zestaw usług z zakresu modernizacji środowiska BSS/OSS, które przekładają się na poprawę efektywności procesów biznesowych, ograniczenie kosztów i zachowanie wysokiej jakości świadczonych usług. Comarch oferuje usługę outsourcingu zarządzania systemami i procesami, co pozwala klientom na optymalizację procesu dostarczania usług do odbiorcy końcowego oraz na zwiększenie ich dostępności, przy jednoczesnej redukcji kosztów operacyjnych i nakładów pracy. Produkty Comarch, wraz z komponentami firm trzecich i usługami Data Center, gwarantują transformację do modelu usług zarządzanych nowej generacji i umożliwiają świadczenie wysokiej jakości usług consultingu w zakresie biznesu i IT.

Transformacje BSS/OSS to usługi pozwalające na personalizację i poprawę jakości usług świadczonych przez operatora, a także na kierowanie ich do określonego grona odbiorców. Transformacje BSS/OSS wspierają kompleksową, wielopoziomą transformację środowiska IT opartą o produkty i infrastrukturę Comarch oraz o otwarty model współpracy. Usługi umożliwiają stworzenie zunifikowanej, zestandaryzowanej architektury systemu zgodnej ze wskaźnikami KPI operatora.

Kompleksowe dostarczanie projektów to zestaw usług Comarch zapewniający operatorowi oprogramowanie efektywnie integrujące się z istniejącym środowiskiem IT, zawierające zarówno systemy i komponenty od dostawców zewnętrznych, jak i rozwiązania autorskie Comarch. Pakiet przewiduje zaprojektowanie od podstaw niektórych procesów biznesowych i zapewnia kompletną, bezpieczną migrację danych oraz nieprzerwane sprawne działanie systemów, a na późniejszych etapach również wsparcie w rozwiązywaniu problemów związanych z utrzymaniem, szkolenia dla wybranych pracowników i aktualizację systemów.

3.2. Sektor finanse, bankowość i ubezpieczenia

Od ponad 20 lat Comarch dostarcza systemy informatyczne dla największych instytucji finansowych, w szczególności dla banków, domów maklerskich, ubezpieczycieli oraz firm zarządzających aktywami i funduszami. Jako jeden z największych producentów oprogramowania w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej, Comarch może poszczycić się wieloma liniami produktowymi, bogatym zbiorem kompetencji, a przede wszystkim liczną grupą zadowolonych klientów, m.in. UniCredit, ING, Raiffeisen, BGŻ BNP Paribas, BPH, Alior Bank, Swiss Life, Ergo, Oney, Allianz. Nasza oferta obejmuje zarówno gotowe rozwiązania własne, rozwiązania dedykowane, jak również usługi doradcze i prace integracyjne.

PRODUKTY

Comarch Asset Management jest wielomodułową platformą przeznaczoną dla towarzystw funduszy inwestycyjnych i emerytalnych, firm zarządzających aktywami oraz towarzystw ubezpieczeniowych. Rozwiązanie wspiera procesy zarządzania aktywami, wyceny i księgowości funduszy, pomiaru ryzyka i efektywności portfeli oraz raportowania regulacyjnego. Składa się z modułów: Comarch Portfolio Management, Comarch Fund Valuation, Comarch Performance Attribution & Risk, Comarch Regulatory & Portfolio Reporting i Comarch Fund Portal.

Comarch Commission & Incentive jest systemem internetowym składającym się z wielu funkcjonalnych modułów. W pełnym zakresie obsługuje zarządzanie siecią sprzedaży, naliczenia i rozliczenia prowizji, rejestr szkoleń sieci sprzedaży, generowanie dokumentów oraz raportowanie. Przeznaczony jest dla towarzystw ubezpieczeniowych, banków i pozostałych przedsiębiorstw, których

działalność wiąże się z zarządzaniem rozbudowaną siecią sprzedaży i skomplikowanymi politykami prowizyjnymi.

Comarch Corporate Banking to wielokanałowa i wieloproduktowa platforma przeznaczona do obsługi klientów korporacyjnych oraz średnich przedsiębiorstw. Dzięki zastosowanym rozwiązaniom, modułowości oraz szerokim możliwościom konfiguracyjnym platforma spełnia oczekiwania nawet najbardziej wymagających banków. Dzięki integracji z systemami banku, jest uniwersalnym, kompletnym, wydajnym i bezpiecznym narzędziem usprawniającym obsługę transakcji oraz pozwalającym na automatyzację procesów biznesowych i obniżenie ich kosztów. Łatwo integruje się z systemami ERP klientów, dzięki czemu firmy obsługujące dziesiątki tysięcy operacji dziennie zyskują efektywne narzędzie automatyzacji procesów i usprawnienia ich codziennej działalności.

Comarch CRM & Loyalty for Banking to platforma narzędziowa kompleksowo wspierająca procesy związane z budowaniem i utrzymywaniem relacji z klientami. Pozwala na badanie efektywności doradców oraz sprawne zarządzanie kanałami dystrybucji produktów. Te przeznaczone dla banków i pozostałych instytucji finansowych narzędzia kładą duży nacisk na utrwalanie relacji z klientami w oparciu o strategię profesjonalnej komunikacji. W skład rozwiązania wchodzi moduły Comarch Virtual Marketplace (z możliwością integracji z Comarch Beacon), Comarch Campaign Management oraz Comarch Customer Relationship Management – Branch Office.

Comarch Custody 2 jest nowoczesnym, systemem referencyjnym przeznaczonym do kompleksowej obsługi operacji bankowych w zakresie obrotu papierami wartościowymi w instytucjach finansowych różnej wielkości. Zapewnia obsługę podstawowych i zaawansowanych procesów, w tym podstawową ewidencję stanów portfela klientów i pozycji własnych, pełną automatyzację komunikacji, a także rozliczenia transgraniczne i obsługę zabezpieczeń. W systemie położono nacisk na wsparcie różnego typu operacji aktywnej instytucji finansowej: rozrachunków transakcji rynkowych, obsługi zdarzeń korporacyjnych, szerokiego zakresu sprawozdawczości banku oraz komunikacji z izbami rozliczeniowymi, klientami i kontrahentami zgodnie z najnowszymi standardami wymiany danych (SWIFT, ISO20022).

Comarch Insurance Agent Essentials jest platformą, której zadaniem jest zintegrowanie wielu systemów biznesowych oraz dostarczenie intuicyjnego i ergonomicznego interfejsu pracy, spójnego zarówno dla agentów, pracowników oddziałów i call center, jak i przedsiębiorstw współpracujących, czyli agencji, multiagencji i brokerów. Platforma odpowiada na potrzeby użytkowników biznesowych i może działać zarówno w trybie online, jak i offline. Jest to istotna zaleta rozwiązania biorąc pod uwagę mobilność agentów ubezpieczeniowych i likwidatorów szkód.

Comarch Loan Origination to platforma zapewniająca kompleksową obsługę procesów kredytowych. Sprawdza się zarówno w przypadku produktów skierowanych do klientów indywidualnych, jak i biznesowych tj. mikroprzedsiębiorstw, firm z sektora MSP czy korporacji. Rozwiązanie stworzono w oparciu o autorskie narzędzie Comarch Business Process Management, dzięki któremu wszystkie parametry produktu kredytowego, jak również sam proces oraz powiązane z nim ekrany i wydruki, mogą być konfigurowane w zależności od potrzeb.

Comarch Smart Finance jest platformą bankowości detalicznej, w której skonsolidowano bankowość internetową i mobilną, zarządzanie finansami osobistymi oraz udoskonalone kanały komunikacyjne. To również inteligentne rozwiązanie pełniące funkcję doradcy, który przeprowadza precyzyjną analizę finansową, umożliwiając klientom detalicznym banków, takim jak osoby fizyczne lub małe firmy, podejmowanie na tej podstawie decyzji inwestycyjnych bądź oszczędnościowych. Przyczynia się do wzrostu lojalności klientów banków, gdyż stwarza możliwość skutecznego dopasowania oferty produktowej do jego potrzeb, po dokonaniu analizy zachowań klienta rekomendując ofertę, która potencjalnie powinna go zainteresować.

Comarch Wealth Management jest wielomodułową platformą skierowaną do segmentu bankowości prywatnej i zarządzania bogactwem. Wspiera procesy zarządzania majątkiem klientów realizowane w ramach obsługi osobistej oraz w kanale samoobsługowym, w tym m.in. analizę sytuacji finansowej klienta, ocenę profilu ryzyka, planowanie finansowe, strategiczną alokację aktywów, rekomendacje w zakresie produktów finansowych czy raportowanie wyników inwestycyjnych. Składa się z modułów:

Comarch Investment Advisor, Comarch Client Front-End, Comarch Client Reporting, Comarch Portfolio Management oraz Comarch Performance Attribution & Risk.

Comarch Global IT Services to kompleksowe usługi dla wymagających klientów, którzy szukają wydajnego i stabilnego systemu IT. W ramach Comarch Global IT Services dostępne są cztery główne kategorie usług: Outsourcing IT/Data Center, Community Cloud, Security & Monitoring oraz Comarch Big Data.

3.3. Sektor technologiczny

Sektor koncentruje swoje działania na rozwoju bezpiecznych rozwiązań end-to-end sprzętu i oprogramowania komputerowego dla klientów B2B. Bazą rozwojową jest doświadczenie zdobyte w zakresie prototypowania, produkcji oraz kontroli jakości oferowanych rozwiązań z obszaru elektroniki użytkowej oraz przemysłu motoryzacyjnego, medycznego i finansowo-bankowego.

Własny ośrodek R&D oraz uruchomienie linii produkcyjnej (IoT Lab) gwarantuje najwyższą jakość produkowanej elektroniki oraz zgodność technologii z bieżącymi trendami, jak również standardami branżowymi.

PRODUKTY

INTERNET RZECZY (INTERNET OF THINGS)

Comarch IoT Platform – to elastyczna platforma do zarządzania inteligentnymi oraz mobilnymi urządzeniami w chmurze. Platforma ta umożliwia konfigurację, zarządzanie oraz monitorowanie komunikacji pomiędzy urządzeniami w sieci, co przekłada się na wzrost efektywności zarządzania procesami oraz obniżenie kosztów zarówno działalności operacyjnej jak i wykorzystywanych zasobów.

Comarch Smart Lighting – to rozwiązanie bazujące na Comarch IoT Platform, która umożliwia szybką konfigurację i zarządzanie inteligentnym oświetleniem w mieście, budynkach użyteczności publicznej czy w przemyśle. Rozwiązanie to wykorzystuje również inteligentny moduł Smart Lighting, który pozwala przemienić istniejącą infrastrukturę oświetleniową w inteligentny system.

Comarch beacon – to mały nadajnik transmitujący ciągły sygnał radiowy w technologii Bluetooth Low Energy. Urządzenie, poprzez dedykowaną aplikację mobilną pozwala na nawiązanie indywidualnego dialogu z klientem, wykorzystując do tego takie funkcjonalności jak: wysyłanie wiadomości kontekstowych, komunikacje w czasie rzeczywistym, nawigacje wewnątrz budynku czy mikro-lokalizacje.

Comarch IoT Hub – to aktywna wersja Comarch beacon, która zapewnia dwustronna komunikację pomiędzy urządzeniami a Comarch IoT Platform. Rozwiązanie oferuje bezpieczną i stabilną komunikację krótkiego zasięgu w oparciu o różnorakie protokoły komunikacyjne, zdalną kontrolę oraz zarządzanie podłączonymi urządzeniami elektronicznymi.

ZARZĄDZENIE PRACOWNIKAMI W TERENIE

Comarch Field Service Management – służy do planowania, tworzenia harmonogramów, dystrybucji i wsparcia realizacji zadań pracowników wykonujących swoje zadania w terenie. System pozwala na zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów, dzięki możliwości przypisywania do zadań tych pracowników, którzy posiadają najbardziej odpowiednie kompetencje oraz lokalizacje w terenie przyczyniając się przy tym do optymalizacji kosztów pracy i zużycia paliwa.

BEZPIECZEŃSTWO W SIECI

Comarch tPro Family – to rodzina urządzeń wyposażonych w certyfikaty i klucze publiczne oparte na mechanizmie krzywych eliptycznych (ECC). W przeciwieństwie do dzisiejszych najczęściej używanych algorytmów, mechanizm ECC zapewnia wyższy poziom bezpieczeństwa. Dodatkowym czynnikiem zwiększającym bezpieczeństwo jest wymuszona interakcja pomiędzy użytkownikiem a urządzeniem kryptograficznym, zmuszająca do świadomej autoryzacji każdej transakcji.

Comarch SecureAccess - to narzędzie przeznaczone do zarządzania, zdalnego monitorowania i wewnętrznego dostępu do zasobów serwerowych. Dodatkowo wyposażone w mechanizm konfiguracji limitu czasu sesji oraz automatycznego powiadomienia o nieautoryzowanej próbie dostępu do serwera.

Comarch IAM DRACO - to oprogramowanie ułatwiające zarządzające tożsamością i dostępem do systemów informatycznych organizacji. Budowane od podstaw z myślą o mechanizmie pojedynczego logowania (ang. single sign-on, SSO), kontroli dostępu opartej na rolach (ang. role-based access control) oraz rozliczalności użytkowników.

Comarch CryptoProvider – to rodzaj middleware, który umożliwia komunikację z kartami kryptograficznymi i tokenami za pośrednictwem przeglądarek internetowych. Działa na platformach Windows, Linux i macOS we wszystkich rodzajach przeglądarek.

Comarch Cyber Security Professional Services świadczy usługi w zakresie opracowania i wdrożenia polityki bezpieczeństwa, jak również przeprowadzania audytu informatycznego w organizacji. Nowością jest wdrożenie usługi C2SOC (Comarch Cyber Security Operations Center) służącej do wczesnego wykrywania oraz eliminowania cyberataków mogących mieć wpływ na działalność biznesową klienta. Usługa C2SOC jest czynna przez 24 godziny na dobę, przez cały rok.

KRÓTKOSERYJNA PRODUKCJA ELEKTRONIKI

Hala produkcyjna - Comarch posiada innowacyjną linię produkcyjną, która umożliwia krótkoseryjną produkcję prototypów elektroniki użytkowej w bardzo krótkim okresie czasu. Comarch wspiera swoich klientów podczas całego procesu ich prototypowania, jak również świadczy usługi z zakresu wzornictwa przemysłowego, rozwoju oprogramowania oraz kontroli jakości.

Comarch IoT Lab - W IoT Lab budowane są prototypy spełniające najwyższe standardy branżowe w zakresie bezpieczeństwa oraz doświadczenia użytkownika. Usługi oferowane przez IoT Lab obejmuje proces tworzenia projektu form przemysłowych, wizualizację 3D, projektowanie elektroniki i oprogramowania, tworzenie projektu technicznego i dokumentacji oraz przygotowanie finalnego prototypu.

MOBILNOŚĆ

Tworzenie aplikacji – to usługa polegająca na projektowaniu aplikacji mobilnych zgodnie z wymaganiami klienta, przy wykorzystaniu wiedzy i doświadczeń z zakresu bezpieczeństwa w sieci oraz logiki i intuicyjności samej aplikacji w kontakcie z odbiorcą.

Konsultacje User Experience – polegają na kompleksowym badaniu zachowań i profili użytkowników, celem projektowania aplikacji intuicyjnych i przyjaznych użytkownikom końcowym.

Kontrola jakości i testy – to kompleksowe planowanie i zarządzanie procesem testowania aplikacji mobilnych.

CERTYFIKACJA

Narzędzia certyfikujące umożliwiają skuteczne zarządzanie procesem certyfikacji urządzeń oraz aplikacji. Dodatkowo pozwalają na sprawdzanie zgodności z założonymi standardami oraz automatyczne wydawanie certyfikatów na podstawie przyjętych wcześniej wymagań.

SYSTEMY WBUDOWANE (EMBEDDED SYSTEMS)

Comarch oferuje wizjonerskie rozwiązania systemowe oraz produktowe z obszaru systemów wbudowanych. Doświadczenie zdobyte podczas realizacji międzynarodowych projektów z obszaru elektroniki użytkowej oraz przemysłu motoryzacyjnego, medycznego i finansowo-bankowego jest gwarancją zgodności technologii z bieżącymi trendami oraz standardami branżowymi oferowanych rozwiązań.

KONTROLA JAKOŚCI (QUALITY ASSURANCE)

Comarch świadczy usługę kontroli jakości systemów informatycznych. Usługa kontroli jakości obejmuje opracowanie specyfikacji zawierającej analizę wymagań klienta; opracowanie scenariuszy testowych

wraz z opracowaniem dokumentacji; automatyzację testów i ich realizację; przeprowadzenie analiz mających na celu wprowadzenie ulepszeń, jak również kontrole poaudytową.

OUTSOURCING

Outsourcing dostarczany przez Comarch świadczony jest w obrębie outsourcingu procesów, R&D, systemów oraz know-how (zasobów ludzkich). Współpraca z Comarch pozwala na ograniczenie kosztów, czasu oraz ryzyka prowadzonych projektów.

3.4. Sektor ERP

Comarch ERP Altum – pierwsza inteligentna platforma ERP, kompleksowo wspierająca wszystkie kluczowe procesy biznesowe w średnich i dużych firmach handlowych, usługowych oraz sieciach handlowych. Przeznaczona jest również dla holdingów. Rozwiązanie dostosowane do potrzeb rynku polskiego oraz rynków zagranicznych. System dostępny także w modelu usługowym (SaaS).

Comarch ERP XL – od lat najchętniej wybierany system klasy ERP w Polsce, z którego korzysta ponad 5000 firm z różnych branż, 400 firm rocznie decyduje się na jego wdrożenie do zarządzania głównymi procesami biznesowymi. Rozwiązanie spełnia specyficzne wymogi przedsiębiorstw produkcyjnych, a także firm handlowych oraz zajmujących się działalnością usługowo-serwisową. System dostępny także w modelu usługowym (SaaS).

Comarch ERP Optima – program dla mikro, małych i średnich firm, obsługujący sprzedaż, zarządzanie, prowadzenie księgowości oraz kadr i płac. Wraz z dodatkowym modułem Biuro Rachunkowe oraz portalem Społeczności Biur Rachunkowych iKsięgowość24, Comarch ERP Optima stanowi narzędzie do prowadzenia i promocji biur rachunkowych oraz kancelarii doradztwa podatkowego. Program dostępny także w modelu usługowym (SaaS).

Comarch ERP XT – innowacyjna aplikacja do fakturowania online, prowadzenia magazynu oraz uproszczonej księgowości, udostępniana poprzez przeglądarkę internetową lub aplikację instalowaną pobraną z Windows Store lub aplikacje mobile na Android i iOS. Rozwiązanie dedykowane mikro i małym firmom w Polsce, Francji i Niemczech. Głównymi jego zaletami jest prostota użytkowania, pełna automatyzacja procesów, możliwość integracji z biurem rachunkowym, portalem Wszystko.pl, Comarch e-Sklep oraz Comarch BI Point. Program dostępny wyłącznie w modelu usługowym (SaaS).

Comarch Retail – samodzielny system do prowadzenia sprzedaży detalicznej w pełnym modelu omnichannel. Pozwalający na sprawne i kompleksowe zarządzanie siecią handlu detalicznego, począwszy od jej centrali, poprzez zaplecze sklepu, aż po punkt sprzedaży (POS).

Comarch Mobile – pakiet aplikacji mobilnych wspierający systemy klasy ERP: Comarch ERP Optima, Comarch ERP XL oraz Comarch ERP Altum. W skład tego pakietu wchodzi: **Comarch Mobile Zarządzanie, Comarch Mobile Sprzedaż, Comarch Mobile Monitorowanie, Comarch Mobile mPOS i Comarch Mobile Serwis**. Comarch Mobile Zarządzanie to aplikacja webowa umożliwiająca zarządzanie pracownikami mobilnymi oraz osiągniętą przez nich sprzedażą z poziomu jednej aplikacji uruchomionej na dowolnym urządzeniu typu: smartfon, tablet, laptop, PC. Umożliwia monitorowanie efektów pracy oraz aktualnego położenia pracowników i zarejestrowanych przez nich tras. Comarch Mobile Sprzedaż to aplikacja typu SFA umożliwiająca pracę na smartfonie lub tablecie pracujących na platformie Android, wspierająca pracę pracowników pracujących w terenie, m.in. przedstawicieli handlowych. Comarch Mobile mPOS to aplikacja do obsługi sprzedaży w sklepach typu pop-up store oraz dla asystentów sprzedaży. Comarch Mobile Monitorowanie to aplikacja pozwalająca rejestrować pozycje GPS pracowników. Comarch Mobile Serwis to aplikacja przeznaczona dla pracowników działów serwisowych realizujących naprawy urządzeń na miejscu u klienta.

Comarch WMS – rozwiązanie umożliwiające kompleksową obsługę magazynu wysokiego składowania. W skład pakietu wchodzi: **Comarch WMS Zarządzanie** oraz **Comarch WMS Magazynier**. Comarch WMS Zarządzanie to narzędzie przeznaczone do zarządzania logistyką magazynową firmy m.in. poprzez definiowanie struktury magazynowej, obsługę nośników, przydzielanie dyspozycji magazynowych, monitorowanie pracy magazynierów. To aplikacja webowa, którą można uruchomić na dowolnym urządzeniu typu: smartfon, tablet, laptop, PC. Comarch WMS Magazynier wspiera pracę magazynierów

na kolektorach danych z możliwością pracy w trybie online. Aplikacja umożliwiająca przyjmowanie, wydawanie, przesuwanie oraz inwentaryzowanie towarów

Comarch Business Intelligence – system oparty na technologii hurtowni danych, przeznaczony dla dużych i średnich firm oraz korporacji międzynarodowych. Rozwiązanie wspiera procesy decyzyjne oraz obsługę zadań związanych z raportowaniem. Wspomaga następujące branże: instytucje finansowe i ubezpieczeniowe, FMCG, usługi oraz produkcja.

Comarch BI Point – autorskie narzędzie raportowe umożliwiające tworzenie i przeglądanie interaktywnych raportów i kokpitów managerskich online, skierowane głównie do analityków, kontrolerów oraz kadry zarządzającej. Responsywność aplikacji pozwala na korzystanie z niej także na urządzeniach mobilnych. Poprzez intuicyjny interfejs i wiele form wizualizacji zapewniona jest łatwość obsługi dla użytkownika. Narzędzie wykorzystywane jest w każdego rodzaju i wielkości przedsiębiorstwach – możliwość udostępniania raportów innym użytkownikom, z różnych lokalizacji geograficznych oraz różnych systemów operacyjnych, zapewnia jego elastyczność i uniwersalność.

Comarch IBARD – proste w użyciu, wielofunkcyjne narzędzie m.in. do automatycznego backupu, synchronizacji plików pomiędzy urządzeniami oraz wspólnej pracy grupowej na dokumentach. Usługa iBard24 pozwala na stały dostęp do firmowych danych z każdego urządzenia i miejsca 24 godziny na dobę. Dużą zaletą programu jest wysoki poziom bezpieczeństwa przechowywanych danych: podwójne szyfrowanie danych oraz ich lokalizacja w certyfikowanym Comarch Data Center na terenie Polski. iBard24 dostępny jest w czterech językach (polski, angielski, niemiecki, francuski). Usługa może być sprzedawana w modelu Whitelabel.

iKsięgowość24 – obsługa rachunkowo-księgowa dla przedsiębiorstw, realizowana przez ponad 1000 biur rachunkowych korzystających z Comarch ERP Optima.

Comarch B2B – platforma B2B umożliwiająca m.in. zamawianie towarów przez Internet. Zalogowany kontrahent ma dostęp do historii swoich zamówień, płatności, zgłoszonych reklamacji, podglądu stanu realizacji zleceń serwisowych oraz zleceń produkcyjnych. Aplikacja współpracuje z Comarch ERP XL oraz Comarch ERP Altum.

Comarch e-Sklep – oprogramowanie sklepu internetowego dla małych i średnich firm w pełni zintegrowane z systemami do zarządzania Comarch ERP, porównywarkami cen, serwisem aukcyjnym Allegro oraz Wszystko.pl, a także serwisami płatności internetowych.

Wszystko.pl – platforma handlowa (działająca dotychczas w domenie www.iMall24.pl), która umożliwia sprzedaż w Internecie wprost z systemu fakturująco-magazynowego wykorzystywanego przez przedsiębiorstwa. Swoje produkty oferować może w niej każda firma posiadająca oprogramowanie do zarządzania Comarch ERP.

Comarch ERP e-Pracownik - aplikacja do zarządzania m.in. czasem pracy i urlopami, współpracująca z modułem kadrowo-płacowym w Comarch ERP Optima, Comarch ERP XL oraz Comarch ERP Altum. Z aplikacji można korzystać na komputerze, laptopie, tablecie oraz smartfonie. Program dynamicznie dopasowuje się do rozmiaru ekranu urządzenia, na którym jest wyświetlany. Może być zainstalowany na lokalnym komputerze Użytkownika lub w modelu usługowym w chmurze Comarch (SaaS).

Comarch ERP Inwentaryzacja – służy do dokonania spisów inwentaryzacyjnych z wykorzystaniem smartfona. Wykorzystując aparat wbudowany w smartfona pozwala zeskanować kody kreskowe towarów i wprowadzić ich ilości lub zliczać je automatycznie za użytkownika.

Systemy Comarch Software und Beratung AG to linia systemów ERP oraz finansowo-księgowych dla małych i średnich przedsiębiorstw na rynku niemieckojęzycznym:

- **Comarch ERP Enterprise** – system ERP nowej generacji, dla aktywnych przedsiębiorstw działających na rynkach międzynarodowych i z wykorzystaniem Internetu. Dysponuje ergonomicznym interfejsem użytkownika, wbudowanym modułem Workflow oraz jest zoptymalizowany do jak najlepszego odzwierciedlenia procesów biznesowych oraz struktury organizacji. System jest dostępny także w modelu usługowym (SaaS).

- **Comarch Financials Enterprise** – system finansowo-księgowy nowej generacji, rozwijany jako uzupełnienie systemu Comarch ERP Enterprise, umożliwiający kompletne zarządzanie finansami nowoczesnego przedsiębiorstwa. System jest dostępny także w modelu usługowym (SaaS).
- **Comarch ERP Suite** – klasyczny system ERP, oferujący sprawdzone i dopasowane do specyfiki branżowej rozwiązania funkcjonalne dla szerokiego grona użytkowników.
- **Comarch Financials Suite** – rozbudowany, certyfikowany system finansowo-księgowy, dysponujący modułami controllingu i elektronicznej archiwizacji dokumentów, umożliwiający pracę w środowisku międzynarodowym, także z uwzględnieniem różnych standardów rachunkowości (US GAAP, IFRS),
- **Comarch Financials Schilling** - klasyczny system finansowo-księgowy,
- **Comarch Financials DKS** – system finansowo-księgowy rozwinięty dla klientów z rynku austriackiego, wyposażony także w moduł controllingowy oraz HR,
- **Comarch HR** – system dedykowany do obsługi HR i rozliczeń pracowniczych, wspomagający zarządzanie czasem pracy i procesami rekrutacyjnymi
- **Comarch ECM** – system do elektronicznej archiwizacji i zarządzania dokumentami, umożliwiający wprowadzenie w przedsiębiorstwie w pełni elektronicznego obiegu dokumentów,
- **Comarch eBilanz** – aplikacja do elektronicznego przesyłania sprawozdań finansowych do organów administracji państwowej w Niemczech działająca z różnymi systemami finansowo-księgowymi.
- **Comarch eRechnung** – aplikacja do obsługi e-faktury w Niemczech zgodnie z obowiązującymi w przepisami prawa, działająca z niemieckimi systemami finansowo-księgowymi Comarch.

3.5. Sektor administracji publicznej

Comarch specjalizuje się w projektowaniu, wdrażaniu oraz integracji nowoczesnych systemów informatycznych dla administracji publicznej i firm oraz instytucji z sektora publicznego. Firma posiada również doświadczenia w tworzeniu kompleksowych rozwiązań „pod klucz” oraz w rozbudowie infrastruktury sprzętowo-sieciowej. Mając na uwadze przemiany zachodzące w polskiej administracji publicznej, Comarch stworzył szereg rozwiązań typu e-government, które mają za zadanie spełnianie potrzeb specyficznych dla jednostek sektora publicznego. Rozwiązania Comarch są opracowywane w oparciu o najnowocześniejsze międzynarodowe standardy, a w ich implementacji bierze udział kadra złożona z najwyższej klasy specjalistów. Do najważniejszych rozwiązań wdrażanych w sektorze administracji publicznej należą:

Comarch Workflow

Aplikacja wspiera elektroniczny (i papierowy) obieg dokumentów w przedsiębiorstwach i instytucjach (stworzono wersje branżowe wyspecjalizowane dla poszczególnych podmiotów).

Comarch Portal

To autorski system CMS (Content Management System) umożliwiający nie tylko tworzenie i publikację treści w serwisach www, ale również zaawansowane zarządzanie treścią i komunikacją. Comarch Portal umożliwia zarządzanie plikami multimedialnymi i obsługę e-learningu, a dzięki tematycznym video czatom, forom oraz opcji FAQ w szerokim zakresie wspiera wymianę informacji z otoczeniem.

Comarch e-Investor

To narzędzie do obsługi inwestorów (zarówno osób fizycznych, instytucji, jak i przedsiębiorstw). System jest oferowany jednostkom samorządu terytorialnego i agencjom inwestycyjnym. Wykorzystywany jest w wielu dziedzinach sfery inwestycyjnej (informacyjnej, badawczej, organizacyjnej, przestrzennej i transportowej).

Comarch e-Turysta

To platforma wspierająca promocję miejsc i regionów atrakcyjnych turystycznie. Interaktywne mapy (powiązane z mapami GPS) mogą zawierać wizualizacje szlaków turystycznych, opisy punktów gastronomicznych, noclegowych i miejsc aktywnego wypoczynku, a także serwis pogodowy. Platforma może pełnić również funkcję systemu rezerwacyjnego rozmaitych usług

(w tym przewodników wycieczek, specjalnych atrakcji oraz obsługi w wybranych językach) dla turystów indywidualnych i grup oraz prezentację lokalnych atrakcji (w tym w 3D).

Comarch e-Urząd

Comarch e-Urząd jest platformą usług publicznych online zawierającą zestaw modułów pozwalających na realizację zadań stawianych jednostce samorządu administracji publicznej przez ustawodawcę. Intuicyjne narzędzia umożliwiają samodzielne zarządzanie aplikacją, zapewniając wsparcie procesów tworzenia i publikacji treści. Na Comarch e-Urząd składają się m.in. następujące moduły: Cyfrowy Urząd, Biuletyn Informacji Publicznej, Portal Informacyjny, Intranet.

Comarch ERP Egeria

Zintegrowany System Informatyczny klasy ERP wspierający zarządzanie organizacją i podejmowanie decyzji. Cechuje go duża konfigurowalność i elastyczność, co pozwala na dostosowanie do indywidualnych potrzeb każdego klienta. System oferowany w różnych typach przedsiębiorstw i instytucji (administracja rządowa i samorządowa, ochrona zdrowia, uczelnie wyższe, utilities etc.).

Comarch ERP Egeria e-Zdrowie

Jest to system informatyczny przeznaczony do obsługi części administracyjnej placówek służby zdrowia. Posiada budowę modułową, dzięki czemu może być łatwo dostosowany do bieżących potrzeb klienta jak również stopniowo rozbudowywany. System jest przygotowany do współpracy z rejestratorami czasu pracy, kolektorami danych oraz drukarkami fiskalnymi. Dla wygody użytkowników system został podzielony na obszary: zarządzania księgowością i finansami, zarządzania personelem, zarządzania magazynami i CRM. System wspiera również definiowanie procedur medycznych i kalkulowanie kosztów leczenia.

Comarch ERP Egeria Edukacja

To zintegrowane narzędzie do obsługi procesów realizowanych przez uczelnie wyższe. System składa się z części FrontOffice – wspierającej procesy dydaktyczne, obsługę spraw studenckich i naukowych oraz z BackOffice – części odpowiedzialnej za obsługę procesów księgowych, magazynowych, kadrowych i innych związanych z administrowaniem uczelnią wyższą. System jest wyposażony w rozbudowane narzędzia raportujące.

Comarch ERP Egeria Wirtualna Uczelnia

Wirtualna Uczelnia to rozwiązanie zapewniające kompleksowy pakiet funkcjonalności przeznaczonych do obsługi bieżących spraw studentów. Portal jest w pełni zintegrowany z częścią dziekanatową systemu Comarch ERP Egeria Edukacja. Dostęp do poszczególnych sekcji portalu WU uzależniony jest od posiadanej poziomu uprawnień użytkownika (student, wykładowca, pracownik, administrator).

Comarch ERP Egeria Wirtualna Uczelnia Mobile

Rozwiązania funkcjonalne Mobilna Wirtualna Uczelnia umożliwia studentom uzyskanie wiedzy na temat spraw związanych z tokiem studiów z wykorzystaniem urządzeń mobilnych. Studenci mają dostęp m.in. do: spersonalizowanych komunikatów, aktualności, historii ocen, planu zajęć, oferty edukacyjnej uczelni.

Comarch ERP Egeria Leasing

To zintegrowany system informatyczny wspierający firmy świadczące usługi finansowe (w tym leasingowe). System wspiera sprzedaż produktów finansowych z pomocą kalkulatorów, szablonów i narzędzi pozwalających na indywidualizowanie oferty i jej dostosowanie do zmieniających się wymogów rynkowych.

Comarch ERP Egeria Leasing Partner Care

Kluczowa funkcjonalność systemu Leasing Partner Care to możliwość wprowadzania ofert przedmiotów dla klientów firmy leasingowej. System pozwala na ich obsługę – tworzenie harmonogramu spłaty rat leasingowych przy danych jego atrybutach, a także dodawanie zabezpieczeń oraz parametrów umowy ubezpieczenia dla oferty. Ostatnim etapem jest preocena, czyli proces, w którym następuje sprawdzenie warunków określonych w konfiguracji produktu.

Comarch ERP Egeria Administracja Publiczna

System informatyczny dedykowany dla samorządowych jednostek samorządu terytorialnego. Poza standardowymi modułami ERP, został wyposażony w liczne funkcjonalności usprawniające m.in. budżetowanie i obsługę podatków.

Comarch ERP Egeria Utilities

Wersja systemu przeznaczona dla przedsiębiorstw ciepłowniczych i wodociągowych, wyposażona w moduły bilingowe, wyspecjalizowane narzędzia wspierające gospodarkę remontową i utrzymanie oraz moduły analityczne.

Comarch ERP Egeria EBOK

To dedykowany portal z elementami CMS, zapewniający bezpośredni dostęp online do podstawowych danych dotyczących klienta, w szczególności do zestawień dokumentów sprzedażowych, sald rozrachunków, wykazu umów i urządzeń dotyczących klienta oraz istotnych danych odczytowych. EBOK pozwala na bezpośrednie przesyłanie informacji od przedsiębiorstwa do użytkownika i odwrotnie, a elementy CMS pozwalają na dowolne publikowanie profilowanych artykułów informacyjnych. Dodatkowo dzięki portalowi EBOK możliwe jest wysyłanie zapytań, rejestrowanie dowolnej sprawy bezpośrednio dotyczącej klienta, czy też zgłaszanie ewentualnej usterki co znacznie upraszcza i przyspiesza proces komunikacji klienta z dostawcą usług, a bezpośredni dostęp do dokumentów sprzedażowych niweluje konieczność gromadzenia sporej liczby dokumentów, w tym faktur papierowych.

Comarch ERP Egeria Inwentaryzacja i Mobilna Inwentaryzacja

Comarch Mobilna Inwentaryzacja to rozwiązanie umożliwiające pełną obsługę procesu inwentaryzacji środków trwałych zaewidencjonowanych w systemie Comarch ERP Egeria z wykorzystaniem urządzeń mobilnych. Proces inwentaryzacji kompleksowo obsługuje poszczególne kroki procesu: pobieranie danych z systemu dziedzinowego, weryfikację danych środka trwałego (wraz z fotografiami), ich adaptację lub korektę, rozliczenie w ramach arkuszy kalkulacyjnych, złożenie wniosku o zmianę środka trwałego. Aplikacja działa w trybach online oraz offline, a po zakończonej inwentaryzacji pozwala na porządkowanie środków trwałych w systemie. Comarch Mobilna Inwentaryzacja współpracuje z terminalem Motorola MC40 lub typowym tabletem lub telefonem wyposażonym w system Android w wersji 4.1 lub wyższej i czytnik Motorola CS3000 Series, który umożliwia całościową obsługę procesu inwentaryzacji.

Comarch ERP Egeria Smart Office

Pakiet bezpiecznych ergonomicznych aplikacji mobilnych zintegrowanych z systemem ERP Egeria optymalizujących realizację wybranych procesów biznesowych związanych z obsługą przyjęć i wydań magazynowych, obsługą zgłoszeń i zleceń infrastruktury sprzętowej, rezerwacji oraz inwentaryzacji. Aplikacje działają w trybach online oraz offline, współpracują z kolektorami danych lub typowymi tabletami czy telefonami wyposażonym w system Android w wersji 4.1 lub wyższej.

Comarch Rejestracja Nakładów Pracy

Służy do planowania oraz deklaracji czasu pracy (również do rejestracji obecności). System pozwala na planowanie zadań pracowników oraz ewidencję rzeczywistych obecności pracowników i realizacji powierzonych zadań.

Comarch Centralna Baza Odczytów dla spółek obrotu mediów oraz odbiorców rozproszonych

Jest rozwiązaniem przeznaczonym dla spółek obrotu energią elektryczną, spółek ciepłowniczych, gazowniczych, wodociągowych oraz dla odbiorców rozproszonych. Zapewnia szybki dostęp do danych odczytowych pobieranych z różnych źródeł (np. spółki dystrybucji, niezależny operator pomiarów), a także umożliwia śledzenie poboru mediów oraz wielopłaszczyznową analizę otrzymanych danych. Dane zawarte w systemie stanowią wiarygodną podstawę do rozliczania odbiorców, planowania zakupów oraz prowadzenia proaktywnych działań handlowych. System wspomaga również prognozowanie zapotrzebowania, analizy taryf oraz segmentację klientów pod kątem ich struktury zużycia.

Comarch Centralna Baza Odczytów dla spółek dystrybucji mediów

System zapewnia przedsiębiorstwom realizację funkcji operatora pomiarów. Dostarcza szereg automatycznych mechanizmów: akwizycji danych odczytowych z różnych źródeł oraz ich weryfikacji, uzupełniania, udostępniania, wielowymiarowej analizy. Pozwala na łatwą integrację z już działającymi w przedsiębiorstwie systemami bilingowymi, systemami zarządzania majątkiem sieciowym oraz innymi systemami istotnymi w jego działalności. Rozwiązanie pozwala na zarządzanie odczytami zarówno z liczników energii elektrycznej oraz liczników innych mediów, w tym wody, ciepła, gazu.

Comarch System Zarządzania Majątkiem Sieciowym

To rozwiązanie przeznaczone dla przedsiębiorstw sieciowych, takich jak spółki dystrybucji energii elektrycznej, spółki dystrybucji gazu, spółki wodno-kanalizacyjne. System zapewnia kompletną ewidencję i zarządzanie danymi o całej infrastrukturze sieciowej przedsiębiorstwa oraz usprawnienia realizację głównych procesów biznesowych, takich jak np. przyłączanie odbiorców, planowanie i realizacji inwestycji i remontów, eksploatacja sieci, czy obsługa zgłoszeń, reklamacji sieciowych, zdarzeń awaryjnych, wyłączeń.

Comarch IT Cost & Risk Analysis

Comarch ICRA to narzędzie umożliwiające określenie całkowitych kosztów informatyzacji oraz zestawienia z kosztami braku wsparcia. System pozwala na obliczenie kosztów oraz ryzyka związanego z migracją wsparcia procesów biznesowych. Oferuje ocenę wskaźników ekonomicznych związanych z opłacalnością informatyzacji ROI, NPV, IRR. Pozwala też na przedstawienie wyników symulacji dla procesów, systemów oraz całych modeli informatyzacji.

Comarch Business Intelligence

Budowane przez Comarch tematyczne hurtownie danych obejmują różnorodne zakresy danych i realizują rozmaite cele. Stworzyliśmy hurtownie będące bazami wiedzy, narzędzia analizujące dane medyczne, finansowe oraz wspierające działalność biznesową. Nasze rozwiązania szczególnie sprawdzają się w przypadku zarządzania dużymi wolumenami danych, pochodzących z wielu systemów i lokalizacji.

Comarch Database Archive

To narzędzie wykorzystywane w celu optymalizacji danych archiwizowanych i planowego zarządzania tymi danymi. System umożliwia tworzenie nowych partycji danych poprzez wydzielenie ich z partycji aktywnych i odpowiednią przebudowę struktur bazodanowych, odłączanie i archiwizację partycji, autoryzacje usunięć i przywracanie danych.

Comarch Security Platform

Platforma Comarch Security jest rozwiązaniem łączącym elementy bezpieczeństwa fizycznego oraz cybernetycznego. System zarządzania bezpieczeństwem fizycznym jest innowacyjnym rozwiązaniem wspierającym zachowanie bezpieczeństwa różnego rodzaju obiektów i chronionych obszarów. System integruje dziedzinowe systemy bezpieczeństwa (SKD, SSWiN, P.POŻ, CCTV, inne), co pozwala na obsługę oraz zarządzanie bezpieczeństwem w jednym centralnym systemie. Dodatkowe elementy związane z analizą obrazu, korelacją informacji oraz zdefiniowanymi procedurami działania pozwalają na zwiększenie automatyzacji pracy systemu, a tym samym podniesienie bezpieczeństwa chronionego obiektu czy obszaru. Moduły analizy informacji i zagrożeń w cyberprzestrzeni pozwalają na wykrywanie i analizę zagrożeń fizycznych takich jak terroryzm czy demonstracje oraz zagrożeń wirtualnych pokroju aktywności hakerskiej i botnetów.

Platforma Comarch Smart City

Platforma Comarch Smart City to kompleksowe rozwiązanie dla miast. Centrum platformy stanowi Comarch Smart City Engine, który łączy wszystkie elementy platformy, istniejące systemy miejskie oraz infrastrukturę (w tym Internet of Things). Elementy platformy: Comarch Partners Market, Aplikacje mobilne i dedykowany Comarch City Portal, Comarch Developers Platform, Comarch Smart City Console. Comarch Smart City to zestaw stanowi jednocześnie hurtownię danych i narzędzie analityczne. Gromadzenie danych z systemów, infrastruktury miejskiej oraz od samych użytkowników ma umożliwić nie tylko optymalizację procesów miejskich, lecz także sprawniejsze dopasowywanie się z ofertą usług do preferencji i zwyczajów mieszkańców.

Comarch eNagrywanie

Comarch eNagrywanie to kompleksowe i spójne rozwiązanie łączące w sobie wygodę obsługi klasycznych rejestratorów audio/wideo z systemami nagłośnieniowymi oraz dedykowaną aplikacją służącą do kontroli przeprowadzania procesu rejestracji audio/wideo. System pozwala na rejestrację spotkań, posiedzeń czy wystąpień publicznych wraz z powiązаныmi metadanymi i komentarzami umożliwiającymi sprawne przeszukiwanie nagrania podczas odtwarzania. Dodatkowymi źródłami rejestrowanych danych mogą być zewnętrzne dane multimedialne oraz transmisje zdalne prowadzone poprzez wideoterminale. Comarch eNagrywanie udostępnia (wraz z nagraniem) niezależny od platformy urządzenia odtwarzającego, wielościeżkowy odtwarzacz multimedialny.

Comarch Wideoterminal

Comarch Wideoterminal to klient wideokonferencji obsługujący popularne standardy połączeń i transmisji audio-wideo. Stanowi doskonałe uzupełnienie rozwiązania Comarch eNagrywanie, zapewnia połączenia punkt-punkt, jak również zestawianie połączeń wielostronnych w oparciu o standardy i infrastrukturę mostków wideokonferencyjnych wiodących dostawców.

3.6. Sektor usługi

W obszarze sektora Usługi Comarch projektuje, wdraża oraz integruje nowoczesne rozwiązania informatyczne do obsługi programów lojalnościowych, zarządzania kampaniami marketingowymi, zarządzania motywacją pracowników, elektronicznej wymiany danych i informacji biznesowych, zarządzania dokumentami i ich przepływem w firmie oraz zarządzania procesami sprzedaży za pomocą systemów wsparcia i aplikacji mobilnych. W ofercie znajduje się również kompleksowy zakres usług zarządzania infrastrukturą IT przedsiębiorstw.

Sektor Usługi zatrudnia obecnie około 900 pracowników i realizuje projekty na 5 kontynentach, w 35 krajach, poczynając od Polski, poprzez wszystkie kraje europejskie, kraje arabskie, Malezję i Filipiny po USA, Kanadę, Brazylię i Chile. Wśród klientów znajdują się m.in. BP Global, Carlsberg, Heathrow Airport, Accor Hotels, JetBlue Airways, Metro Group, OMV, Diageo (producent takich marek jak Johnnie Walker, Smirnoff i Baileys), Red Bull czy Tesco.

Rozwiązania do zarządzania programami lojalnościowymi i działaniami marketingowymi

Comarch CRM & Marketing to oferta skierowana do dużych przedsiębiorstw stanowiąca kompleksowy pakiet rozwiązań IT i profesjonalnych usług, który pomaga budować programy lojalnościowe i zarządzać nimi, tworzyć dobre relacje z klientami, automatyzować procesy marketingowe i, ostatecznie, zwiększać zyski. Nasze oprogramowanie wspiera wszystkie działania tworzące wartość dla uczestników programu lojalnościowego. Comarch posiada wiedzę branżową dzięki doświadczeniu zdobytemu w trakcie pracy z ponad osiemdziesięcioma klientami, do których zaliczają się firmy FMCG, sieci handlowe, operatorzy telekomunikacyjni, instytucje finansowe, linie lotnicze i lotniska, m.in. JetBlue Airways, Heathrow Airport czy BP. Oferta Comarch obejmuje również narzędzia do analizy Big Data i innowacyjne, oparte na grywalizacji, systemy do budowania zaangażowania klientów, które zwiększają zyski i wzmacniają relacje pomiędzy klientami, partnerami i marką.

W ramach platformy Comarch CRM&Marketing oferowane są następujące rozwiązania:

Comarch Loyalty Management for Retail - światowej jakości system do zarządzania programami lojalnościowymi różnej wielkości, zarówno multipartnerskimi, jak i realizowanymi w modelu stand-alone. System wspomaga operatorów programów lojalnościowych B2C i B2B umożliwiając uruchamianie wielu programów na jednej platformie i zapewnia obsługę wszystkich obszarów, począwszy od rejestracji klienta i zarządzania profilem, poprzez tworzenie promocji opartych na różnych walutach oraz wielokanałową komunikację z uczestnikami, aż po nagradzanie klientów prezentami, rabatami i ofertami specjalnymi od partnerów. Klienci angażowani są poprzez wbudowane oferty marketingowe, mechanizm grywalizacji i działania promocyjne, np. loterie, aukcje, kupony lub zasady nagradzania najlepszych klientów. Wszystko to w celu utrzymania wysokiego poziomu satysfakcji i zwiększenia stopnia utrzymania klientów oraz sprzedaży.

Comarch Loyalty Management Travel Edition - wersja produktu dedykowana dla firm z sektora transportu i turystyki w szczególności linii lotniczych. Platforma obsługuje lotnicze programy lojalnościowe wszystkich typów przewoźników, zarówno dla klientów indywidualnych (Frequent Flyer Programs), jak i w modelu B2B. System wspiera tworzenie specyficznych dla tego sektora reguł naliczania punktów, definiowania nagród i przywilejów, jak również posiada oddzielny moduł automatyzujący proces przyłączania i obsługi partnerów.

Comarch Campaign Management - został stworzony do wsparcia marketerów w sprawnym definiowaniu i zarządzaniu kampaniami marketingowymi (zarówno jedno- jak i wielokanałowymi) oraz

dostarczaniu właściwej wiadomości do właściwych odbiorców poprzez odpowiedni kanał. Rozwiązanie upraszcza integrację i automatyzację działań marketingowych w celu szybszego wprowadzania kampanii na rynek oraz zwiększenia przychodów i rezultatów biznesowych. System pomaga użytkownikom zastosować przepływy procesów i zadania, aby zoptymalizować zasoby w organizacji i usprawnić współpracę. Narzędzie to umożliwia użytkownikowi wykonywanie wieloetapowej, wielokanałowej, triggerowanej komunikacji z klientami. Rozwiązanie daje lepszy wgląd w koszty i budżet marketingowy i pozwala zmierzyć wyniki kampanii dzięki szerokiemu zakresowi łatwych w obsłudze raportów i dashboardowi.

Comarch Customer Engagement - rozwiązanie służące zarządzaniu zaangażowaniem i lojalnością klientów. System może funkcjonować zarówno jako element wspomagający inne rozwiązania, jak również w modelu stand-alone. Rozwiązanie umożliwia definiowanie angażujących i różnorodnych zadań (edukacyjnych, społecznych, rozrywkowych) użytkownikom, za które są nagradzani odznaczeniami (badge'ami), wyższym poziomem, czy pozycją w rankingu.

Comarch Business Intelligence - rozwiązanie wspiera zorientowane na klienta firmy, które chcą budować strategię lojalnościową poprzez pogłębioną analizę dużej ilości zgromadzonych danych oraz dostarczać szczegółowy obraz wzorców zakupowych, wartości koszyka zakupowego, efektywności kampanii i ogólnych statystyk związanych z programem.

Comarch Social Mining - jest aplikacją, która poszerza zasięg działania programu lojalnościowego o kontekst związany z mediami społecznościowymi. System umożliwia monitorowanie zachowania uczestników programu lojalnościowego na platformach społecznościowych w oparciu o zdefiniowane kryteria i źródła danych. Dzięki informacjom zgromadzonym w aplikacji Comarch Social Mining, w odniesieniu do statystyk zaangażowania klientów, organizator programu lojalnościowego może poszerzyć profile uczestników i pozyskiwać dodatkowe dane behawioralne odnoszące się do aktywności w social media. W rezultacie umożliwia to definiowanie bardziej precyzyjnej, personalizowanej komunikacji, rozszerzone opcje nagradzania klientów i ich rozbudowaną. Segmentację.

W zakresie CRM&Marketing oferowane są również usługi Managed Services:

Loyalty Consulting - pakiet usług, w ramach którego pomagamy naszym klientom tworzyć kompletne, innowacyjne programy lub rekonstruować istniejące, tak by przyciągnęły klientów, zwiększyły zyski i zbudowały silniejszą więź między klientem i marką. Comarch oferuje swoim klientom m.in. opracowanie strategii i koncepcji programu, zdefiniowanie sposobów nagradzania, komunikacji marketingowej, organizacji przeprowadzenia programu, opracowanie szczegółowych procedur oraz analizę wymagań IT.

Creative Services - Comarch oferuje kompleksowe usługi oparte na mierzalnych strategiach, zaawansowanych rozwiązaniach, najlepszych praktykach, nieszablonowym myśleniu, nowych perspektywach dążących do optymalizacji korzyści z wdrożenia programu. Charakterystyczne elementy usług kreatywnych to: projektowanie schematu strategii zaangażowania, ustalenie podstawowych zasad i mechanizmów programu angażującego, opracowanie unikatowego projektu graficznego (aplikacja mobilna, www, spoty TV, ulotki, plakaty), zarządzanie programem angażującym klientów.

Program Management Services – Comarch wspiera przedsiębiorstwa we wszystkich procesach, począwszy od uruchomienia programu, dostarczając wytycznych w zakresie rozszerzenia i uzyskania dostępu do nowych obszarów rynkowych oraz najwyższej klasy porady na temat przyszłego rozwoju i wzrostu. Zakres usług świadczonych przez Comarch obejmuje wsparcie w organizacji programu, tworzenie i wybór dostawców usług marketingowych oraz partnerów, zarządzanie bieżącymi relacjami z partnerami strategicznymi i podwykonawcami, bieżące administrowanie aplikacjami, raportowanie KPI programu i efektywności działań, wykrywanie i zapobieganie oszustwom, ogólne zarządzanie komunikacją, a także konfigurację i administrowanie portalem dla uczestników.

Customer Analytics - usługi, w ramach których zapewniamy wsparcie i pomoc w gromadzeniu, analizie i interpretacji danych służących budowie strategii zorientowanej na klienta. Nasza wiedza i

doświadczenie w dziedzinie projektów analitycznych obejmują: gromadzenie danych, czyszczenie i audyt danych, poprawę i utrzymanie jakości danych oraz analizę danych. Specjalizujemy się w budowaniu modeli segmentacji klientów, analizie danych z programów lojalnościowych, analizie migracji klientów i strategii aktywizacji klientów, opracowywaniu modeli prognostycznych i scoringowych, marketingu baz danych oraz analizie poziomu satysfakcji klientów.

Rozwiązanie do zarządzania motywacją pracowników

Comarch Enterprise Engagement Platform - kompleksowe rozwiązanie służące do zarządzania motywacją, zaangażowaniem pracowników i partnerów biznesowych. System umożliwia definiowanie i projektowanie angażujących, różnorodnych zadań (edukacyjnych, sprzedażowych, rozrywkowych, a także opartych o media społecznościowe) dla pracowników, za wykonanie których są oni nagradzani odznaczeniami (badg'eami), wyższym poziomem czy pozycją w rankingu.

Rozwiązanie Smart City dla władz miejskich, przedsiębiorstw transportowych i centrów handlowych

Comarch Smart City – profesjonalna, wielofunkcyjna platforma składająca się zarówno z zaplecza administracyjnego, jak i aplikacji mobilnej, która oferuje naszym klientom kompleksowe usługi z zakresu transportu, mobilności, administracji oraz pełen zakres usług handlowych. Comarch Smart City pozwala na wyeksponowanie i dopasowanie możliwości połączenia szeregu udogodnień w zależności od indywidualnych potrzeb każdego z klientów. Z kolei Comarch Smart City Mobile Application łączy w sobie funkcjonalności występujące zazwyczaj w wielu kanałach mobilnych, dzięki czemu użytkownik aplikacji ma bezpośredni i szybki dostęp do interesujących go informacji transportowych, usług czy ofert wyróżnionych partnerów.

Rozwiązania do elektronicznej wymiany danych

Comarch EDI (Electronic Data Interchange) jest opartą na nowoczesnej technologii platformą usług transakcyjnych, zapewniającą komunikację elektroniczną z każdym partnerem biznesowym na świecie. Gwarantuje optymalizację procesów i automatyzację przetwarzania danych w całym łańcuchu dostaw począwszy od wymiany Master Data, procesu zamawiania, poprzez realizację dostaw, aż po fakturowanie i realizację płatności.

Platforma Comarch EDI, wyróżniona w 2014 r. w raporcie MQ Gartnera, została wybrana przez ponad 100 000 użytkowników z 40 krajów wymieniających 600 milionów dokumentów rocznie (m. in. Leroy Merlin, Unilever, BP). Zapewnia, m.in.:

- Walidację danych,
- Mapowanie/translację z/do odpowiednich formatów,
- Integrację z systemami IT (m.in. ERP, WMS),
- Routowanie danych,
- Raportowanie.

Rozwiązania ofertowane w obszarze Comarch EDI:

Comarch EDI E-Fakturowanie - rozwiązanie do kompleksowej obsługi faktury elektronicznej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi. W ramach rozwiązania zapewniamy:

- Obsługę faktur sprzedażowych i zakupowych
- Walidację danych pod kątem prawnym i biznesowym
- Dostosowanie formatu dla różnych odbiorców (np. XML, PDF)
- Podpis elektroniczny w imieniu Klienta
- Dystrybucja różnymi kanałami (m.in. integracja, portal, e-mail)
- Archiwizacja elektroniczna faktur zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.
- Integracja z Comarch ECM – kompleksowe podejście do faktur papierowych i elektronicznych.

Comarch EDI Finansowanie - szybsze otrzymanie płatności, czy przedłużenie terminu wymagalności – dzięki integracji z bankami rozwiązanie umożliwia pełną obsługę faktury wraz z usługami finansowania faktur.

Comarch EDI e-Market – Comarch EDI e-Market to rozwiązanie typu B2B commerce, pozwalające głównie producentom na efektywną współpracę biznesową z mniejszymi partnerami biznesowymi. Zapewnia m.in.:

- Dostosowanie wyglądu aplikacji,
- Definiowanie indywidualnych katalogów produktów,
- Określanie i obliczanie rabatów,
- Wprowadzanie różnorodnych promocji,
- Zamawianie produktów/Koszyk,
- Raportowanie.

Comarch EDI Master Data Management – centralny katalog produktów GDSN usprawniający zarządzanie danymi o produktach w jednym miejscu.

Umożliwia definiowanie różnorodnych atrybutów zarówno ogólnodostępnych, jak również dedykowanych dla danego partnera biznesowego.

Rozwiązania do zarządzania dokumentami i procesami:

Comarch ECM (Enterprise Content Management) pozwala na kompleksowe zarządzanie dokumentami i procesami biznesowymi firmy, zapewniając przyspieszenie pracy, lepszą kontrolę danych i pracy oraz wysoki poziom bezpieczeństwa kluczowych informacji w firmie. Comarch oferuje szerokie portfolio rozwiązań oraz usług umożliwiających zaprojektowanie, wdrożenie, uruchomienie i zarządzanie dokumentową stroną procesów biznesowych. Wyróżniamy wśród nich takie procesy jak rozliczanie faktur, procesy zakupowe, procesy kadrowe, zarządzanie kontraktami czy zarządzanie danymi głównymi.

Comarch ECM posiada bazę ponad 600 klientów w 35 krajach na 4 kontynentach. We wdrożonych rozwiązaniach przechowywanych jest ponad 15 miliardów dokumentów, codziennie startowanych jest ponad 1 milion instancji procesów. Z rozwiązań Comarch ECM skorzystały firmy takie jak ING, Carrefour, Grupa Eurocash, Rossmann, Valeo, Valeant, Igepa, T-Mobile, Technicolor, BP, SAS oraz BIC.

W ramach Comarch ECM oferowane są moduły:

Comarch ECM Accounts Payable – moduł pozwala na przeprojektowanie, usprawnienie oraz automatyzację procesów przetwarzania dokumentów kosztowych. Jeden, zuniifikowany proces obsługi jest w stanie obsłużyć wiele jednostek biznesowych i systemów ERP w wielu krajach i językach. Wdrożenie rozwiązania:

- pozwala na zuniifikowanie i ustandaryzowanie procesowania faktur zakupowych,
- umożliwia zintegrowanie kanałów wejściowych dokumentów (papier i skanowanie, pdf na email, EDI),
- redukuje czasochłonność związaną z rejestracją dokumentów spoza kanału EDI przez użycie bez szablonowego silnika OCR,
- dzięki wykorzystywanemu silnikowi workflow, umożliwia wsparcie elektronicznego procesu obiegu, dekretacji i zatwierdzania, z którego dane automatycznie trafiają do systemów ERP.

Rozwiązanie skierowane jest do centrów usług wspólnych grup kapitałowych, które obsługują wiele podmiotów w różnych językach, integrując się z różnymi systemami księgowymi oraz do podmiotów o znaczącym wolumenie i rozproszeniu geograficznym decydentów akceptujących dokumenty finansowe.

Comarch ECM Employee LifeCycle Management to rozwiązanie stworzone z myślą o przedsiębiorstwach zatrudniających kilkadziesiąt lub nawet kilka tysięcy pracowników, czyli takich, w których optymalizacja obsługi kadrowej staje się istotnym elementem. Zastąpienie w codziennej pracy papierowej teczki pracownika jej elektronicznym odpowiednikiem zapewnia łatwe wyszukiwanie i szybki podgląd dokumentów, co daje realne oszczędności czasu dla pracowników działu kadr. System powiadomień i raportowania pozwala także na sprawne zarządzanie kończącymi się umowami, czy koniecznością przeprowadzania badań lub szkoleń.

Comarch ECM Contract LifeCycle Management – moduł pozwala na wdrożenie bezpiecznego, jednolitego rejestru umów handlowych, dzięki któremu pracownicy działów zakupowych lub księgowości

będą mogli szybko odnaleźć i zweryfikować zapisy umowy. Umożliwia również proces wewnętrznej akceptacji i opiniowania dokumentu przed podpisem zarządu. W ramach poniższego modułu obsługiwany jest cały cykl życia umowy, od jej stworzenia (możliwe stworzenie predefiniowanych szablonów), poprzez negocjacje, podpisanie aż po wykonanie zapisów umowy, mierzenie KPI, a w chwili zbliżającego się wygaśnięcia przypomnienie o konieczności podjęcia kroków dążących do przedłużenia lub rozwiązania umowy.

Comarch ECM Master Data Management (MDM) – moduł pozwala uporządkować proces dodawania oraz modyfikacji danych kluczowych, takich jak dane kontrahenta lub dane produktów, eliminując chaotyczną komunikację e-mailową lub papierową i podwójne wprowadzanie danych poprzez integrację z systemami docelowymi (ERP).

Comarch ECM Quality Management – pozwala na zorganizowanie wszystkich dokumentów jakościowych w przedsiębiorstwie w postaci centralnej bazy wiedzy, a co za tym idzie ułatwia dostęp i przyspiesza wyszukiwanie kluczowej dokumentacji jakościowej nie tylko w dziale jakości, ale również pracownikom innych działów.

Comarch ECM Manufacturing Management – Wdrożenie to stanowi obsługę dokumentacji technicznej i produkcyjnej, której głównym atutem jest szybki i łatwy dostęp dla pracowników działów produkcji.

Comarch ECM Procure To Pay – Comarch ECM P2P umożliwia systemowe wdrożenie procedur zakupowych i podnosi tym samym skuteczność kontroli planowanych wydatków oraz upraszcza proces zatwierdzania przez kadrę zarządzającą. Jednocześnie rozwiązanie znacząco podnosi dokładność prognoz rezerw finansowych.

Comarch ECM Customer Care – moduł pozwala na podniesienie jakości obsługi klienta poprzez szybszą i transparentną realizację sprawy. Moduł odnajduje się wszędzie tam, gdzie obsługiwanych jest wielu klientów zgłaszających reklamacje, pragnących włączyć dodatkowe usługi czy procesujących zmianę danych teleadresowych. System pozwala na obsługę zgłoszeń spływających z różnych kanałów – rozmowa telefoniczna, e-mail, chat z konsultantem, faks, poczta tradycyjna, interaktywny formularz, social media.

Comarch ECM Advanced Document Management – Centralne repozytorium dla dokumentów dostępne z rozproszonych lokalizacji. Moduł pozwala na zmniejszenie zużycia papieru. Przeznaczony dla firm, w których procesuje się duże wolumeny dokumentów, pozwala na eliminację dublowania pracy, kontrolę nad wersjonowaniem dokumentu, rozbudowany system uprawnień zapewnia najwyższy poziom bezpieczeństwa przechowywanych danych.

Comarch ECM Source To Pay – kompleksowa platforma wspierająca cały proces zakupowy. Wbudowane funkcjonalności takie jak: portal B2B, workflow on-line, zarządzanie dokumentami i raportowanie służą jako podstawa do budowania aplikacji biznesowych. Rozwiązanie umożliwia pełne zarządzanie umowami handlowymi, kontrolę procedur handlowych i faktur, jak również ocenę dostawców i wybór sposobu płatności (Dynamic Discounting).

Rozwiązania do wsparcia sprzedaży i dystrybucji

Comarch SFA (Sales Force Applications) to rozwiązania mobilne i webowe przeznaczone do obsługi i optymalizacji procesów około sprzedażowych. W naszym portfolio znajdują się systemy służące do wsparcia sprzedaży i zarządzania pracą przedstawicieli handlowych, rozwiązania integracyjne i usługi komunikacji z partnerami handlowymi, a także aplikacje webowe służące do zarządzania sprzedażą i trade marketingiem, marketingiem, oraz promocjami.

Comarch SFA to 4,5 tysiąca użytkowników mobilnych aplikacji, 20 milionów wygenerowanych zleceń dostawy i ponad 15 milionów przetworzonych dokumentów. Rozwiązania Comarch SFA zostały wdrożone w takich firmach jak Carlsberg, Diageo (producent m.in. Johnnie Walker, Smirnoff i Baileys), Red Bull, Nivea, Energizer, czy BioMed.

W ramach Comarch SFA oferowane są rozwiązania:

Mobile Sales Force Applications - profesjonalny system klasy Sales Force Automation zapewniający pełną obsługę punktu sprzedaży przez mobilnych pracowników terenowych. W ramach oferty Comarch SFA udostępnia użytkownikom aplikacje w zależności od roli i odpowiedzialności, jakie posiadają. Użytkownicy mogą korzystać z aplikacji mobilnych (na smartfony oraz tablety) oraz aplikacji dostępnych on-line przez przeglądarkę internetową lub zainstalowanych lokalnie na komputerach. Aplikacje mobilne dostępne są na platformy Android oraz iOS. Rozwiązanie Comarch SFA Mobile Sales Force Applications zostało docenione przez analityków Gartnera i umieszczone w raporcie „Market Guide for Retail Execution and Monitoring Solutions” oraz POI Retain Execution Vendor Panorama.

Comarch SFA Online Manager, Comarch SFA Online Administrator i Comarch SFA Mobile Manager - aplikacje dla menedżerów i administratorów biznesowych zarządzających siłami sprzedaży w organizacji. Aplikacje udostępniają funkcjonalności związane z raportowaniem i kontrolą pracy przedstawicieli handlowych i medycznych działających w terenie.

Comarch SFA Online Sales Support - wyrafinowana platforma B2B integrująca partnerów biznesowych – producentów, dystrybutorów i sklepy. Zapewnia kompleksową komunikację, raportowanie oraz wsparcie dla działów sprzedaży i marketingu w organizacjach handlowych. Jako część systemu Comarch SFA udostępnia również aplikacje dla menedżerów i administratorów biznesowych zarządzających siłami sprzedaży w organizacji. Posiada moduł e-commerce i call center.

Comarch SFA Trade Promotion Management - system wspomagający planowanie oraz rozliczanie budżetu i promocji handlowych. Daje możliwość łatwego definiowania długo- i krótkookresowych działań promocyjnych u wybranych klientów, mierzenia efektywności tych działań oraz wykorzystywania danych historycznych do analizowania i wyszukiwania najlepszych rozwiązań zwiększających sprzedaż. Jako jedyne polskie rozwiązanie IT zostało uwzględnione w raporcie Gartnera „Market Guide for Trade Promotion Management and Optimization” oraz POI TPx Vendor Panorama.

Comarch SFA Online Distribution - usługa komunikacyjno-integracyjna umożliwiająca automatyczne, codzienne raportowanie do producentów kluczowych informacji z tradycyjnego kanału sprzedaży, takich jak stany magazynowe czy odsprzedaż. Usługa Online Distribution świadczona jest w oparciu o międzynarodowe standardy komunikacji elektronicznej EDI (Electronic Data Interchange), z wykorzystaniem niezbędnej integracji z systemami finansowo-księgowymi oraz sprzedażowymi producentów i dystrybutorów (hurtowni). Umożliwia również raportowanie sprzedaży producenta na tle konkurencji.

Zarządzanie infrastrukturą IT – Comarch ICT

Rozwiązania Comarch ICT pozwalają kompleksowo zapanować nad infrastrukturą IT przedsiębiorstwa. Połączenie kompetencji i wieloletniego doświadczenia w obszarze telekomunikacji, outsourcingu, czy data center to gwarancja realizacji poszczególnych wdrożeń w oparciu o najlepsze światowe standardy i partnerstwa technologiczne z liderami rynku IT. Gwarantują one bezpieczeństwo przechowywania danych, wspierają rozwój procesów IT wewnątrz organizacji, a także komunikację wewnętrzną i zewnętrzną.

Do najważniejszych usług świadczonych przez Comarch w obszarze ICT należą Comarch Data Center, Comarch IT Outsourcing i Comarch IT Networks.

Comarch Data Center

Comarch posiada prawie 20-letnie doświadczenie w zakresie świadczenia usług data center. Są to usługi świadczone w oparciu o zaawansowane technologiczne centra przetwarzania danych o wysokiej dostępności oraz architekturze TIER III i TIER IV. Stanowią alternatywę dla firm wobec rozbudowy własnych zasobów infrastruktury IT. Pozwalają czerpać korzyści z użytkowania specjalnie zaprojektowanych pomieszczeń bez konieczności ich budowy oraz tworzenia kosztownej infrastruktury technicznej. Towarzyszymy klientowi we wszystkich etapach realizacji projektu, począwszy od przygotowania wstępnej koncepcji, poprzez projektowanie rozwiązań, ich implementację i migrację, aż po utrzymanie i zarządzanie. Comarch S.A. posiada 3 własne ośrodki Data Center, natomiast spółki Grupy Comarch posiadają 12 ośrodków Data Center na świecie, w których utrzymywanych jest 5 peta bajtów danych dla klientów w ponad 50 krajach.

Usługi w obszarze Comarch Data Center mogą być świadczone w jednym z poniższych modeli usługowych:

IaaS (Infrastructure as a Service) - usługa polegająca na wynajęciu infrastruktury informatycznej: określonej ilości serwerów, mocy obliczeniowej, czy przestrzeni dyskowej. Wybór modelu IaaS umożliwia elastyczny i skalowalny dobór zasobów infrastruktury IT w zależności od bieżących potrzeb firmy. W ramach IaaS Comarch zapewnia:

- kolokację systemów w bezpiecznych pomieszczeniach data center, zaprojektowanych i zabezpieczonych zgodnie z wysokimi standardami branżowymi
- współdzieloną infrastrukturę sieciową i system centralnego backupu
- redundantne łącza dostępowe do sieci Internet

PaaS (Platform as a Service) - w ramach usługi PaaS Comarch dostarcza pełną platformę sprzętowo-systemową wraz z całym zestawem usług towarzyszących tzw. Manager Services niezbędnych do obsługi aplikacji klienta. W ramach modelu PaaS Comarch dostarcza:

- sprzęt (macierze i serwery) kolokowany w ośrodkach Comarch Data Center
- zapewnienie wszystkich niezbędnych licencji obcych
- administrację i zarządzanie warstwą operacyjną (np. system operacyjny, baza danych)
- zarządzanie warstwą sieciową i systemami bezpieczeństwa
- udostępnienie redundantnych łączy telekomunikacyjnych
- monitoring całego rozwiązania w trybie 24/7
- jeden poziom SLA dla całego systemu

SaaS (Software as a Service) jest najbardziej kompleksową usługą świadczoną przez Comarch Data Center. W jej zakres wchodzi dostawa aplikacji Comarch wraz z niezbędną infrastrukturą serwerową dostarczaną w modelu usługowym. W ramach usługi SaaS Comarch dostarcza:

- Platform as a Service (hosting)
- aplikacje Comarch lub w określonych przypadkach aplikacje obce
- usługi administracji aplikacjami i infrastrukturą IT
- całodobowy monitoring i nadzór nad elementami systemu i bardzo krótki czas reakcji/ naprawy
- pojedynczy punkt kontaktu dla klienta i jedno SLA na całość rozwiązania
- opcjonalnie help-desk dla użytkowników końcowych

Disaster Recovery Center (DRC) jest usługą opcjonalną do wszystkich wyżej omówionych rozwiązań. Obejmuje ona dostarczenie zapasowego ośrodka przetwarzania danych dla krytycznych systemów klienta. Usługa oferowana jest w różnych modelach, w ramach których Comarch dostarcza:

- podstawowy ośrodek data center – ośrodek zapasowy znajduje się w lokalizacji klienta
- zapasowy ośrodek data center - ośrodek podstawowy znajduje się w lokalizacji klienta
- podstawowy oraz zapasowy ośrodek data center – oba ośrodki znajdują się w jednej lub dwóch lokalizacjach fizycznych

Usługa ta może być dostarczona w modelu PaaS lub SaaS z zapewnieniem replikacji danych pomiędzy obydwoma ośrodkami oraz uruchomienia środowiska zapasowego po awarii podstawowej lokalizacji.

Comarch IT Outsourcing & Integration

W związku z dynamicznymi zmianami na rynku infrastruktury IT kluczowe znaczenie dla rozwoju biznesu ma dziś doświadczony partner technologiczny. Środowisko IT firmy w rękach inżynierów i analityków Comarch, to gwarancja ciągłości działania oraz wymaganej dostępności systemów. Comarch oferuje szeroki zakres usług IT, które zawsze są dopasowywane do indywidualnych potrzeb klienta. Do najważniejszych usług świadczonych w tym obszarze należą Comarch IT Outsourcing, Comarch IT Integration oraz Comarch Business Continuity.

Comarch IT Outsourcing - Są to usługi ciągłe, których zadaniem jest zapewnienie kompleksowej obsługi IT klienta, począwszy od pełnego wsparcia dla użytkownika końcowego (Service Desk i opieka stanowiskowa), poprzez administrację sieciami LAN/WAN, infrastrukturą serwerową i bezpieczeństwa, aż po zarządzanie procesami IT, zgodnie z dobrymi praktykami biblioteki ITIL. Usługi realizujemy w

oparciu o zespół doświadczonych inżynierów i Service Managerów zgodnie z uzgodnionymi parametrami SLA. Ponadto oferujemy klientom usługi ciągle realizowane zdalnie lub bezpośrednio w lokalizacji klienta, związane z zaawansowanymi systemami serwerowymi, macierzowymi i bazodanowymi, a więc z systemami najbardziej krytycznymi dla biznesu klienta i najbardziej wymagającymi pod względem dostępności i niezawodności.

Comarch IT Integration - to usługi których zadaniem jest dostosowanie środowiska IT klienta do nowych wymagań biznesowych i technicznych. Wspieramy klientów począwszy od etapu analizy i projektowania nowej platformy IT, poprzez dostawę odpowiednich urządzeń i oprogramowania, aż po fazę wdrożenia. Usługi dotyczą zarówno uruchomienia nowych systemów na nowych platformach, rozszerzenia funkcjonalności poprzez aktualizację wersji oprogramowania, jak i migracji pomiędzy systemami, konsolidacji systemów, czy też wirtualizacji środowisk fizycznych obecnie wykorzystywanych przez klienta.

Comarch Business Continuity - usługi, dzięki którym zapewniamy klientom wysoki poziom dostępności ich systemów, minimalizację skutków awarii i katastrof oraz gwarantujemy możliwie szybki powrót do stanu sprzed awarii. W oparciu o powierzchnie biurowe Comarch w Krakowie i Warszawie, oferujemy klientom biuro zapasowe dla ich kluczowych pracowników. Rozwiązania backup i archiwizacja danych to usługi dla wszystkich przedsiębiorstw świadomych ważności danych przechowywanych i przetwarzanych w systemach informatycznych. Ponadto świadczymy również usługi audytów w różnych obszarów IT.

Comarch IT Networks

Oferowane przez Comarch rozwiązania mają na celu usprawnienie komunikacji wewnątrz organizacji, ale także z partnerami biznesowymi i klientami. Comarch IT Networks to szereg usług pozwalających na integrację rozwiązań wspierających wymianę informacji i sprawną komunikację w firmie. Obejmuje to wszelkie technologie komunikacyjne, aplikacje, a także środki transmisji danych jak sieci WAN czy LAN pozwalające nie tylko na usprawnienie komunikacji, ale również wymianę i dostęp do informacji firmowych. Do rozwiązań Comarch IT Networks należą:

Comarch Network Managed Services (CNMS) - to koncepcja rozwiązań przeznaczonych do tworzenia i utrzymania sieci transmisji danych (w tym WAN / LAN / WLAN). CNMS to kompleksowy produkt w zakresie budowy lub modernizacji istniejących sieci transmisji, a także zarządzania i administrowania tymi sieciami. Ponadto dostarczamy rozwiązania w zakresie bezpieczeństwa sieciowego.

Comarch Contact Center (CCC) - kompleksowy pakiet rozwiązań mających na celu wsparcie zarządzania relacjami z klientem, a także komunikację wewnętrzną organizacji, jak również na wielu płaszczyznach biznesowych. Proponowane przez Comarch rozwiązanie ułatwia sprawne zarządzanie informacją w przedsiębiorstwie oraz pozwala na zoptymalizowanie procesu obsługi klienta przy wykorzystaniu posiadanych przez niego systemów informatycznych. Na życzenie klienta rozwiązanie Comarch Contact Center może być świadczone również w modelu usługowym. Klient w ramach rozwiązania otrzymuje wówczas dostęp do infrastruktury Contact Center oraz wymaganą liczbę stanowisk agentów (telefon IP z licencją CC, aplikację agenta CC oraz słuchawki), sam zapewnia tylko agentów CC i dostęp do Internetu.

Comarch NOC (Network Operations Center) - to kompleksowe rozwiązanie stanowiące Pojedynczy Punkt Kontakt z klientem, zapewniające wsparcie techniczne w zakresie monitoringu w obszarze infrastruktury IT oraz aplikacji biznesowych dla wszelkiego typu przedsiębiorstw i instytucji. Dzięki rozbudowanej funkcjonalności, zautomatyzowanemu i niezawodnemu systemowi służącemu do monitorowania usług IT, oferowana przez Comarch usługa może być pomocna zarówno dla administratorów, jak i menadżerów IT. Usługa Comarch Network Operations Center zapewnia klientom bieżącą wiedzę na temat dostępności i wydajności poszczególnych elementów ich infrastruktury IT, systemów operacyjnych, czy platformy operacyjnej.

3.7. COMARCH HEALTHCARE

Comarch Healthcare S.A. jest dostawcą rozwiązań dedykowanych rynkowi zdrowia. m.in. systemy informatyczne dla szpitali, oprogramowanie dla radiologii i do zarządzania dokumentacją medyczną na poziomie placówek medycznych, miast i regionów. Comarch Healthcare to również dostawca innowacyjnych rozwiązań z zakresu Zdalnej Opieki Medycznej, opartych na własnym oprogramowaniu, urządzeniach i infrastrukturze medycznej.

Oprogramowanie wspierające zarządzanie placówkami medycznymi

Optimed NXT to nowoczesny system informatyczny do zarządzania placówką medyczną, pozwalający na organizację opieki zdrowotnej w czasie pobytu chorego w poszczególnych oddziałach i poradniach placówki – od momentu rejestracji aż po wypis. System może być obsługiwany na tabletach, co pozwala lekarzom uzyskać dostęp do informacji na temat pacjenta wprost przy jego łóżku.

Optimed24 to intuicyjne oprogramowanie do zarządzania przychodnią i gabinetem lekarskim. Dedykowane wszystkim placówkom ambulatoryjnym, niezależnie od posiadanej struktury i rodzaju świadczonych usług. Rozwiązanie wspiera m.in. prowadzenie elektronicznej dokumentacji medycznej, obsługę wizyt pacjentów, wystawianie recept i skierowań. Stanowi funkcjonalne narzędzie zarządcze dla menażerów placówki.

Comarch ERP to system wspierający zarządzanie częścią administracyjną szpitala. Umożliwia nadzór i kierowanie realizacją rozbudowanych procesów związanych m.in. z zaopatrzeniem, zarządzaniem majątkiem własnym placówki – jego utrzymaniem i rozwojem, a także z zatrudnieniem, bieżącą obsługą i rozwojem zawodowym szerokiej rzeszy specjalistów.

Comarch Business Intelligence to szerokie portfolio narzędzi umożliwiających analizę danych wytwarzanych przez placówkę medyczną. Rozwiązanie pozwala na budowanie wielowymiarowych analiz dotyczących całości procesów realizowanych przez dany podmiot. System oferuje szereg gotowych pulpitów informacyjnych dedykowanych określonym grupom pracowniczym i szczeblom zarządczym.

Oprogramowanie ułatwiające zarządzanie dokumentacją medyczną

Comarch EDM (Elektroniczna Dokumentacja Medyczna) to system informatyczny służący do zarządzania e-dokumentacją we wszystkich rodzajach podmiotów medycznych, oraz na szczeblu regionalnym. Centralny dostęp do dokumentów pochodzących z różnych systemów umożliwia sprawne gromadzenie i przetwarzanie danych medycznych. Rozwiązanie pozwala na wymianę informacji między placówkami, co przyspiesza proces stawiania diagnozy oraz pozwala uniknąć nadmiarowych badań.

Comarch Concierge to wielokanałowa platforma komunikacyjna dla pacjentów, zapewniająca ciągłość opieki medycznej. Rozwiązanie ułatwia wymianę informacji pomiędzy placówką medyczną, lekarzem i pacjentem. Pozwala pacjentowi na zdalne zapisywanie się na wizyty do specjalisty, zamawianie recept, dostęp do wyników badań, a nawet konsultacje z lekarzem bez wychodzenia z domu.

Comarch MEDNOTE to nowoczesna aplikacja do zarządzania gabinetem lekarskim. Porządkuje dokumentację medyczną, dostarcza niezbędnych informacji dotyczących pacjenta i minimalizuje czas potrzebny na formalności. System pozwala m.in. na łatwe wystawianie recept, skierowań i innych dokumentów medycznych.

Oprogramowanie dla radiologii

Comarch RIS - radiologiczny system informacyjny wspomagający pracę zakładu diagnostyki obrazowej. Optymalizuje proces realizacji badań, poprawia komunikację i alokację personelu w obrębie zakładu. Może stanowić integralną część z systemem HIS, jak również w pełni niezależnie zarządzać działem diagnostyki obrazowej.

Comarch Teleradiologia - kompleksowe środowisko umożliwiające bezpieczne przesyłanie danych obrazowych oraz zdalne wykonywanie opisów badań radiologicznych. Pozwala na efektywniejsze wykorzystanie czasu pracy radiologów. Rozwiązanie łączy dowolną liczbę jednostek opieki zdrowotnej i umożliwia wymianę danych pomiędzy placówkami zlecającymi i opisującymi badania.

Comarch DICOM VIEWER - webowa przeglądarka służąca do prezentacji obrazów medycznych zapisanych w formacie DICOM, na dyskach CD/DVD lub innych nośnikach danych. Zastosowane technologie webowe pozwalają na komfortowe korzystanie z przeglądarki w różnych miejscach pracy, bez konieczności instalacji. Może być stosowana jako samodzielne narzędzie, a także dzięki integracji z innymi systemami szpitalnymi zapewniać szybki podgląd obrazów radiologicznych z poziomu systemów RIS, HIS czy PACS

Miasto Zdrowia - platforma usługowo-informatyczna składająca się z zestawu wzajemnie współpracujących aplikacji i systemów IT. Usługa adresowana do regionów i miast stanowi efektywne narzędzie realizacji regionalnej polityki ochrony zdrowia. Koncepcja „Miasta Zdrowia” skupia się na mieszkańcach jako odbiorcach i klientach świadczonych usług opieki zdrowotnej. Jest wynikiem praktycznych doświadczeń Comarch w realizacji platform regionalnych w kraju: Wielkopolskie e-Zdrowie, Regionalny System Informacji Medycznej, Podlaski System Informacji e-Zdrowie, E-Zdrowie dla Mazowsza, Małopolski System Informacji Medycznej. Zanonimizowane dane z miasta lub regionu przetwarzane są przez platformę raportująco-analityczną. Na ich podstawie władze są w stanie podejmować optymalne decyzje dotyczące kształtowania strategii rozwoju polityki zdrowotnej i nadzoru nad jej realizacją.

Zdalna Opieka Medyczna jest formą świadczenia usług telemedycznych, która pozwala na stały monitoring stanu zdrowia pacjenta oraz wykonywanie badań profilaktycznych i kontrolnych poza środowiskiem szpitalnym. Taki sposób świadczenia opieki jest możliwy dzięki wykorzystaniu przenośnych urządzeń medycznych rejestrujących określone parametry życiowe. Wyniki badań transmitowane są automatycznie do Centrum Zdalnej Opieki Medycznej, gdzie poddawane są analizie. W przypadku wykrycia nieprawidłowości personel medyczny zdalnie kontaktuje pacjenta z lekarzem prowadzącym lub specjalistą, a w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia – wzywa pogotowie ratunkowe.

Zdalna Opieka Kardiologiczna - umożliwia wykrywanie nieprawidłowości kardiologicznych, w tym między innymi: tachykardii i bradykardii, częstoskurczu komorowego, migotania i trzepotania komór, migotania i trzepotania przedsionków czy nieskutecznej stymulacji rozrusznika. Znajduje zastosowanie zarówno podczas opieki nad pacjentami przebywającymi w szpitalu, jak i kontroli stanu zdrowia osób przechodzących rehabilitację kardiologiczną w warunkach domowych.

Zdalna Opieka Położnicza - umożliwia wykonanie nieinwazyjnego badania KTG w domu pacjentki. Po wykonaniu badania pomiar jest przesyłany do Centrum Zdalnej Opieki Medycznej i oceniany przez lekarza ginekologa lub położną. Badanie KTG, wykonywane u kobiet będących w ostatnim trymestrze ciąży, pozwala na pełny monitoring czynności serca dziecka i skurczów macicy bez konieczności wychodzenia z domu.

Zdalna Opieka Senioralna - pozwala konsultować stan zdrowia i samopoczucia seniorów z lekarzem prowadzącym, fizjoterapeutą, dietetykiem, psychologiem lub z lekarzem specjalistą. Badania mogą być wykonywane przez samego pacjenta, ale również przez jego opiekuna lub personel medyczny. Na podstawie przesyłanych wyników lekarz prowadzący może skontaktować się z pacjentem zdalnie, zarządzić wizytę domową lub wezwać pogotowie ratunkowe. Badania mogą być wykonywane w domu (dla jednego pacjenta), a także w domach opieki lub w ośrodkach skupiających wielu pacjentów (usługi dedykowane grupom badanych).

Zdalna Przychodnia - umożliwia świadczenie usług medycznych na odległość. Rozwiązanie nie zastępuje tradycyjnej opieki zdrowotnej lecz jest wobec niej komplementarne i pozwala poszerzyć wachlarz oferowanych świadczeń zdrowotnych bez konieczności zatrudniania dodatkowego personelu medycznego. Wdrożenie optymalnych kosztowo rozwiązań telemedycznych poprawia wydajność pracy, umożliwiając obsłużenie większej liczby pacjentów w tym samym czasie. Dzięki zastosowaniu narzędzi teleinformatycznych, pozwalających na ciągły monitoring stanu zdrowia oraz wykonywanie badań profilaktycznych i kontrolnych w warunkach domowych, Zdalna Przychodnia zwiększa efektywność leczenia i poczucie bezpieczeństwa swoich pacjentów poprzez zapewnienie im stałego kontaktu z wykwalifikowanym personelem medycznym. Poza szybkim i bezpiecznym dostępem do elektronicznej dokumentacji medycznej lekarz ma możliwości przeprowadzania telekonsultacji z pacjentem, a także zdalnej konsultacji medycznej z innym lekarzem specjalistą, z dowolnego miejsca i o dogodnej porze, dzięki czemu nie traci czasu i pieniędzy na dojazdy. Oferowane w ten sposób usługi są doskonałym

uzupełnieniem terapii, w szczególności w przypadku pacjentów, którzy wymagają stałego specjalistycznego nadzoru lekarza lub opieki długoterminowej.

Platforma Comarch e-Care - realizacja usług Zdalnej Opieki Medycznej możliwa jest dzięki platformie Comarch e-Care, pozwalającej na ciągły monitoring stanu zdrowia pacjentów w sposób zdalny. Platforma umożliwia odbieranie i przetwarzanie danych medycznych oraz danych zgromadzonych z urządzeń pomiarowych, kontrolujących określone parametry życiowe. Wspiera również personel medyczny w realizacji ustalonych schematów postępowania.

Elementy Platformy Comarch e-Care – aparatura telemedyczna:

- Osobiste urządzenia pacjenta, bezpośrednio transmitujące dane do Centrum Zdalnej Opieki Medycznej: przenośne rejestratory pracy serca (np.: aparat Comarch PMA, SXT Cardiodial lub urządzenia alarmowe (np.: Przycisk Życia);
- Urządzenia i oprogramowanie klasy Medical Hub, integrujące się z sensorami i urządzeniami medycznymi firm trzecich i pośredniczące w transmisji danych do Centrum Zdalnej Opieki Medycznej: urządzenia stacjonarne z zaawansowaną logiką (np.: HMA), proste hub'y transmisyjne (np.: stacja dokująca urządzenia NoMed) oraz aplikacje mobilne (np.: Comarch mHMA). Przykłady zintegrowanych urządzeń: pulsoksymetr, glukometr, spirometr, ciśnieniomierz, waga, termometr. Inne urządzenia diagnostyczne (np. KTG, respirator Breas Vivo).

Aplikacja e-Care z interfejsem web - umożliwia podłączenie aparatury telemedycznej, odbieranie i zarządzanie danymi, graficzną wizualizację danych zgodną ze standardami medycznymi, integrację z systemami klasy HIS, geograficzną lokalizację pacjentów, zarządzanie pracą i procedurami postępowania personelu interwencyjnego, kontakt z pacjentami za pomocą kanałów audio i video oraz realizację konsultacji lekarskich w systemie workflow.

Centrum Zdalnej Opieki Medycznej - kluczowym elementem systemu opieki zdalnej jest Centrum Zdalnej Opieki Medycznej, gdzie personel medyczny całodobowo monitoruje stan zdrowia pacjentów.

- Skupia wykwalifikowany personel medyczny: ratowników medycznych, położne, lekarzy różnych specjalizacji, dietetyków i rehabilitantów
- Monitoruje stan zdrowia pacjentów całodobowo, również w dni świąteczne
- Interweniuje w przypadkach: wykrytych automatycznie anomalii sparametryzowanych indywidualnie pod każdego pacjenta (przekroczone normy i wartości alarmowe), jak również na każde żądanie pacjenta (np.: użycie Przycisku Życia)
- Wykorzystuje medyczne schematy postępowania (procedury), dzięki którym możliwa jest szybsza i bardziej celowa interwencja

Comarch Healthcare S.A. posiada wdrożony i certyfikowany system zarządzania jakością wyrobów medycznych ISO 13485. Platforma Comarch e-Care jest wyrobem medycznym klasy IIa, certyfikowanym na zgodność z dyrektywą 93/42/EWG.

Centrum Medyczne iMed24 - jako placówka należąca do spółki Comarch Healthcare S.A. stanowi naturalne środowisko rozwoju rozwiązań dedykowanych sektorowi zdrowia. Placówka zatrudnia około 100 lekarzy, którzy pracują w ponad 30 poradniach specjalistycznych.

3.8. Działalność sportowa

MKS Cracovia SSA prowadzi działalność sportową z uczestnictwem w profesjonalnych ligach i zawodach w kilku dyscyplinach sportowych, z których najważniejsze są piłka nożna oraz hokej na lodzie. Celem inwestycji w spółkę jest promocja brandu Comarch. Jest to element strategii marketingowej Grupy Comarch, której celem jest kreowanie wizerunku Comarch jako integratora pierwszego wyboru dla dużych i średnich firm w Polsce.

Przychody z działalności sportowej MKS Cracovia SSA obejmują sumy należnych przychodów z tytułu usług reklamowych oraz usług pozostałych a także wpływy uzyskane ze sprzedaży biletów na imprezy sportowe organizowane przez spółkę.

4. Pozycja Grupy na rynku IT oraz informacja o rynkach zbytu i o źródłach zaopatrzenia

Ze względu na rodzaj oferowanych przez Comarch systemów informatycznych, główną grupę odbiorców stanowią średnie i duże przedsiębiorstwa, które na całym świecie są największymi odbiorcami zaawansowanych rozwiązań informatycznych. Większość produktów Comarch jest kierowana do określonej grupy odbiorców, natomiast usługi informatyczne, ze względu na ich uniwersalny charakter, są oferowane do każdej grupy odbiorców. Oferta Comarch przeznaczona jest zarówno dla podmiotów z rynku polskiego jak i klientów zagranicznych. Od wielu lat jednym z głównych celów strategicznych Comarch jest rozwój sprzedaży coraz większej ilości produktów na rynkach zagranicznych, w szczególności w Europie Zachodniej, obu Amerykach oraz Azji. Sprzedaż Grupy Comarch jest mocno zdywersyfikowana i nie występuje uzależnienie od jednego odbiorcy. W 2016 roku sprzedaż do żadnego z kontrahentów nie przekroczyła 10% całkowitej sprzedaży Grupy Comarch.

Ze względu na specyfikę branży, w której działa Comarch, jako główne źródła zaopatrzenia należy uznać międzynarodowe koncerny, będące producentami sprzętu komputerowego, aplikacji bazodanowych oraz narzędzi programistycznych, polskie oddziały i przedstawicielstwa tych koncernów, polskie firmy dystrybucyjne oraz podwykonawców systemów IT. W 2016 roku żaden z kontrahentów nie dostarczył produktów i towarów o wartości przekraczającej 10% przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch.

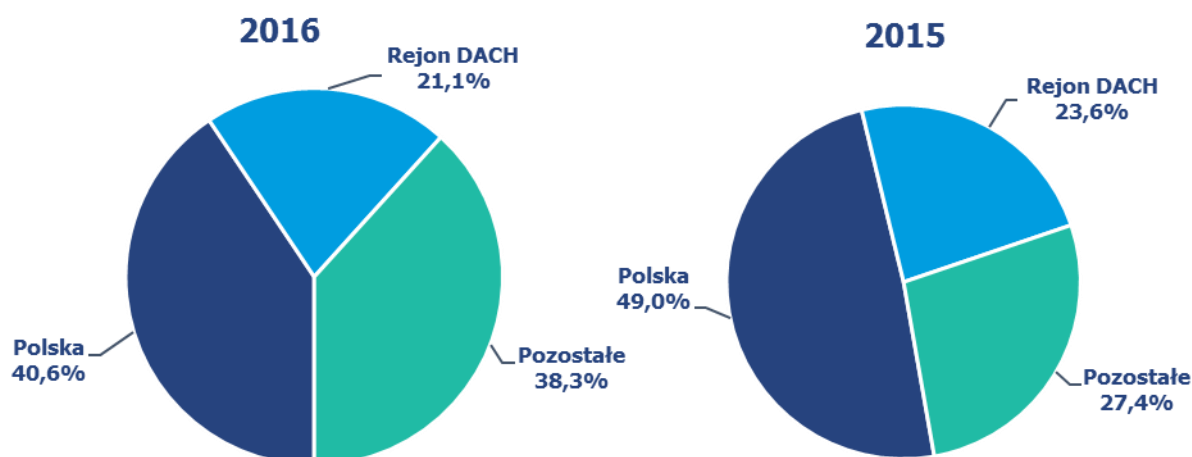
5. Struktura sprzedaży

5.1. Przychody ze sprzedaży - struktura geograficzna (w tys. PLN)

	12 miesięcy 2016	%	12 miesięcy 2015	%	12 miesięcy 2014	%
Kraj (Polska)	451 680	40,6%	554 058	49,0%	557 483	53,7%
Zagranica	661 133	59,4%	577 522	51,0%	480 868	46,3%
Przychody ze sprzedaży	1 112 813	100,0%	1 131 580	100,0%	1 038 351	100,0%

W 2016 roku Grupa odnotowała wzrost przychodów ze sprzedaży zagranicznej o 83,6 mln PLN, tj. o 14,5%. Sprzedaż krajowa zmniejszyła się o 102,4 mln PLN, tj. o 18,5%.

Przychody ze sprzedaży wg segmentów geograficznych (według lokalizacji rynków):

	12 miesięcy 2016	%	12 miesięcy 2015	%	12 miesięcy 2014	%
Kraj (Polska)	451 680	40,6%	554 058	49,0%	557 483	53,7%
DACH	235 241	21,1%	267 097	23,6%	216 336	20,8%
Pozostałe kraje	425 892	38,3%	310 425	27,4%	264 532	25,5%
Razem	1 112 813	100,0%	1 131 580	100,0%	1 038 351	100,0%

Sprzedaż Grupy w rejonie DACH w 2016 roku spadła o 31,9 mln PLN, tj. o 11,9% w stosunku do roku poprzedniego. Pozostała sprzedaż zagraniczna wzrosła o 115,5 mln PLN, co stanowi wzrost o 37,2%. Udział pozostałej sprzedaży zagranicznej w całkowitej sprzedaży Grupy wzrósł z 27,4% w 2015 roku do 38,3% w roku 2016.

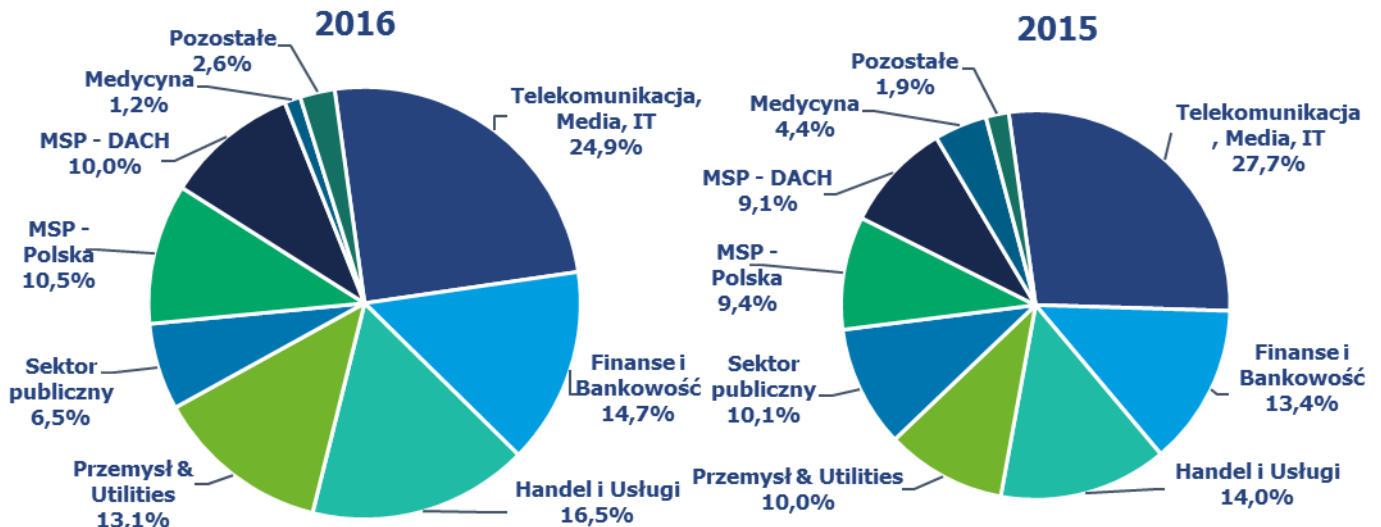
5.2. Struktura sprzedaży według odbiorców (w tys. PLN)

	12 miesięcy 2016	%	12 miesięcy 2015	%	12 miesięcy 2014	%
Telekomunikacja, Media, IT	276 620	24,9%	313 284	27,7%	263 344	25,4%
Finanse i Bankowość	163 811	14,7%	151 122	13,4%	138 744	13,4%
Handel i Usługi	183 314	16,5%	159 032	14,0%	117 798	11,3%
Przemysł & Utilities	146 100	13,1%	112 805	10,0%	94 109	9,1%
Sektor Publiczny	72 856	6,5%	114 240	10,1%	171 952	16,5%
MSP – Polska	116 566	10,5%	106 600	9,4%	99 463	9,6%
MSP - DACH	111 223	10,0%	102 547	9,1%	102 356	9,8%
Medycyna	13 184	1,2%	49 940	4,4%	31 049	3,0%
Pozostałe	29 139	2,6%	22 010	1,9%	19 536	1,9%
Razem	1 112 813	100,0%	1 131 580	100,0%	1 038 351	100,0%

W 2016 roku nastąpił istotny spadek sprzedaży do klientów z sektora publicznego: o 41,4 mln PLN, tj. o 36,2%, co jest związane z ograniczeniem zakupów przez klientów z tego sektora, spowodowanym przejściowym ograniczeniem w dostępie do finansowania ze środków unijnych, a także ze zmniejszonymi dostawami własnych wyrobów gotowych Grupy. Sektor publiczny odpowiadał za 6,5% przychodów Grupy w omawianym okresie. Przychody ze sprzedaży Grupy Comarch do odbiorców z sektora TMT wyniosły 276,3 mln PLN i spadły o 36,7 mln PLN (tj. o 11,7%), m.in. w wyniku spadku sprzedaży rozwiązań firm trzecich na rynku krajowym oraz spadku rozwiązań własnych w rejonie DACH. Udział sprzedaży do sektora TMT w sprzedaży ogółem wyniósł 24,9%, sektor ten pozostaje największym sektorem Grupy pod względem wartości przychodów ze sprzedaży. Klienci z sektora finanse i bankowość zakupili produkty i usługi o wartości o 12,7 mln PLN (tj. o 8,4%) wyższej od osiągniętej w analogicznym okresie roku poprzedniego, udział klientów z tego sektora w przychodach ogółem wyniósł 14,7%. Dynamiczny wzrost przychodów nastąpił w przypadku odbiorców z sektora handel i usługi (o 24,3 mln PLN, tj. o 15,3% - ich udział w sprzedaży ogółem wzrósł do 16,5%), a także z sektora przemysłowego, którego przychody wzrosły o 33,3 mln PLN, tj. o 29,5% i stanowiły 13,1% całkowitej sprzedaży. Jest to efekt znaczących sukcesów sprzedażowych w tych segmentach na rynkach międzynarodowych w zakresie rozwiązań lojalnościowych oraz EDI. Stabilny wzrost sprzedaży nastąpił w przypadku klientów z sektora małych i średnich przedsiębiorstw w Polsce (o 10,0 mln PLN, tj. o 9,3%). W przypadku klientów MSP w rejonie DACH przychody wzrosły o 8,7 mln PLN, tj. o 8,5% w stosunku do poziomu ubiegłorocznego. Wartość sprzedaży dla klientów z sektora medycznego wyniosła w 2016 roku 13,2 mln PLN, co oznacza spadek o 36,8 mln PLN, tj. o 73,6%. Jest to wynikiem braku realizacji w roku 2016 dużych regionalnych projektów informatyzacji szpitali, które występowały w roku 2015. Wzrost

pozostałych przychodów ze sprzedaży (o 7,1 mln PLN, tj. o 32,4%) jest głównie efektem zwiększenia przychodów z działalności sportowej.

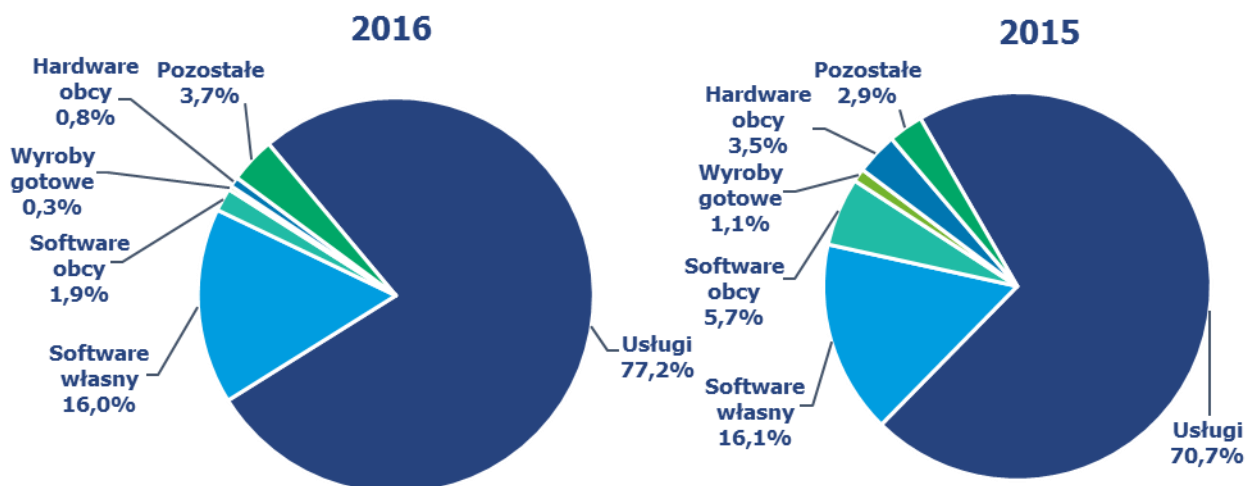

W poszczególnych kwartałach roku 2016 struktura sprzedaży wg odbiorców utrzymywała się na stabilnym poziomie.

5.3. Struktura sprzedaży wg rodzaju (tys. PLN)

	12 miesięcy 2016	%	12 miesięcy 2015	%	12 miesięcy 2014	%
Usługi	859 367	77,2%	800 062	70,7%	736 227	70,9%
Oprogramowanie własne	178 092	16,0%	182 286	16,1%	132 413	12,8%
Oprogramowanie obce	21 086	1,9%	64 989	5,7%	51 979	5,0%
Wyroby gotowe	3 674	0,4%	11 804	1,1%	41 576	4,0%
Sprzęt komputerowy	9 038	0,8%	39 723	3,5%	45 080	4,3%
Pozostałe	41 556	3,7%	32 716	2,9%	31 076	3,0%
Razem	1 112 813	100,0%	1 131 580	100,0%	1 038 351	100,0%

W okresie 12 miesięcy 2016 roku nastąpił wzrost łącznej sprzedaży usług i oprogramowania własnego o 55,1 mln PLN, tj. o 5,6%. Jest to wynik przede wszystkim wzrostu wartości sprzedaży usług (wzrost o 59,3 mln PLN, czyli o 7,4%), przychody ze sprzedaży oprogramowania własnego spadły o 4,2 mln PLN, czyli o 2,3%. Łączny udział usług i oprogramowania własnego w całkowitej sprzedaży wyniósł 93,2%, co jest rekordowym wynikiem dla Grupy. Łączne przychody ze sprzedaży oprogramowania obcego i sprzętu komputerowego spadły o 74,6 mln PLN, tj. o 71,2%, a ich wartość wyniosła 30,1 mln PLN, co stanowi 2,7% całkowitej sprzedaży. Jest to wynik zmniejszonych dostaw sprzętu komputerowego i oprogramowania obcego na rynku krajowym. W 2016 roku sprzedaż wyrobów gotowych spadła o 8,1 mln PLN, tj. o 68,9% w porównaniu do analogicznego okresu 2015, na skutek znacznie zmniejszonych dostaw wyrobów własnych do klientów z sektora publicznego. Pozostała sprzedaż wzrosła o 8,8 mln PLN, tj. o 27,0%, dzięki zwiększenia przychodów z działalności medycznej oraz sportowej. W 2016 roku strukturę sprzedaży wg rodzaju charakteryzował dalszy wzrost sprzedaży rozwiązań własnych; jest to związane m.in. ze stopniowym przechodzeniem na usługowy model biznesowy sprzedaży rozwiązań informatycznych.

Na przestrzeni całego roku 2016 struktura sprzedaży wg rodzaju utrzymywała się na stabilnym poziomie.

6. Charakterystyka czynników istotnych dla rozwoju Grupy Kapitałowej

6.1. Czynniki wewnętrzne

- stały wzrost sprzedaży eksportowej i znaczenia działalności zagranicznej;
- pozycja i renoma Grupy Comarch mająca wpływ na charakter pozyskiwanych klientów;
- działalność Grupy Comarch w specjalnej strefie ekonomicznej w Krakowie;
- znaczący udział produktów standardowych (powtarzalnych) w sprzedaży, co oznacza:
  - niższe koszty, w szczególności koszty zmienne związane z pojedynczym kontraktem,
  - możliwość znacznego zwiększenia rentowności jednostkowego kontraktu przy jednoczesnym obniżeniu obciążenia klienta (opłaty licencyjne),
  - szersza i bardziej zdywersyfikowana klientela oznaczająca większą skalę działalności,
- atrakcyjna polityka szkoleniowa oraz atrakcyjne warunki pracy oferowane pracownikom spółek Grupy;
- zwiększenie rozpoznawalności marki Comarch wśród potencjalnych klientów poprzez prowadzone akcje marketingowe, w tym marketing sportowy (MKS Cracovia SSA);
- konieczność dokonywania ciągłych inwestycji w kapitał ludzki celem utrzymania konkurencyjności firmy w kolejnych latach;
- wysoki poziom wydatków inwestycyjnych przeznaczanych na działalność badawczo-rozwojową oraz rozwój nowych produktów i usług informatycznych;
- wysoki poziom wydatków inwestycyjnych związanych z rozbudową zaplecza produkcyjnego w Polsce i za granicą (inwestycje rzeczowe) oraz z ekspansją na rynkach zagranicznych (inwestycje kapitałowe).

6.2. Czynniki zewnętrzne

- wzrost wymagań stawianych systemom informatycznym przez klientów. Zwiększa się zapotrzebowanie na duże, złożone systemy informatyczne dedykowane dla poszczególnych użytkowników. Stawia to w lepszej sytuacji większe spółki IT, takie jak Grupa Comarch, które oferują szereg różnych technologii i produktów i są w stanie dostarczyć zaawansowane technologicznie rozwiązania;
- wzrost znaczenia technologii mobilnych, stosowanych obecnie powszechnie w rozwiązaniach informatycznych dla wszystkich grup odbiorców;
- zmiana modeli biznesowych w wielu branżach oraz zmiana strategii biznesowych wielu firm związana z postępem technicznym i rozwojem gospodarczym, co kształtuje popyt na nowe systemy informatyczne, upowszechnienie sprzedaży oprogramowania w modelu cloud computing oznacza dla firm informatycznych zwiększone wymagania kapitałowe i zasobowe;

- d) związany z członkostwem Polski w Unii Europejskiej dostęp polskich firm do środków z funduszy strukturalnych, które w pewnej części są przeznaczane na rozwój systemów informatycznych oraz finansowanie prac badawczo-rozwojowych;
- e) rosnąca konkurencja, wpływająca na zmniejszenie osiąganych marż; konkurencja pomiędzy firmami IT;
- f) stała presja na wzrost wynagrodzeń w branży IT; zmniejszająca się liczba absolwentów uczelni technicznych z wykształceniem informatycznym;
- g) rosnąca konkurencja na lokalnym rynku pracy w sektorze IT w Krakowie oraz innych miejscach prowadzenia działalności gospodarczej przez Grupę;
- h) międzynarodowa sytuacja gospodarcza, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji na rynkach finansowych, mająca wpływ na wielkość popytu na produkty i usługi informatyczne;
- i) zmienność kursów walutowych, w szczególności EUR/PLN i USD/PLN, GBP/PLN, CAD/PLN, CHF/EUR, BRL/PLN oraz RUB/PLN, wpływająca na opłacalność sprzedaży zagranicznej;
- j) sytuacja polityczna w Europie Wschodniej, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji na Ukrainie i w Rosji, mającej wpływ na wielkość popytu na produkty i usługi informatyczne na tym rynku oraz wiarygodność finansową klientów z tego rejonu geograficznego;
- k) międzynarodowa sytuacja polityczna, m.in. wzrastające ryzyko zamachów terrorystycznych w miejscach prowadzenia projektów utrudnia ich realizację.

7. Pozostałe istotne czynniki, w tym ryzyka i zagrożeń

Grupa Comarch jest narażona na następujące główne rodzaje ryzyka finansowego:

7.1. Ryzyko kredytowe

Jednostka dominująca analizuje wiarygodność finansową potencjalnych klientów przed zawarciem umów na dostawę systemów informatycznych i w zależności od oceny standingu finansowego dostosowuje warunki każdej umowy do potencjalnego ryzyka. Koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczona ze względu na dywersyfikację sprzedaży Comarch do znacznej liczby kontrahentów z różnych branż gospodarki i z różnych regionów świata.

7.2. Ryzyko zmiany stóp procentowych

Grupa Comarch jest narażona na ryzyko zmian stóp procentowych w związku z posiadanymi środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami oraz z zawartymi długoterminowymi kredytami inwestycyjnymi przeznaczonymi na finansowanie nowych budynków produkcyjnych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Kredyty są oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej opartej o stawkę WIBOR oraz EURIBOR. Grupa Comarch dokonywała zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej w tym obszarze za pomocą kontraktów IRS oraz prowadzi stały monitoring sytuacji rynkowej w tym zakresie. Wpływ zmiany stóp procentowych na wysokość płaconych odsetek od kredytów jest częściowo kompensowany przez zmianę odsetek otrzymywanych od posiadanych środków pieniężnych.

Analiza wrażliwości wyniku finansowego Grupy na ryzyko zmiany stopy procentowej znajduje się w punkcie 2.3.2. Skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

7.3. Ryzyko zmiany kursów walut

W związku ze sprzedażą eksportową lub denominowaną w walutach obcych Grupa Comarch jest narażona na ryzyko kursowe, szczególnie w odniesieniu do zmian kursów par walut EUR/PLN, GBP/PLN, USD/PLN, BRL/PLN oraz CAD/PLN. Równocześnie część kosztów i zobowiązań Grupy Comarch jest również wyrażona lub powiązana z kursem walut obcych. W indywidualnych przypadkach jednostka dominująca dokonuje zabezpieczenia przyszłych płatności za pomocą kontraktów forward, jak również stara się wykorzystywać hedging naturalny poprzez dopasowanie struktury aktywów i pasywów denominowanych w walutach obcych (np. poprzez zaciąganie w ostatnich okresach zobowiązań kredytowych wyrażonych w EUR). Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań finansowych Grupy

Comarch denominowanych w walutach obcych na dzień bilansowy dotyczy należności i zobowiązań z tytułu dostaw i usług, zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego oraz środków pieniężnych.

Analiza wrażliwości wyniku finansowego Grupy na ryzyko zmiany kursów walut znajduje się w punkcie 2.3.3. Skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

7.4. Ryzyko płynności finansowej

Grupa Comarch posiada system zarządzania ryzykiem płynności dla potrzeb zarządzania funduszami krótko-, średnio- i długoterminowymi. Podstawowe ryzyko płynności finansowej wynika z faktu, iż większość kosztów ponoszonych przez Grupę Comarch ma charakter kosztów stałych, natomiast przychody ze sprzedaży podlegają zmienności charakterystycznej dla firm usługowych. Grupa Comarch zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wielkość kapitału obrotowego, utrzymując rezerwy linie kredytowe w rachunku bieżącym, monitorując stale prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz analizując profile zapadalności aktywów i zobowiązań finansowych.

8. Perspektywy rozwoju działalności Grupy oraz przewidywana sytuacja finansowa Grupy w 2017 roku

W 2016 roku popyt na usługi i produkty informatyczne Grupy Comarch utrzymywał się na stabilnym poziomie, przy czym nastąpiły zmiany w jego strukturze. Grupa obserwowała spadek popytu na rozwiązania informatyczne generowane przez klientów z sektora publicznego oraz medycznego oraz wzrost popytu ze strony pozostałych klientów. Portfel zamówień Grupy zapewnia obecnie pełne wykorzystanie jej mocy produkcyjnych w kilku kolejnych okresach. Rozwój sytuacji politycznej i gospodarczej w Polsce i na świecie, a także sytuacja na rynku pracy będą miały nadal decydujący wpływ na działalność i wyniki finansowe Comarch w 2017 roku. Dzięki konsekwentnie realizowanej od wielu lat strategii pozycjonowania się na rynku jako firmy technologicznej i produktowej oferta Comarch jest bardzo dobrze zdywersyfikowana. Grono klientów stale się rozszerza, a znaczna ich część to firmy międzynarodowe, co pozwala kontynuować rozwój firmy. Dynamicznie rozwijająca się działalność Grupy Comarch na rynkach zagranicznych dodatkowo zwiększa wysokość sprzedaży oraz polepsza wizerunek Comarch wśród klientów, przyczyniając się tym samym do umocnienia pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa. Oznacza również konieczność dokonywania licznych inwestycji kapitałowych poza granicami Polski (głównie poprzez zakładanie zagranicznych spółek zależnych). Realizacja strategii przedsiębiorstwa zależy w dużej mierze od kształtowania się niezależnych od Comarch warunków makroekonomicznych, w szczególności od poziomu inwestycji w informatykę dokonywanych przez średnie i duże firmy w kraju i za granicą oraz od zaostrzającej się konkurencji na rynku pracy w sektorze IT. Równocześnie warunkiem koniecznym do realizacji strategii jest skuteczne zarządzanie ryzykami operacyjnymi. Szansą dla Grupy jest jej duża innowacyjność oraz wzrost zapotrzebowania na dostarczanie informatyki w modelu usługowym – Grupa Comarch dzięki szerokiej palecie własnych produktów, posiadanej infrastrukturze oraz zasobom ludzkim i kapitałowym może elastycznie dopasowywać się do modeli biznesowych oczekiwanych przez klientów.

Do najważniejszych ryzyk operacyjnych związanych z działalnością Grupy należą:

- ryzyka związane z pracami R&D (wytwarzanie własnych produktów softwarowych);
- ryzyka związane z realizacją kontraktów długoterminowych;
- ryzyka związane z niedotrzymaniem warunków umów i skorzystaniem przez kontrahentów z udzielonych im gwarancji dobrego wykonania lub przysługujących im kar umownych;
- ryzyka zagranicznego otoczenia gospodarczego, prawnego i politycznego związane z realizacją kontraktów eksportowych;
- ryzyko kredytowe związane ze sprzedażą z odroczonym terminem płatności oraz często długim okresem realizacji kontraktów;
- ryzyko rotacji personelu, ryzyko braku możliwości zatrudnienia odpowiedniej ilości wykwalifikowanych pracowników, ryzyko wzrostu kosztów pracy;
- ryzyko zmiany kursów walut oraz poziomu stóp procentowych;

- ryzyka związane z terroryzmem międzynarodowym, utrudniające delegowanie pracowników w podróże służbowe w niektóre rejony świata.

Grupa nie przewiduje istotnych zmian swojej sytuacji finansowej oraz w zakresie ryzyk związanych z prowadzoną działalnością.

9. Analiza finansowa Grupy

Bilans Aktywa	31 grudnia 2016	%	31 grudnia 2015	%	Zmiana	Zmiana %
Aktywa trwałe						
Rzeczowe aktywa trwałe	501 111	34,7%	422 566	32,4%	78 545	18,6%
Nieruchomości inwestycyjne	15 626	1,1%	17 063	1,3%	(1 437)	(8,4%)
Wartość firmy	40 735	2,8%	40 735	3,1%	-	-
Pozostałe wartości niematerialne	61 343	4,2%	66 474	5,1%	(5 131)	(7,7%)
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	1 118	0,1%	819	0,1%	299	36,5%
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	14 395	1,0%	23 177	1,8%	(8 782)	(37,9%)
Pozostałe aktywa wyceniane w wartości godziwej	492	0,0%	79	0,0%	413	522,8%
Inwestycje pozostałe	106	0,0%	106	0,0%	-	-
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	35 007	2,4%	33 432	2,5%	1 575	4,7%
Pozostałe należności	3 914	0,3%	1 548	0,1%	2 366	152,8%
	673 847	46,6%	605 999	46,4%	67 848	11,2%
Aktywa obrotowe						
Zapasy	76 555	5,3%	51 413	4,0%	25 142	48,9%
Należności handlowe oraz pozostałe należności	406 721	28,1%	385 375	29,5%	21 346	5,5%
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	5 210	0,4%	7 143	0,5%	-1 933	-27,1%
Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych	39 960	2,8%	32 440	2,5%	7 520	23,2%
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	-	-	-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	1 149	0,1%	664	0,1%	485	73,0%
Udziały i akcje	1	0,0%	1	0,0%	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	235 834	16,3%	221 793	17,0%	14 041	6,3%
	765 430	53,0%	698 829	53,6%	66 601	9,5%
Aktywa zakwalifikowane do sprzedaży	5 598	0,4%	-	-	5 598	-
Aktywa razem	1 444 875	100,0%	1 304 828	100,0%	140 047	10,7%

Wartość aktywów Grupy Comarch na koniec 2016 roku wzrosła o 140,0 mln PLN, tj. o 10,7%. Aktywa trwałe wzrosły o 67,8 mln PLN, tj. 11,2% w porównaniu do ubiegłego roku, głównie w rezultacie wzrostu rzeczowych aktywów trwałych z 422,6 mln PLN do 501,1 mln PLN (wzrost o 18,6% w porównaniu do roku 2015). Udział poszczególnych pozycji aktywów trwałych utrzymuje się na poziomie porównywalnym

do 2015 roku. Wzrost aktywów obrotowych o 66,6 mln PLN, tj. 9,5% jest w największym stopniu wynikiem wzrostu o 21,3 mln PLN, tj. 5,5% wartości należności handlowych oraz o 25,1 mln PLN, tj. 48,9% wartości półproduktów i produktów w toku w zapasach. Na koniec 2016 roku wzrost odnotowały również należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych (wzrost o 7,5 mln PLN, tj. 23,2%) oraz poziom środków pieniężnych i ich ekwiwalentów (wzrost o 14,0 mln PLN, tj. 6,3%). Udział pozostałych pozycji aktywów obrotowych w strukturze aktywów ogółem utrzymał się na poziomie porównywalnym do ubiegłorocznego.

Kapitał własny	31 grudnia 2016	%	31 grudnia 2015	%	Zmiana	Zmiana %
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki						
Kapitał zakładowy	8 133	0,6%	8 133	0,6%	0	0,0%
Pozostałe kapitały	143 041	9,9%	148 226	11,4%	(5 185)	(3,5%)
Różnice kursowe	18 524	1,3%	6 509	0,5%	12 015	184,6%
Zysk netto za okres bieżący	73 034	5,1%	79 651	6,1%	(6 617)	(8,3%)
Niepodzielony wynik finansowy	604 691	41,9%	525 040	40,2%	79 651	15,2%
	847 423	58,7%	767 559	58,8%	79 864	10,4%
Udziały mniejszości	14 641	1,0%	13 022	1,0%	1 619	12,4%
Kapitał własny razem	862 064	59,7%	780 581	59,8%	81 483	10,4%
ZOBOWIĄZANIA						
Zobowiązania długoterminowe						
Kredyty i pożyczki	146 331	10,1%	113 540	8,7%	32 791	28,9%
Inne zobowiązania	5 278	0,4%	83	0,0%	5 195	6259,0%
Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	2 537	0,2%	1 412	0,1%	1 125	79,7%
Pozostałe zobowiązania finansowe	631	0,0%	32	0,0%	599	1871,9%
Rezerwa z tyt. odroczonego podatku dochodowego	42 144	2,9%	37 619	2,9%	4 525	12,0%
	196 921	13,6%	152 686	11,7%	44 235	29,0%
Zobowiązania krótkoterminowe						
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	154 493	10,7%	150 898	11,6%	3 595	2,4%
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	16 800	1,2%	13 010	1,0%	3 790	29,1%
Zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych	40 044	2,8%	26 176	2,0%	13 868	53,0%
Kredyty i pożyczki	28 469	2,0%	24 152	1,9%	4 317	17,9%
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej – instrumenty pochodne	2 350	0,2%	1 639	0,1%	711	43,4%
Pozostałe zobowiązania finansowe	6 530	0,5%	7 939	0,6%	(1 409)	(17,7%)
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	137 204	9,5%	147 747	11,3%	(10 543)	(7,1%)
	385 890	26,7%	371 561	28,5%	14 329	3,9%
Zobowiązania razem	582 811	40,3%	524 247	40,2%	58 564	11,2%
Razem kapitał własny i zobowiązania	1 444 875	100,0%	1 304 828	100,0%	140 047	10,7%

W 2016 roku struktura pasywów Grupy Comarch nie uległa znaczącym zmianom w stosunku do 2015 roku. Wartość kapitału własnego wzrosła w 2016 roku o 10,4%, głównie w rezultacie uwzględnienia zysku netto wypracowanego w 2016 roku. Nieznaczny wzrost odnotowały udziały mniejszości (14,6 mln PLN w porównaniu do 13,0 mln PLN w 2015 roku). Udział kapitału własnego w strukturze pasywów utrzymał się na podobnym poziomie (59,7% wobec 59,8% w 2015 roku). Zobowiązania stanowiły 40,3% pasywów wobec 40,2% rok wcześniej. Ich wartość wzrosła o 58,6 mln PLN, tj. 11,2% w porównaniu do ubiegłego roku. Wzrost ten był spowodowany znacznymi zmianami wartości kredytów i pożyczek (wzrost o 37,1 mln PLN, tj. 27,0%), zobowiązań z tytułu kontraktów długoterminowych (wzrost o 13,9 mln PLN, tj. 53,0%) oraz innych zobowiązań (wzrost z 0,08 mln PLN do 5,2 mln PLN). Z kolei największy spadek dotyczył rezerw na pozostałe zobowiązania i obciążenia, tj. zmiana o 7,1% z 147,8 mln PLN w 2015 roku do 137,2 mln PLN w 2016 roku. Udział pozostałych pozycji pasywów nie uległ znaczącym zmianom.

Analiza zadłużenia finansowego	31 grudnia 2016r.	31 grudnia 2015r.	31 grudnia 2014r.	31 grudnia 2013r.	31 grudnia 2012r.
Wskaźnik zadłużenia finansowego aktywów	12,1%	10,6%	11,7%	11,5%	11,4%
Wskaźnik zadłużenia finansowego kapitału własnego	20,6%	17,9%	20,7%	21,0%	21,1%

Wskaźniki zadłużenia finansowego w 2016 roku wzrosły w efekcie intensywnej inwestycji w nieruchomości, finansowanych kredytami hipotecznymi. Grupa finansuje się środkami własnymi w 59,7% a kapitałem obcym w 40,3%.

	12 miesięcy 2016	%	12 miesięcy 2015	%	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży	1 112 813	100,0%	1 131 580	100,0%	(18 767)	(1,7%)
Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	(764 600)	(68,7%)	(791 442)	(69,9%)	26 842	(3,4%)
Zysk brutto	348 213	31,3%	340 138	30,1%	8 075	2,4%
Pozostałe przychody operacyjne	39 063	3,5%	20 849	1,8%	18 214	87,4%
Koszty sprzedaży i marketingu	(131 330)	(11,8%)	(129 520)	(11,5%)	(1 810)	1,4%
Koszty ogólnego zarządu	(102 066)	(9,2%)	(93 246)	(8,2%)	(8 820)	9,5%
Pozostałe koszty operacyjne	(36 987)	(3,3%)	(25 193)	(2,2%)	(11 794)	46,8%
Zysk operacyjny	116 893	10,5%	113 028	10,0%	3 865	3,4%
Przychody/(Koszty) finansowe – netto	(3 809)	(0,3%)	(1 650)	(0,1%)	(2 159)	130,8%
Udział w zyskach/(stratach) jednostek stowarzyszonych	(8 307)	(0,7%)	(3 249)	(0,3%)	(5 058)	155,7%
Zysk przed opodatkowaniem	104 777	9,4%	108 129	9,6%	(3 352)	(3,1%)
Podatek dochodowy	(29 054)	(2,6%)	(27 859)	(2,5%)	(1 195)	4,3%
Zysk netto za okres	75 723	6,8%	80 270	7,1%	(4 547)	(5,7%)
w tym:						
Zysk (strata) netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	73 034	6,6%	79 651	7,0%	(6 617)	(8,3%)
Zysk (strata) netto przypadający udziałom niedającym kontroli	2 689	0,2%	619	0,1%	2 070	334,4%

W 2016 roku przychody ze sprzedaży Grupy Comarch były niższe o 18,8 mln PLN, tj. 1,7% w porównaniu do roku ubiegłego. Zysk z operacyjny osiągnął wartość 116,9 mln PLN i wzrósł o 3,4% w porównaniu do 2015 roku. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej w 2016 roku był niższy wobec roku poprzedniego o 8,3% i osiągnął wartość 73,0 mln PLN.

Analiza rentowności	12 miesiące 2016r.	12 miesiące 2015r.	12 miesiące 2014r.	12 miesiące 2013r.	12 miesiące 2012r.
Marża na sprzedaży	31,3%	30,1%	29,6%	22,4%	22,1%
Rentowność sprzedaży na działalności operacyjnej	10,5%	10,0%	9,5%	3,7%	3,5%
Rentowność sprzedaży brutto	9,4%	9,6%	8,9%	3,9%	4,5%
Rentowność sprzedaży netto	6,6%	7,0%	6,5%	2,7%	4,6%

Działalność Grupy Comarch w 2016 roku była rentowna. Marża na sprzedaży i rentowność sprzedaży operacyjnej wzrosły, kolejno do poziomu 31,3% oraz 10,5%. Również rentowność sprzedaży brutto i sprzedaży netto były satysfakcjonujące i osiągnęły kolejno poziom 9,4% oraz 6,6%.

Na wyniki osiągnięte przez Grupę Comarch miały wpływ m.in.:

- zmiana struktury sprzedaży polegająca na jeszcze większej koncentracji na sprzedaży rozwiązań własnych Comarch i ograniczeniu sprzedaży rozwiązań firm trzecich. W efekcie całkowite przychody ze sprzedaży spadły o 18,8 mln PLN, tj. o 1,7%, przy czym przychody z rozwiązań własnych wzrosły (usługi i software własny) o 55,1 mln PLN, tj. o 5,6%, natomiast przychody ze sprzedaży rozwiązań firm trzecich spadły o 74,6 mln PLN, tj. o 71,2%,
- wysoka dynamika przychodów ze sprzedaży usług i oprogramowania własnego do klientów z sektora handlowo-usługowego oraz przemysłowego,
- znaczący spadek przychodów ze sprzedaży do klientów z sektora publicznego (o 36,2%) i z sektora medycznego (o 73,6%), co było spowodowane spowolnieniem w rozstrzygnięciu przetargów publicznych,
- znaczący spadek sprzedaży własnych wyrobów gotowych – w 2016 roku spadła ona o 68,9% w porównaniu do analogicznego okresu 2015, na skutek znacznie zmniejszonych dostaw wyrobów własnych do klientów z sektora publicznego,
- istotny wzrost kosztów działalności, zwłaszcza kosztów wynagrodzeń związany z dużym wzrostem ilości osób zatrudnionych, w wyniku czego fundusz płac podstawowych w prezentowanym okresie był o ponad 18% wyższy niż w 2015 roku,
- uwzględnienie spółki stowarzyszonej Thanks Again LLC w wynikach finansowych metodą praw własności spowodowało zmniejszenie wyniku netto Grupy Comarch o 8,3 mln PLN,
- wysoka wartość bieżącego podatku dochodowego od osób prawnych, związana głównie z rentowną działalnością spółek zagranicznych w krajach o wysokim poziomie opodatkowania CIT - spowodowała ona zmniejszenie wyniku netto o 26,1 mln PLN,
- przychody z pozostałej działalności operacyjnej MKS Cracovia SSA w wysokości 9,9 mln PLN, osiągnięte głównie w wyniku zbycia niefinansowych aktywów trwałych w trzecim kwartale 2016 roku.

Koszty związane z wytwarzaniem oprogramowania z zakresu e-Health, urządzeń telemedycznych oraz nowej generacji rozwiązań lojalnościowych (m.in. we współpracy z Thanks Again LLC) będą miały w kolejnych okresach istotny wpływ na zwiększenie kosztów działalności i zmniejszenie bieżącego wyniku finansowego Grupy Comarch, natomiast przyczynią się one w przyszłości na zwiększenia przychodów osiąganych w tych obszarach biznesowych.

Osiągnięte na podstawowej działalności wyniki finansowe Grupy potwierdzają skuteczność realizowanej strategii zakładającej:

- sprzedaż rozwiązań informatycznych opartych w znaczącej części na własnych produktach,
- rozwój sprzedaży na rynkach zagranicznych, w szczególności w Europie Zachodniej i w obu Amerykach,

- c) stałe ulepszanie operacyjnej efektywności działania poprzez doskonalenie procedur i racjonalizację kosztów,
- d) rozwijanie nowych technologii oraz obszarów biznesowych, zwłaszcza z zakresie medycyny oraz Internet of Things (IoT),
- e) coraz większy udział sprzedaży informatyki w modelu usługowym.

Analiza płynności	31 grudnia 2016r.	31 grudnia 2015r.	31 grudnia 2014r.	31 grudnia 2013r.	31 grudnia 2012r.
Bieżącej płynności finansowej	2,0	1,9	1,9	1,8	1,6
Płynności szybki	1,7	1,7	1,6	1,5	1,4
Podwyższonej płynności	0,6	0,6	0,7	0,5	0,4

W 2016 roku, podobnie jak w latach poprzednich Grupa Comarch posiadała bardzo dobrą płynność finansową. W ocenie Zarządu, Grupa Comarch nie ma problemów z terminowym wywiązywaniem się z zaciągniętych zobowiązań, przejściowo wolne środki Grupa inwestuje w bezpieczne instrumenty finansowe (lokaty bankowe, jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych pieniędzy).

Analiza rotacji	31 grudnia 2016r.	31 grudnia 2015r.	31 grudnia 2014r.	31 grudnia 2013r.	31 grudnia 2012r.
Rotacji majątku obrotowego (krotność)	1,5	1,6	1,6	1,5	1,4
Rotacji należności (dni)	133	125	115	140	163
Rotacji zapasów (dni)	412	140	131	109	107
Rotacji zobowiązań (dni)	189	173	177	185	209
Rotacji zobowiązań bez zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego (dni)	142	134	142	147	162

Wskaźniki rotacji potwierdzają efektywne wykorzystywanie zasobów Grupy Comarch. W 2016 roku wskaźnik rotacji zapasów uległ znaczącemu zwiększeniu w efekcie wysokiego stanu półproduktów oraz produktów w toku na koniec grudnia 2016 roku. Pozostałe wskaźniki utrzymały się na podobnym poziomie w stosunku do poprzednich lat.

Metody obliczania wskaźników finansowych

Wskaźniki zadłużenia

$$\text{wskaźnik zadłużenia finansowego aktywów} = \frac{\text{kredyty i pożyczki}}{\text{aktywa razem}}$$

$$\text{wskaźnik zadłużenia finansowego kapitału własnego} = \frac{\text{kredyty i pożyczki}}{\text{kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki}}$$

Wskaźnik rentowności

$$\text{marża na sprzedaży} = \frac{\text{zysk brutto}}{\text{przychody ze sprzedaży}}$$

$$\text{rentowność operacyjna} = \frac{\text{zysk operacyjny}}{\text{przychody ze sprzedaży}}$$

$$\text{rentowność sprzedaży brutto} = \frac{\text{zysk przed opodatkowaniem}}{\text{przychody ze sprzedaży}}$$

rentowność sprzedaży na zysku netto przypadającym na akcjonariuszy Spółki = $\frac{\text{zysk netto przypadający na akcjonariuszy Spółki}}{\text{przychody ze sprzedaży}}$

Wskaźnik płynności

bieżącej płynności finansowej = $\frac{\text{aktywa obrotowe}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$

płynności szybki = $\frac{\begin{array}{l} \text{należności handlowe oraz pozostałe należności} \\ + \text{środki pieniężne i ich ekwiwalenty} \\ + \text{aktywa finansowe dostępne do sprzedaży} \\ + \text{udziały i akcje} \end{array}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$

podwyższonej płynności = $\frac{\text{środki pieniężne i ich ekwiwalenty}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$

Wskaźnik rotacji

rotacji majątku obrotowego (krotność) = $\frac{\text{przychody ze sprzedaży}}{\text{aktywa obrotowe}}$

rotacji należności (dni) = $\frac{\left(\begin{array}{l} \text{należności handlowe oraz pozostałe należności} \\ + \text{należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego} \end{array} \right) * 360}{\text{przychody ze sprzedaży}}$

rotacji zapasów (dni) = $\frac{\text{zapasy} * 360}{\text{koszty sprzedanych towarów i materiałów}}$

rotacji zobowiązań (dni) = $\frac{\left(\begin{array}{l} \text{zobowiązania razem} \\ - \text{zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych} \end{array} \right) * 360}{\begin{array}{l} \text{koszt sprzedaży i marketingu} + \text{koszty ogólnego zarządu} \\ + \text{pozostałe koszty operacyjne} \\ + \text{koszty sprzedanych produktów, usług towarów i materiałów} \end{array}}$

rotacji zobowiązań bez zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego (dni) = $\frac{\left(\begin{array}{l} \text{zobowiązania razem} \\ - \text{kredyty i pożyczki} \end{array} \right) * 360}{\begin{array}{l} \text{koszt sprzedaży i marketingu} + \text{koszty ogólnego zarządu} \\ + \text{pozostałe koszty operacyjne} \\ + \text{koszty sprzedanych produktów, usług towarów i materiałów} \end{array}}$

10. Kredyty, pożyczki, poręczenia, gwarancje i istotne pozycje pozabilansowe

10.1. Nieodnawialne kredyty bankowe

Kredyty zaciągnięte przez Comarch S.A.:

- a) kredyt inwestycyjny w BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie III etapu budowy budynków produkcyjno - biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosiła 44 000 tys. PLN. Okres kredytowania wynosi 16 lat, tj. do 2024 roku. Wykorzystanie kredytu nastąpiło do dnia 30 września 2008 r. Zabezpieczeniem kredytu

są hipoteka na wybudowanej nieruchomości, cesja polisy ubezpieczeniowej budynku oraz weksel in blanco. W dniu 5 października 2011 r. spółka dokonała przewalutowania pozostałej do spłaty kwoty kredytu na walutę euro. Kredyt oprocentowany jest stopą zmienną EURIBOR1M+marża. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 4 802 tys. EUR, tj. 21 244 tys. PLN (wobec 5 422 tys. EUR, tj. 23 104 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2015 r.). W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 29 lipca 2024 r.

- b) kredyt inwestycyjny w banku Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z siedzibą w Warszawie na refinansowanie kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w banku DNB Bank Polska S.A. w dniu 28 kwietnia 2010 r., na finansowanie IV etapu budowy budynków produkcyjno-biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 4 126 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 8 lat, tj. do 2021 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka w kwocie 6 189 tys. EUR ustanowiona na nieruchomości będącej przedmiotem refinansowania oraz cesja praw z polisy ubezpieczeniowej ww. nieruchomości. Całkowite wykorzystanie kredytu nastąpiło w dniu 1 października 2013 r. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 2 493 tys. EUR, tj. 11 028 tys. PLN (wobec 2 966 tys. EUR, tj. 12 638 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2015 r.). W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 31 października 2018 r.
- c) kredyt inwestycyjny w BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu sprzętu oraz oprogramowania dla realizacji projektu outsourcingu usług data center dla jednego z klientów. Kredyt został udzielony w wysokości 2 400 tys. EUR, z okresem kredytowania do 2016 roku. Uruchomienie środków nastąpiło w dniu 7 sierpnia 2012 r. Oprocentowanie oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR3M+marża. Zabezpieczeniem kredytu był przelew wierzytelności z kontraktu oraz zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania. W drugim kwartale 2016 roku kredyt został spłacony w całości.
- d) nieodnawialny kredyt obrotowy w BZ WBK Bank S.A. z siedzibą we Wrocławiu zaciągnięty w pierwszym kwartale 2013 roku na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej Spółki. Kredyt został udzielony w wysokości 7 400 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 8 lat, dzień ostatecznej spłaty przypada na 31 grudnia 2020 r. Oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są hipoteka na jednej z nieruchomości Comarch S.A. zlokalizowanej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie oraz cesja polisy ubezpieczeniowej budynku. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 3 899 tys. EUR, tj. 17 249 tys. PLN (wobec 4 774 tys. EUR, tj. 20 345 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2015 r.). W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 28 czerwca 2019 r.
- e) kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie oraz refinansowanie nie więcej niż 90% kosztów netto inwestycji polegającej na budowie budynku biurowego SSE6 i data center na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie. Kredyt został udzielony w EUR do kwoty 56 000 tys. PLN, co na dzień podpisania umowy stanowiło równowartość kwoty 13 323 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 10 lat, dzień ostatecznej spłaty przypada 4 grudnia 2023 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M+marża. Zabezpieczeniem kredytu są: pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bieżącymi Comarch S.A. prowadzonymi przez Bank Pekao S.A., oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji, hipoteka umowna na nieruchomości, na której jest realizowana inwestycja, cesja praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości, cesja praw z gwarancji należytego wykonania oraz z gwarancji rękojmi. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 11 519 tys. EUR, tj. 50 960 tys. PLN (wobec 13 184 tys. EUR, tj. 56 185 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2015 r.). W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 30 listopada 2023 r.

- f) kredyt inwestycyjny w Banku Handlowym w Warszawie S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie oraz refinansowanie nie więcej niż 75% kosztów netto inwestycji polegającej na budowie budynku biurowego SSE7 na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 13 333 tys. EUR tj. 58 144 tys. PLN według kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania wynosi 12 lat i trwa do 15 maja 2028 r., walutą kredytu jest EUR, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M + marża. Uruchomienie kredytu powinno nastąpić w ciągu 24 miesięcy od daty podpisania umowy kredytowej tj. do dnia 16 maja 2018 r. Zabezpieczeniem kredytu są: hipoteka umowna ustanowiona na nieruchomości, na której jest realizowana inwestycja (SSE7), oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji, pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku Bank Handlowy w Warszawie S.A. oraz cesja praw z umowy ubezpieczenia budynku SSE7, zawartej po zakończeniu inwestycji. Na dzień 31 grudnia 2016 r. kredyt nie był uruchomiony. W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła po dacie bilansu transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 29 lutego 2028 r.
- g) kredyt długoterminowy nieodnawialny w Banku Handlowym w Warszawie S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej. Wysokość kredytu wynosi 2 508 tys. EUR, tj. 10 938 tys. PLN według kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania wynosi 43 miesiące i trwa do 16 grudnia 2019 r., walutą kredytu jest EUR, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M + marża. Uruchomienie kredytu powinno nastąpić w ciągu 24 miesięcy od daty podpisania umowy kredytowej tj. do dnia 16 maja 2018 r. Zabezpieczeniem kredytu są oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji oraz pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku Bank Handlowy w Warszawie S.A. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość uruchomionego kredytu wynosiła 2 365 tys. EUR, tj. 10 465 tys. PLN. W celu zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej od tego kredytu spółka Comarch S.A. zawarła po dacie bilansu transakcję IRS z terminem obowiązywania do dnia 30 września 2019 r.
- h) kredyt inwestycyjny w DNB Bank Polska Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie na finansowanie/refinansowanie do 100% nakładów inwestycyjnych na zakup urządzeń technicznych stanowiących wyposażenie laboratorium IoT (Internet of Things), zlokalizowanego w budynku SSE6 w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 2 531 tys. EUR, tj. 10 854 tys. PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania trwa do 30 grudnia 2023 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M + marża. Wykorzystanie kredytu nastąpiło w pierwszym kwartale 2017 roku. Zabezpieczeniem kredytu są: zastaw rejestrowy na urządzeniach będących przedmiotem finansowania do wysokości 150% kwoty kredytu, cesja praw z umowy ubezpieczenia urządzeń, oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji oraz pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku DNB Bank Polska Spółka Akcyjna. Na dzień 31 grudnia 2016 r. kredyt nie był uruchomiony.

Kredyty zaciągnięte przez spółki zależne Comarch S.A.:

- a) Spółka Comarch Healthcare S.A. zaciągnęła w trzecim kwartale 2011 roku kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie zakupu sprzętu medycznego i wyposażenia gabinetów medycznych w związku z realizacją projektu NZOZ Centrum Medyczne iMed24 w Krakowie. Wysokość dostępnego kredytu wynosiła 15 889 tys. PLN, kredyt został wykorzystany w całości do 31 grudnia 2011 r. Okres kredytowania wynosi 7 lat, tj. do 2018 roku, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej WIBOR1M + marża. Zabezpieczeniem kredytu są zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej środków trwałych oraz poręczenie podmiotu dominującego, tj. Comarch S.A. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 4 540 tys. PLN wobec 6 809 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2015 r.
- b) Spółka Comarch AG zaciągnęła w drugim kwartale 2013 roku kredyt inwestycyjny w Banku BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na refinansowanie budowy budynku produkcyjno-biurowego oraz serwerowni data center w Dreźnie. Kredyt został udzielony w wysokości 6 000 tys. EUR, z okresem kredytowania do 2018 roku. Uruchomienie środków nastąpiło w dniu 25 lipca 2013 r., oprocentowanie oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR3M + marża.

Zabezpieczeniem kredytu są: poręczenie Comarch S.A., dług gruntowy na przedmiocie finansowania oraz przelew praw z polisy ubezpieczeniowej nieruchomości. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 1 862 tys. EUR, tj. 8 238 tys. PLN (wobec 3 103 tys. EUR, tj. 13 225 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2015 r.).

- c) Spółka Bonus Development Sp. z o.o. SKA zaciągnęła w drugim kwartale 2015 roku kredyt inwestycyjny w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie i refinansowanie nie więcej niż 90% kosztów netto inwestycji związanych z przebudową budynku pofabrycznego oraz budową przyległego budynku biurowego w Łodzi. Kredyt został udzielony w euro do kwoty 38 800 tys. PLN, co na dzień podpisania umowy stanowiło równowartość kwoty 9 262 tys. EUR. Okres kredytowania wynosi 15 lat, dzień ostatecznej spłaty przypada w dniu 28 czerwca 2030 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M + marża. Zabezpieczeniem kredytu są: hipoteka umowna na nieruchomości, na której jest realizowana inwestycja, pełnomocnictwo do dysponowania rachunkami bieżącymi Bonus Development Sp. z o.o. SKA prowadzonymi przez Bank Pekao S.A., oświadczenie Bonus Development Sp. z o.o. SKA o poddaniu się egzekucji, cesja praw z umowy ubezpieczenia nieruchomości, cesja praw z gwarancji należytego wykonania oraz z gwarancji rękojmi, cesja praw z umowy dzierżawy finansowanej nieruchomości zawartej ze spółką Comarch S.A., poręczenie spółki Comarch S.A. wraz z pełnomocnictwem do dysponowania rachunkami Comarch S.A. prowadzonymi przez Bank Pekao S.A. oraz oświadczeniem o poddaniu się egzekucji. Okres uruchomienia kredytu upływa w dniu 28 czerwca 2017 r. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość uruchomionego kredytu wynosiła 8 172 tys. EUR, tj. 36 155 tys. PLN (wobec 1 161 tys. EUR, tj. 4 946 tys. PLN na dzień 31 grudnia 2015 r.).
- d) Spółka Comarch S.A.S., spółka zależna Comarch S.A., oraz Comarch S.A. (jako współkredytobiorca) w pierwszym kwartale 2016 roku zawarły umowę kredytu inwestycyjnego z bankiem BGŻ BNP Paribas S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie i refinansowanie 100% kosztów netto budowy Data Center zlokalizowanego w Lille we Francji, ale nie więcej niż 83,5% łącznych kosztów netto realizacji całej inwestycji. Wysokość kredytu wynosi 8 000 tys. EUR, tj. 34 164 tys. PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania trwa do 18 września 2023 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR3M + marża. Okres uruchomienia kredytu upływa w dniu 18 września 2017 r. Zabezpieczeniem kredytu są: hipoteka umowna ustanowiona na drugim miejscu na nieruchomości należącej do Comarch S.A., położonej w Krakowie przy ul. prof. Michała Życzkowskiego 23 (budynek SSE IV), oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji, pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku BGŻ BNP Paribas S.A., cesja praw z umowy ubezpieczenia budynku SSE IV. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość uruchomionego kredytu wynosiła 1 001 tys. EUR, tj. 4 429 tys. PLN

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. Grupa posiadała zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek w wysokości 174 800 tys. PLN.

W trakcie roku 2016 zostały dotrzymane wszystkie kowenanty wynikające z umów kredytowych zawartych przez spółki Grupy. Zarząd Spółki dominującej nie widzi ryzyka ich niedotrzymania w przyszłości.

10.2. Odnawialne kredyty bankowe

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. Spółka dominująca - Comarch S.A. posiadała limity kredytowe w rachunku bieżącym w wysokości 40 000 tys. PLN.

- limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku Alior Bank Spółka Akcyjna (dawniej BPH S.A.) z siedzibą w Warszawie w wysokości 10 000 tys. PLN, którego okres udostępnienia upływa w dniu 31 października 2017 r. Zabezpieczeniem kredytu są weksel in blanco oraz pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. w Alior Bank Spółka Akcyjna (dawniej BPH SA). Oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej WIBOR1M + marża. Na dzień 31 grudnia 2016 r. kredyt nie był wykorzystany, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2015 r.
- limit kredytowy w rachunku bieżącym w banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie w wysokości 30 000 tys. PLN, którego okres udostępnienia upływa w dniu 30 czerwca 2018 r. Zabezpieczeniem kredytu są pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. w Banku

Pekao S.A. oraz oświadczenie o poddaniu się egzekucji. Oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej WIBOR1M + marża. Na dzień 31 grudnia 2016 r. kredyt nie był wykorzystany, podobnie jak na dzień 31 grudnia 2015 r.

Spółka Comarch S.A.S., spółka zależna Comarch S.A., oraz Comarch S.A. (jako współkredytobiorca) w pierwszym kwartale 2016 roku zawarły umowę kredytu odnawialnego z bankiem BGŻ BNP Paribas S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej. Wysokość kredytu wynosi 1 300 tys. EUR, tj. 5 552 tys. PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania trwa do dnia 18 listopada 2017 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej EURIBOR1M + marża. Zabezpieczeniem kredytu są oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji oraz pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku BGŻ BNP Paribas S.A. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość uruchomionego kredytu wynosiła 160 tys. EUR, tj. 708 tys. PLN.

10.3. Pożyczki

10.3.1. Pożyczki od podmiotów niepowiązanych zaciągnięte przez spółki Grupy Comarch

Spółka Comarch S.A. w dniu 28 grudnia 2015 r. zawarła z IBM Polska sp. z o.o. umowę pożyczki na kwotę 6 266 tys. PLN na sfinansowanie dostawy sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym. Pożyczka została uruchomiona w pierwszym kwartale 2016 roku. Ostateczny termin spłaty pożyczki przypadał na wrzesień 2016 roku, oprocentowanie pożyczki było stałe, pożyczka nie była zabezpieczona. Pożyczka została całkowicie spłacona w 2016 r.

Spółka Comarch S.A. w trzecim kwartale 2016 roku zawarła z IBM Global Financing Polska Sp. z o.o. (dawniej IBM Polska sp. z o.o.) umowę pożyczki do kwoty 12 980 tys. PLN na sfinansowanie dostawy sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym. Ostateczny termin spłaty pożyczki przypada na marzec 2022 roku, pożyczka nie jest zabezpieczona. Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość kapitału pozostającego do spłaty wynosiła 10 415 tys. PLN.

10.3.2. Pożyczki udzielone spółkom Grupy Comarch

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. następujące spółki Grupy Comarch były zadłużone wobec Comarch S.A. z tytułu udzielonych pożyczek:

Spółka	Termin wymagalności	Kwota pożyczki	Waluta	Oprocentowanie	Wartość pożyczki w PLN
Comarch Chile SpA	2019-12-31	1 200 000	USD	3,5640%	5 015 160
Comarch Yazilim A.S.	2018-06-30	250 000	EUR	2,0490%	1 106 000
Bonus Development Sp. z o.o. SK-A	2028-12-31	3 858 729	PLN	4,6200%	3 858 729
SoInteractive S.A.	2019-09-30	410 000	PLN	3,7900%	410 000
Razem					10 389 889

Odpisem aktualizującym objęta jest pożyczka dla Comarch Yazilim A.S.

10.3.3. Udzielone pożyczki osobom zarządzającym i nadzorującym

Na dzień 31 grudnia 2016 r. nie istnieją żadne niespłacone pożyczki jak również udzielone przez spółki Grupy Comarch gwarancje i poręczenia na rzecz osób zarządzających i nadzorujących Spółki oraz ich bliskich.

10.3.4. Pożyczki udzielone pracownikom Grupy Comarch

Nie wystąpiły.

10.4. Poręczenia

- a) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów, w sierpniu 2010 roku została udzielona przez Comarch S.A. gwarancja na czas trwania kontraktu i gwarantuje należyte wykonanie przez Comarch S.A., wszelkich zobowiązań spółki Comarch AG wynikających z umowy. Wysokość gwarancji jest równa wartości umowy, tj. ok. 53 666 tys. EUR. Warunki finansowe, na jakich została udzielona gwarancja, nie odbiegają od warunków rynkowych.
- b) W związku z zawarciem przez Comarch Inc., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na wdrożenie, hosting i utrzymanie systemu lojalnościowego, w dniu 28 kwietnia 2011 r. zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania spółki Comarch Inc. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 3 000 tys. USD i jest ważne przez czas trwania umowy.
- c) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na sprzedaż licencji i wdrożenie Comarch Network & Service Inventory, Comarch Next Generation Service Assurance, Comarch OSS Mediations oraz sprzedaż licencji Comarch SLA Management, w dniu 11 sierpnia 2011 zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania Comarch AG wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań Comarch AG wynikających z umowy, tj. 5 495 tys. EUR.
- d) W związku z zawarciem przez Comarch Healthcare S.A, spółkę zależną Comarch S.A., umowy kredytu inwestycyjnego z Bankiem Pekao S.A., na podstawie której Bank Pekao S.A. udzielił spółce Comarch Healthcare S.A. finansowania w wysokości 15 889 tys. PLN, w dniu 1 września 2011 r. spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania spółki zależnej Comarch Healthcare S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 23 833 tys. PLN i jest ważne maksymalnie do dnia 31 grudnia 2021 r.
- e) W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i utrzymanie systemu BSS, spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania Comarch UK. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań Comarch UK wynikających z powyższej umowy, tj. do kwoty 808 tys. GBP oraz dodatkowo 86 tys. GBP rocznie za usługę SLA i jest ważne przez cały okres trwania umowy.
- f) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie Next Generation Performance Management Solution, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG wynikające z umowy. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 3 682 tys. EUR i jest ważne przez cały okres trwania umowy.
- g) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie Planning and Inventory Application (PIA), został podpisany przez Comarch S.A. list patronacki, w którym Comarch S.A. zobowiązuje się do zapewnienia należytego wykonania umowy przez Comarch AG. List patronacki jest ważny 24 miesiące od zakończenia umowy, wartość umowy wynosi 3 505 tys. EUR.
- h) W związku z otrzymaniem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., subwencji na budowę infrastruktury w Dreźnie od Sachsische AufbauBank, Comarch S.A. przystąpiła do długu na wypadek powstania zobowiązania Comarch AG do zwrotu udzielonych środków. Maksymalna odpowiedzialność Comarch S.A. z tytułu przystąpienia do długu wynosi 263 tys. EUR plus odsetki za okres od momentu udzielenia subwencji do jej zwrotu. Przystąpienie do długu jest ważne do dnia 30 sierpnia 2018 r.

- i) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A. umowy kredytu inwestycyjnego z BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A., na podstawie której bank udzielił spółce Comarch AG finansowania w wysokości 6 000 tys. EUR. W dniu 15 maja 2013 r. spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania Comarch AG wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 9 000 tys. EUR i jest ważne maksymalnie do dnia 15 maja 2020 r.
- j) W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na wdrożenie Comarch Loyalty Management, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania spółki Comarch UK. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 2 351 tys. GBP i jest ważne przez okres trwania umowy.
- k) W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i licencję Comarch Loyalty Management, a także na usługi data center, Support & Maintenance zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S. wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanych przez Comarch S.A.S. umów, tj. 2 807 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
- l) W związku z zawarciem przez Comarch AG Oddział w Belgii, umowy z jednym z klientów na usługi data center, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanej przez Comarch AG umowy, tj. 236 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
- m) W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na zakup licencji na oprogramowanie oraz usługi utrzymania i wsparcia, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch UK wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 11 244 tys. GBP i jest ważne w okresie dwunastu lat od zakończenia kontraktu.
- n) W związku z zawarciem przez Comarch Healthcare S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umów na obsługę kart paliwowych, zostały udzielone przez Comarch S.A. poręczenia dla operatora kart paliwowych za zobowiązania Comarch Healthcare S.A. wynikające z powyższych umów. Po wejściu w życie aneksu do umowy w 2015 roku, łączna kwota poręczenia wynosi 100 tys. PLN. Poręczenie zostało odnowione i jest ważne do dnia 31 maja 2017 r.
- o) W związku z zawarciem przez oddział Comarch S.A. w Albanii umowy z klientem na usługi SLA zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania oddziału wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanej przez Comarch S.A. Albanian Branch umowy, tj. ok. 10 tys. EUR miesięcznie i jest ważne do czasu zakończenia umowy.
- p) W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów na wdrożenie Comarch ECM, a także dostarczenie usług utrzymania i zarządzania systemem (SaaS), zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S., wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 838 tys. EUR i jest ważne do momentu zakończenia projektu.
- q) W związku z zawarciem przez CA Consulting S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart paliwowych, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla operatora kart paliwowych za zobowiązania CA Consulting S.A. wynikające z powyższej umowy. Wartość poręczenia wynosi 50 tys. PLN i zostało ono przedłużone do dnia 31 maja 2017 r.
- r) W związku z zawarciem przez Comarch AG Oddział w Belgii, umowy ramowej z jednym z klientów, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości umowy, tj. 3 241 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
- s) W związku z zawarciem przez Comarch Middle East FZ-LLC, spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów na wdrożenie Comarch Loyalty Management For Airlines, Comarch Smart Analytics oraz Comarch Customer Engagement Platform-Gamification, a także dostarczenie usług utrzymania i zarządzania systemem, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie („Parent

- Guarantee”) za zobowiązania spółki Comarch Middle East FZ-LLC wynikające z tego projektu. Poręczenie jest ważne do momentu wywiązania się przez Comarch Middle East FZ-LLC ze wszystkich obowiązków wynikających z umowy i zostało udzielone do wysokości maksymalnej odpowiedzialności z kontraktu, tj. do 5 000 tys. USD. Poręczenie zostało udzielone na okres 5 lat.
- t) W związku z zawarciem przez Comarch Middle East FZ-LLC, spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów, na wdrożenie Comarch Customer Engagement Platform, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie („Parent Guarantee”) za zobowiązania spółki Comarch Middle East FZ-LLC wynikające z tego projektu. Umowa została podpisana na okres 5 lat. Poręczenie jest ważne do momentu wywiązania się przez Comarch Middle East FZ-LLC ze wszystkich obowiązków wynikających z umowy i zostało udzielone do wysokości maksymalnej odpowiedzialności z kontraktu, tj. 10 000 tys. USD.
- u) W związku z zawarciem przez Bonus Development sp. z o.o. SK-A, spółkę zależną Comarch S.A., umowy kredytu inwestycyjnego z Bankiem Pekao S.A., na podstawie której bank udzielił spółce Bonus Development sp. z o.o. SK-A finansowania w EUR w wysokości 38 800 tys. PLN (co na dzień podpisania umowy kredytu stanowiło równowartość kwoty 9 262 tys. EUR) oraz w związku z zawarciem umowy na transakcje skarbowe związane z zabezpieczeniem ryzyka kursowego oraz stopy procentowej ww. kredytu, spółka Comarch S.A. udzieliła poręczeń za zobowiązania Bonus Development sp. z o.o. SK-A wynikające z powyższych umów. Poręczenia są ważne do momentu spłaty wszystkich zobowiązań wynikających z umowy kredytu, ostateczny termin spłaty kredytu przypada na dzień 28 czerwca 2030 r.
- v) W związku z zawarciem przez Comarch Chile SpA, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na świadczenie usług IT Out-Tasking Services, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki zależnej Comarch Chile SpA wynikające z tej umowy. Poręczenie zostało udzielone do wysokości 200 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu, tj. do 30 sierpnia 2018 r.
- w) W związku z zawarciem przez Comarch Polska S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart paliwowych, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla operatora kart paliwowych za zobowiązania Comarch Polska S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 10 tys. PLN i obowiązuje od dnia 15 września 2015 r. Poręczenie zostało odnowione i jest ważne do dnia 14 września 2017 r.
- x) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch AB, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie systemu Loyalty Management Solutions i jego serwis, zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch AB. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 39 747 tys. SEK.
- y) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch AB, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Master Services Agreement zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch AB. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone na kwotę 3 827 tys. PLN.
- z) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Comarch Loyalty Management, Comarch Campaign Management, Comarch Social Mining i Comarch Smart Analytics zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch UK. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty wartości projektu tj. 3 318 tys. GBP.
- aa) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch Inc., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Comarch Loyalty Management, zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch Inc. Poręczenie wygasło ze względu na koniec trwania umowy i było udzielone na kwotę 420 tys. USD.
- bb) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch Healthcare S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart płatniczych z jednym z klientów zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch Healthcare S.A. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 450 tys. PLN.

- cc) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart płatniczych z jednym z klientów zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch UK. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 330 tys. PLN.
- dd) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch Software und Beratung AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Telco BSS i Telco OSS, zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch Software und Beratung AG. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do wartości kontraktu tj. 9 570 tys. EUR.
- ee) W związku z zawarciem przez spółkę Thanks Again LLC, spółkę stowarzyszoną Comarch S.A., umowy na wynajęcie biura z jednym z klientów, zostało udzielone poręczenie dla spółki Thanks Again LLC. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 544 tys. USD.
- ff) W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie usługi Comarch Loyalty Management zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 2 414 tys. EUR.

10.5. Gwarancje bankowe i istotne pozycje pozabilansowe

Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie Comarch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 37 671 tys. PLN, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2015 r. ich wartość wynosiła 48 740 tys. PLN.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Comarch Polska S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 19 tys. PLN, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2015 r. ich wartość wynosiła 19 tys. PLN.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Grupy Comarch Software und Beratung wynosiła 392 tys. EUR (tj. 1 734 tys. PLN), na dzień 31 grudnia 2015 r. ich wartość wynosiła 815 tys. EUR (tj. 3 474 tys. PLN).

Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Comarch AG wynosiła 16 tys. EUR (tj. 71 tys. PLN), na dzień 31 grudnia 2015 r. ich wartość wynosiła 16 tys. EUR (tj. 68 tys. PLN).

Comarch S.A. udzieliła oświadczeń o możliwości udzielenia wsparcia finansowego („letter of comfort”) dla spółek zależnych: MKS Cracovia SSA ważne do 31 grudnia 2017 r., Comarch Healthcare S.A. ważne do 31 grudnia 2018 r., Comarch Malaysia SDN. BHD. ważne do 31 grudnia 2017 r. oraz bezterminowo, Comarch SAS ważne do 4 marca 2017 r., Comarch Argentina S.A. bezterminowo, oraz Comarch R&D S.à r.l. bezterminowo.

11. Najważniejsze wydarzenia w 2016 roku i po dacie bilansu

11.1. Umowy znaczące dla działalności Grupy Comarch

Do najważniejszych umów podpisanych przez Grupę Comarch w 2016 roku należą:

11.1.1. Umowa pomiędzy Comarch S.A.S., spółką zależną Comarch S.A. oraz SNC-LAVALIN S.A.S., generalnym wykonawcą na realizację inwestycji budowlanej w Lille we Francji

W dniu 15 marca 2016 r. została zawarta umowa pomiędzy Comarch S.A.S., spółką zależną Comarch S.A. oraz SNC-LAVALIN S.A.S. na realizację inwestycji budowlanej w Lille we Francji. Przedmiotem umowy jest przebudowa budynku magazynowego na data center pod adresem 17 Rue Paul Langevin w Lezennes. Wartość umowy wynosi 7 500 tys. EUR netto, tj. 32 118 tys. PLN, wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Planowany termin zakończenia inwestycji to drugi kwartał 2017 roku. Inwestycja

będzie finansowana ze środków z długoterminowego kredytu bankowego. O podpisaniu powyższej umowy kredytowej Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-2-2016 z dnia 15 marca 2016 r.

11.1.2. Podpisanie umów z firmą Budimex S.A. na realizację VI etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (SSE7) oraz przebudowę budynku SSE6

W dniu 18 marca 2016 r. zostały zawarte dwie umowy pomiędzy Comarch S.A., a firmą Budimex S.A.:

1. Na realizację VI etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (budynek SSE7). Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowego wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 27 736 m². Wartość umowy wynosi 69 704 tys. PLN netto. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2017 roku.
2. Na przebudowę budynku SSE6 (Studio 1) w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Przedmiotem umowy jest przebudowa budynku z funkcji magazynowej na produkcyjną wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Wartość umowy wynosi 4 350 tys. PLN netto. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2016 roku.

Łączna wartość umów podpisanych z Budimex S.A. wynosi 74 054 tys. PLN netto. O szczegółach powyższych umów Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-3-2016 z dnia 18 marca 2016 r.

11.1.3. Umowa kredytu inwestycyjnego z bankiem BGŻ BNP Paribas

W dniu 18 marca 2016 r. Comarch S.A.S., spółką zależną Comarch S.A. oraz Comarch S.A. (jako współkredytobiorca), zawarły umowę kredytu inwestycyjnego z bankiem BGŻ BNP Paribas S.A. z siedzibą w Warszawie na finansowanie i refinansowanie 100% kosztów netto budowy Data Center zlokalizowanego w Lille we Francji, ale nie więcej niż 83,5% łącznych kosztów netto realizacji całej inwestycji, o której spółka informowała raportem bieżącym nr RB-2-2016 z dnia 15 marca 2016 r. Wysokość kredytu wynosi 8 000 tys. EUR, tj. 34 164 tys. PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania trwa do 18 września 2023 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Uruchomienie kredytu powinno nastąpić do dnia 18 września 2017 r.

O szczegółach Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-4-2016 z dnia 18 marca 2016 r.

11.1.4. Zawarcie umów znaczących z bankiem BGŻ BNP Paribas

W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A. oraz Comarch S.A. (jako współkredytobiorca) w dniu 18 marca 2016 r. umowy kredytowej z bankiem BGŻ BNP Paribas S.A., wartość umów zawartych w okresie ostatnich 12 miesięcy pomiędzy podmiotami Grupy Comarch, a podmiotami Grupy BNP Paribas przekroczyły 10% kapitału własnego Comarch S.A. na dzień 31 grudnia 2015 r., spełniając tym samym kryterium umowy znaczącej. Umową o największej wartości spośród umów zawartych z podmiotami Grupy BNP Paribas jest Zmiana nr 6 z dnia 28 maja 2015 r. do Umowy wielocelowej linii kredytowej (dalej; „Umowa”). Wartość Umowy wynosi 35 000 tys. PLN. Umowa została zawarta na czas określony do dnia 30 maja 2016 r. Łączna wartość umów zawartych przez podmioty Grupy Comarch z podmiotami Grupy BNP Paribas w okresie ostatnich 12 miesięcy wynosi 95 004 tys. PLN.

O szczegółach Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-5-2016 z dnia 18 marca 2016 r.

11.1.5. Umowa o kredyt inwestycyjny i umowa o kredyt na finansowanie bieżącej działalności

W dniu 17 maja 2016 r. Comarch S.A. podpisał dwie umowy kredytowe z bankiem Bank Handlowy w Warszawie S.A. z siedzibą w Warszawie, tj.:

1) umowy kredytu inwestycyjnego na finansowanie i refinansowanie do 75% kosztów netto inwestycji polegającej na budowie budynku biurowego SSE7 na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie, o rozpoczęciu której spółka informowała raportem bieżącym nr RB-3-2016 z dnia 18 marca 2016 r. Wysokość kredytu wynosi 13 332 640 EUR, tj. 58 143 643,04 PLN wg kursu EUR z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania wynosi 12 lat i trwa do 15 maja 2028 r., walutą kredytu jest EUR, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Uruchomienie kredytu powinno nastąpić w ciągu 24 miesięcy od daty podpisania umowy kredytowej tj. do dnia 16 maja 2018 r. Zabezpieczeniem kredytu są: hipoteka umowna o wartości 16 665 800 EUR, tj. 72 679 553,80 PLN wg kursu EUR z dnia zawarcia umowy, ustanowiona na nieruchomości, na której jest realizowana inwestycja (SSE7), oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji, pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku Bank Handlowy w Warszawie S.A., cesja praw z umowy ubezpieczenia budynku SSE7, zawartej po zakończeniu inwestycji.

2) umowy kredytu długoterminowego, nieodnawialnego na finansowanie bieżącej działalności gospodarczej. Wysokość kredytu wynosi 2 508 120 EUR, tj. 10 937 911,32 PLN wg kursu EUR z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania wynosi 43 miesiące i trwa do 16 grudnia 2019 r., walutą kredytu jest EUR, oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Uruchomienie kredytu powinno nastąpić w ciągu 24 miesięcy od daty podpisania umowy kredytowej tj. do dnia 16 maja 2018 r. Zabezpieczeniem kredytu są oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji oraz pełnomocnictwo do rachunków Comarch S.A. prowadzonych w banku Bank Handlowy w Warszawie S.A.

O szczegółach Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-8-2016 z dnia 17 maja 2016 r.

11.1.6. Zawarcie znaczących umów z Grupą Telefonica

W dniu 1 sierpnia 2016 r. Comarch S.A. poinformował, iż wartość umów zawartych w okresie ostatnich 12 miesięcy pomiędzy podmiotami Grupy Comarch, a podmiotami Grupy Telefonica przekroczyła 10% kapitału własnego Comarch S.A. Mając na uwadze powyższe, Zarząd Comarch S.A. uznał przedmiotowe umowy za umowy znaczące.

Umową o największej wartości spośród umów zawartych z podmiotami Grupy Telefonica jest aneks z dnia 23 grudnia 2015 r. (dalej: „Aneks”) do umowy głównej z dnia 5 maja 2015 r. (dalej: „Umowa główna”) na wdrożenie Planning&Desing CM zawarty pomiędzy Comarch Sistemas LTDA, spółkę zależną Comarch S.A. oraz TELEFONICA BRASIL S/A, podmiot Grupy Telefonica. Aneks rozszerza Umowę główną o wdrożenie rozwiązania Network Inventory wraz z Discovery & Reconciliation. Wartość Aneksu wynosi 29 960 tys. BRL netto, tj. 35 847 tys. PLN wg kursu BRL z dnia publikacji raportu. Aneks został zawarty na okres do dnia 31 grudnia 2018 r. Warunki finansowe na jakich została zawarta Umowa główna oraz Aneks nie odbiegają od powszechnie stosowanych na rynku dla tego rodzaju umów.

Aneks oraz Umowa główna przewidują następujące zapisy dotyczące kar umownych:

1. kary za opóźnienie wg stawki dziennej 0,5% do łącznej wysokości 20% całkowitej wartości dotychczasowych faktur, za każdy przypadek;
2. kary za naruszenie umowy - 20% wynagrodzenia umownego za każdy przypadek;
3. inne kary przewidziane w umowie do łącznej kwoty 20% wynagrodzenia umownego;
4. w przypadku rozwiązania umowy z powodu naruszenia poufności kara wynosi 35% wynagrodzenia umownego;
5. 10 000 BRL za każdy przypadek niezarejestrowania pracownika we właściwym organie.

Limitacja kar jest limitacją na przypadek. Nie ma limitacji łącznej dotyczącej wszystkich kar umownych. W umowie jest ustanowione ograniczenie odpowiedzialności za wyrządzone szkody i straty do 100% wartości umowy. Z ograniczenia odpowiedzialności wyłączone są roszczenia związane z naruszeniem praw własności intelektualnej, naruszeniem zobowiązań dotyczących poufności oraz roszczenia

pracownicze. Zapłata kar umownych nie wyłącza uprawnień do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych przekraczających wysokość tych kar.

Łączna wartość umów zawartych przez podmioty Grupy Comarch z podmiotami Grupy Telefonica w okresie ostatnich 12 miesięcy wynosi ok. 114 723 tys. PLN.

O szczegółach Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-19-2016 z dnia 1 sierpnia 2016 r.

11.1.7. Umowa kredytu inwestycyjnego z DNB Bank Polska

Zarząd Comarch S.A. poinformował o podpisaniu w dniu 19 sierpnia 2016 r. przez Comarch S.A., umowy kredytu inwestycyjnego z bankiem DNB Bank Polska Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie na finansowanie/refinansowanie do 100% nakładów inwestycyjnych na zakup urządzeń technicznych stanowiących wyposażenie laboratorium IoT (Internet of Things), zlokalizowanego w budynku SSE6 w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Wysokość kredytu wynosi 2 531 000,00 EUR, tj. 10 854 000,00 PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Okres kredytowania trwa do 30 grudnia 2023 r., oprocentowanie kredytu oparte jest na stopie zmiennej. Wykorzystanie kredytu powinno nastąpić do dnia 30 grudnia 2016 r. Zabezpieczeniem kredytu są:

- a) zastaw rejestrowy na urządzeniach będących przedmiotem finansowania - do wysokości 150% kwoty kredytu;
- b) cesja praw z umowy ubezpieczenia urządzeń.

O szczegółach Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-21-2016 z dnia 19 sierpnia 2016 r.

11.1.8. Informacja o braku istotnego wpływu zdarzenia jednorazowego na wyniki finansowe Grupy Comarch

W dniu 3 sierpnia 2016 r. MKS Cracovia SSA, spółka należąca do Grupy Kapitałowej Comarch, podpisała umowę z klubem sportowym Leicester City Football Club (dalej: „Umowa”) na sprzedaż wartości niematerialnych i prawnych przez MKS Cracovia SSA (karta zawodnicza Bartosza Kapustki). Łączna wartość Umowy nie przekroczyła 10% kapitału własnego Comarch S.A., w opinii Zarządu nie jest ona umową znaczącą. Umowa nie będzie miała istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie Grupy Comarch w roku 2016 i w latach kolejnych.

O szczegółach Spółka poinformowała w raporcie bieżącym nr RB-20-2016 z dnia 3 sierpnia 2016 r.

PO DACIE BILANSU

11.1.9. Przejęcie spółki Geopolis

Zarząd Comarch S.A. informował w dniu 17 marca 2017 r. o podpisaniu przez Comarch S.A., listów intencyjnych z Geopolis sp. z o.o. oraz ze współnikami tej spółki, mających na celu ustalenie warunków przeprowadzenia docelowych transakcji:

- zbycia 100% udziałów w Geopolis sp. z o.o. na rzecz Comarch S.A.,
- nabycia przez Comarch S.A. całości autorskich praw majątkowych do oprogramowania ERGO należącego do Geopolis sp. z o.o.,
- dokapitalizowania Geopolis sp. z o.o. przez Comarch S.A.

Transakcje docelowe miały być zrealizowane w przypadku spełnienia warunków przewidzianych w listach intencyjnych oraz osiągnięciu porozumienia co do pozostałych warunków transakcji do dnia 31 marca 2017 r. W dniu 31 marca 2017 r. została przekazana informacja o przesunięciu terminu na spełnienie warunków do 3 kwietnia 2017 r. W dniu 3 kwietnia 2017 r. warunki określone w listach intencyjnych zostały spełnione, w związku z tym transakcje docelowe zostały zrealizowane.

Łączna wartość transakcji docelowych wyniosła 8,05 mln PLN.

Geopolis sp. z o.o. zajmuje się wspieraniem informatyzacji w jednostkach administracji publicznej poprzez tworzenie i wdrażanie zintegrowanych rejestrów i ewidencji o charakterze przestrzennym, systemów zarządzania państwowym zasobem geodezyjnym i kartograficznym oraz geoportali. Zakup Geopolis sp. z o.o. pozwolił Grupie Comarch na poszerzenie portfela produktów informatycznych dla sektora publicznego.

O szczegółach Spółka informowała w raportach bieżących nr RB-2-2017 z dnia 17 marca 2017 r., nr RB-4-2017 z dnia 31 marca 2017 r. oraz RB-5-2017 z dnia 4 kwietnia 2017 r.

11.2. Pozostałe

11.2.1. Opinia Rady Nadzorczej i rekomendacja Zarządu Comarch S.A. w sprawie podziału zysku netto za 2015 rok

Rada Nadzorcza pozytywnie zaopiniowała rekomendację Zarządu Comarch S.A. w sprawie podziału zysku netto za 2015 rok. Zarząd Comarch S.A. uchwałą nr 2/05/2016 z dnia 16 maja 2016 r. zarekomendował Zwyczajnemu Walnemu Zgromadzeniu Comarch S.A. przekazanie wypracowanego w roku obrotowym od 1 stycznia 2015 do 31 grudnia 2015 r. zysku netto w kwocie 57 682 617,41 PLN w całości na kapitał zapasowy. Spółka informowała o szczegółach raportem bieżącym nr RB-7-2016 z dnia 16 maja 2016 r.

11.2.2. Ustanowienie hipotek na aktywach spółki Comarch S.A.

W dniu 24 sierpnia 2016 r. Comarch S.A. otrzymał zawiadomienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych o wpisie z dnia 22 lipca 2016 r. w Księdze Wieczystej hipoteki umownej o wartości 12 000 000 EUR, tj. 51 246 000 PLN wg kursu euro z dnia zawarcia umowy, ustanowionej na drugim miejscu na nieruchomości należącej do Comarch S.A., położonej w Krakowie przy ul. prof. Michała Życzkowskiego 23 (budynek SSEIV). Podstawą wpisu ww. hipoteki jest umowa kredytu inwestycyjnego z dnia 18 marca 2016 r. pomiędzy bankiem BGŻ BNP Paribas S.A. a Comarch S.A.S., spółką zależną Comarch S.A. oraz Comarch S.A. (jako współkredytobiorcą). O szczegółach Spółka poinformowała raportem bieżącym nr RB-22-2016 z dnia 24 sierpnia 2016 r.

W dniu 16 września 2016 r. Comarch S.A. otrzymał zawiadomienie Sądu Rejonowego dla Krakowa-Podgórze w Krakowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych o wpisie z dnia 8 września 2016 r. w Księdze Wieczystej hipoteki umownej o wartości 16 665 800 EUR, tj. 71 866 262,76 PLN wg kursu EUR z dnia ustanowienia hipoteki, ustanowionej na nieruchomości należącej do Comarch S.A., zlokalizowanej w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Aktualna wartość ewidencyjna nieruchomości wynosi 19 140 932,01 PLN. Podstawą wpisu ww. hipoteki jest umowa kredytu inwestycyjnego z dnia 17 maja 2016 r. pomiędzy bankiem Bank Handlowy w Warszawie S.A. a Comarch S.A., o której to umowie Emitent informował raportem bieżącym nr RB-8-2016 z dnia 17 maja 2016 r. O szczegółach Spółka poinformowała raportem bieżącym nr RB-24-2016 z dnia 16 września 2016 r.

PO DACIE BILANSU

11.2.1. Wezwanie Banku Pekao S.A. do zapłaty kwoty 100 mln PLN przez CA Consulting S.A. w związku z nienależytym wykonaniem umowy

Zarząd Comarch S.A. informował w dniu 23 marca 2017 r. o otrzymaniu przez CA Consulting S.A., spółkę zależną Comarch S.A. wezwania do zapłaty od Banku Pekao S.A. Bank w wystosowanym piśmie wezwał CA Consulting S.A. do zapłaty kwoty 100 mln PLN wynikającej z nienależytego wykonywania umowy Kompleksowej Obsługi Eksploatacyjnej Systemu CIB Comarch Internet Banking (bankowość korporacyjna) z dnia 23 grudnia 2005 r. Zgodnie z pismem Banku nienależyte wykonywanie umowy ma polegać na niedotrzymywaniu przez CA Consulting S.A. parametrów SLA świadczonej usługi.

W ocenie Emitenta wezwanie skierowane do CA Consulting S.A. nie znajduje uzasadnienia ani oparcia w postanowieniach Umowy z 2005 roku. W opinii Emitenta przekroczenie parametrów SLA wynika z przyczyn leżących po stronie Banku, za które CA Consulting S.A. nie ponosi odpowiedzialności, w tym w szczególności z faktu, iż wolumen transakcji przetwarzanych przez system wielokrotnie przekroczył określone w zawartej umowie założenia projektowe, jak również z faktu braku wystarczających inwestycji Banku w modernizację infrastruktury niezbędnej do funkcjonowania Systemu CIB w ciągu ostatnich dziewięciu lat. Obecnie funkcjonująca infrastruktura w znacznym zakresie pochodzi z roku 2008, dysponuje taką samą mocą obliczeniową jak w owym czasie, co obecnie dalece nie wystarcza do obsługi Systemu. Spółka CA Consulting S.A. wielokrotnie informowała Bank o tym fakcie, w tym także w formie pisemnej zgłaszając konieczność wykonania prac rewitalizacyjnych i modernizacyjnych mających na celu zwiększenie pierwotnych założeń wydajnościowych, a także wykonania prac dostosowujących System do ilości procesowanych w nim transakcji, m.in. w piśmie ze stycznia 2017 od Zarządu Comarch S.A. do Zarządu Pekao S.A. oraz Zarządu CA Consulting S.A. do Dyrekcji Pekao S.A.

Zgodnie z postanowieniami Umowy całkowity limit odpowiedzialności CA Consulting S.A. w danym roku kalendarzowym nie przekroczy 100% wynagrodzenia z tytułu świadczenia usług określonych w Umowie otrzymanego przez CA Consulting S.A. w danym roku kalendarzowym, zaś kwota wezwania kilkudziesięciokrotnie przekracza ten limit i w żaden sposób nie jest uzasadniona w przesłanym wezwaniu.

Comarch S.A. informuje, że CA Consulting S.A. w całości odrzucił roszczenie banku jako niezasadne. Informuje również, że Grupa Comarch nadal świadczy na bieżąco usługi w ramach Umowy zawartej z Bankiem.

W ocenie Zarządu Comarch S.A. zaistniała sytuacja nie będzie miała istotnego wpływu na działalność operacyjną i sytuację finansową Grupy Comarch.

O szczegółach Spółka informowała w raporcie bieżącym nr RB-3-2017 z dnia 23 marca 2017 r.

12. Główne inwestycje krajowe i zagraniczne (papiery wartościowe, instrumenty finansowe, wartości niematerialne i prawne oraz nieruchomości), w tym inwestycje kapitałowe dokonane poza grupą jednostek powiązanych oraz opis metod ich finansowania a także ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych, w porównaniu do wielkości posiadanych środków

Grupa Comarch nie ogranicza obszaru swojego działania jedynie do terytorium Polski. Dysponując produktami konkurencyjnymi międzynarodowo, Grupa konsekwentnie zwiększa wartość sprzedaży zagranicznej koncentrując się szczególnie na rynku Europy Zachodniej. Sprzedaż jest realizowana zarówno bezpośrednio do klienta końcowego (bądź to przez Comarch S.A. lub inną spółkę Grupy Comarch) lub przez firmy partnerskie.

W najbliższych latach w ramach Grupy Comarch będą kontynuowane projekty inwestycyjne, które pozwolą na dalszą ekspansję firmy w nowych obszarach działalności i na nowych rynkach. Będą one finansowane m.in. ze środków pieniężnych posiadanych przez Spółki Grupy Comarch, jak również z wykorzystaniem kredytów bankowych.

12.1. Inwestycje kapitałowe

W dniu 15 stycznia 2016 r. dokonano podwyższenia kapitału zakładowego Comarch SRL z 200 000 EUR na 700 000 EUR, tj. o 500 000 EUR (2 203 750 PLN wg kursu z dnia 15 stycznia 2016 r.).

W dniu 22 stycznia 2016 r. podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Management sp. z o.o. do kwoty 300 000 PLN zostało zarejestrowane w KRS.

W dniu 9 lutego 2016 r. Zarząd Comarch AG podjął w formie ustnej uchwałę o wyrażeniu zgody na nabycie od Comarch S.A. 5 000 akcji Comarch Argentina S.A., tj. 5% w kapitale zakładowym. W dniu 15 lutego 2016 r. uchwała Zarządu została potwierdzona na piśmie, a następnie w dniu 25 kwietnia 2016 r. notariusz potwierdził własnoręczność podpisów członków Zarządu na tej uchwale. W wyniku ww. operacji, akcjonariuszami Comarch Argentina S.A. są Comarch S.A. (95% akcji w kapitale zakładowym) oraz Comarch AG (5% akcji w kapitale zakładowym).

W dniu 4 kwietnia 2016 r. została podjęta uchwała w przedmiocie podwyższenie kapitału zakładowego spółki Comarch Sistemas LTDA z kwoty 1 000 BRL do kwoty 1 000 000 BRL. Spółka Comarch AG nabyła 799 200 udziałów po cenie nominalnej 1 BRL (1,0480 PLN wg kursu z dnia 4 kwietnia 2016 r.) każdy i posiada obecnie 80% udziałów o łącznej wartości 800 000 BRL, natomiast spółka Comarch Software und Beratung AG nabyła 199 800 udziałów po cenie nominalnej 1 BRL każdy i posiada obecnie ma 20% udziałów o łącznej wartości 200 000 BRL. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w dniu 14 kwietnia 2016 r.

W dniu 4 maja 2016 r. została zarejestrowana spółka Comarch Colombia S.A.S. z siedzibą w Bogocie, Kolumbia. Comarch Software Spain S.L.U. jest w posiadaniu 100% akcji Comarch Colombia S.A.S. Wysokość kapitału docelowego spółki wynosi 3 600 000 000,00 COP (tj. 4 726 800,00 PLN wg kursu z dnia 4 maja 2016 r.) i składa się z 3 600 000 akcji o wartości nominalnej 1 000 COP każda. Na dzień publikacji raportu kapitał zakładowy wynosi 182 000 000,00 COP (tj. 256 802,00 PLN wg kursu z dnia 31 grudnia 2016 r.) i składa się ze 182 000 akcji o wartości nominalnej 1 000 COP każda.

W dniu 23 sierpnia 2016 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch Healthcare S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z kwoty 6 014 806 PLN do kwoty 8 114 806 PLN w drodze emisji 2 100 000 akcji serii N o wartości nominalnej 1 PLN każda. Akcje serii N objął i opłacił w całości Comarch S.A. po cenie emisyjnej 10 PLN za akcję, tj. łącznej cenie emisyjnej w wysokości 21 000 000 PLN, z czego 18 900 000 PLN zostało przekazane w spółce Comarch Healthcare SA na kapitał zapasowy jako agio. W dniu 9 listopada 2016 r. ww. podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w KRS. W wyniku ww. operacji, akcjonariuszami Comarch Healthcare S.A. na dzień publikacji niniejszego raportu są CCF FIZ (57,13% akcji w kapitale zakładowym), Comarch S.A. (25,88% akcji w kapitale zakładowym) oraz CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA (16,99% akcji w kapitale zakładowym).

Na podstawie umowy zawartej w dniu 31 sierpnia 2016 r., Comarch AG zwrócił 166 719 akcji spółki Comarch Software und Beratung AG wypożyczonych od Vintage Investment Holdings S.A. Na dzień 31 grudnia 2016 r. Comarch AG była właścicielem 97,32% akcji Comarch Software und Beratung AG. W dniu 12 grudnia 2016 r. Comarch AG nabyła 166 719 sztuk akcji Comarch Software und Beratung AG od podmiotu spoza Grupy Comarch, co stanowiło 2,68% kapitału zakładowego spółki. Wartość transakcji wynosiła 1 430 tys. EUR. W następstwie powyższej transakcji, Comarch AG jest w posiadaniu 100% akcji Comarch Software und Beratung AG.

W dniu 18 października 2016 r. nastąpił podział certyfikatów inwestycyjnych funduszu Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (CCF FIZ) w proporcji 1:1000 i tym samym 1 certyfikatowi inwestycyjnemu Funduszu przed podziałem będzie odpowiadało 1 000 certyfikatów inwestycyjnych Funduszu po podziale. Aktualnie Comarch S.A. posiada 4 000 certyfikatów inwestycyjnych, w miejsce dotychczasowych 4, co stanowi 100% certyfikatów inwestycyjnych w CCF FIZ. W dniu 22 grudnia 2016 r., w ramach przydziału certyfikatów inwestycyjnych CCF FIZ nowej emisji serii B, Comarch S.A. objęła 17 certyfikatów inwestycyjnych CCF FIZ serii B po cenie emisyjnej 29 607 PLN za jeden certyfikat, tj. łącznej cenie emisyjnej 503 319 PLN. W wyniku przydziału i objęcia certyfikatów serii B, na dzień 31 grudnia 2016 r. Comarch S.A. posiada łącznie 4 017 certyfikatów inwestycyjnych CCF FIZ, co stanowi 100% łącznej liczby certyfikatów.

W dniu 11 listopada został złożony do organu rejestrowego wniosek o rejestrację spółki Comarch Peru S.A.C. z siedzibą w Limie. W dniu 14 grudnia 2016 r. została zarejestrowana spółka Comarch Perú S.A.C. z siedzibą w Limie, Peru. Wysokość kapitału zakładowego spółki wynosi 165 000 PEN (tj. 203 115 PLN wg kursu z dnia rejestracji) i składa się z 165 000 akcji o wartości nominalnej 1 PEN każda. Comarch AG jest w posiadaniu 95% udziałów, natomiast Comarch S.A. jest w posiadaniu 5% udziałów Comarch Perú S.A.C.

W dniu 21 grudnia 2016 r. nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Argentina S.A. z kwoty 100 000 ARS do kwoty 3 298 195 ARS, tj. o 3 198 195 ARS (tj. 856 157 PLN wg kursu z dnia 21 grudnia 2016 r.), poprzez emisję 3 198 195 akcji zwykłych imiennych o wartości nominalnej 1 ARS za jedną akcję. Wyemitowane akcje objęli dotychczasowi akcjonariusze Comarch Argentina S.A., tj. Comarch S.A. objął 3 038 285 akcji, natomiast Comarch AG 159 910 akcji. W wyniku podwyższenia kapitału procentowa struktura akcjonariatu Comarch Argentina S.A. nie uległa zmianie – Comarch S.A. jest w posiadaniu 3 133 285 akcji (95% w kapitale zakładowym), natomiast Comarch AG jest w posiadaniu 164 910 akcji (5% w kapitale zakładowym). Zgodnie z posiadaną przez Spółkę wiedzą do dnia publikacji niniejszego sprawozdania podwyższenie kapitału nie zostało zarejestrowane.

12.2. Nieruchomości

W dniu 16 czerwca 2015 r. została zawarta umowa pomiędzy Bonus Development spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SK-A, spółką zależną Comarch S.A. oraz Skanska S.A. na realizację inwestycji budowlanej w Łodzi. Przedmiotem umowy było wybudowanie budynku biurowego wraz z przebudową i zmianą sposobu użytkowania przyległego budynku pofabrycznego zlokalizowanego w Łodzi przy ul. Jaracza 76/78 wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz z dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Powierzchnia całkowita budynku wynosi 9 906,20 m². Wartość umowy wynosi 37 883 tys. PLN netto. Inwestycja została zakończona w pierwszym kwartale 2017 roku. Nakłady inwestycyjne poniesione w związku z ww. umową do dnia 31 grudnia 2016 r. wyniosły 35 418 tys. PLN.

Budynek biurowy nabyty w Lille przez Comarch S.A.S. został dostosowany do funkcji biurowej i stanowi obecnie siedzibę spółki. W dniu 15 marca 2016 r. została zawarta umowa pomiędzy Comarch S.A.S., spółką zależną Comarch S.A. oraz SNC-LAVALIN S.A.S. na realizację inwestycji budowlanej w Lille we Francji. Przedmiotem umowy jest przebudowa budynku magazynowego na data center pod adresem 17 Rue Paul Langevin w Lezennes. Wartość umowy wynosi 7 500 tys. EUR netto, tj. 32 118 tys. PLN, wg kursu euro z dnia zawarcia umowy. Nakłady inwestycyjne poniesione w związku z ww. umową do dnia 31 grudnia 2016 r. wyniosły 1 384 tys. EUR, tj. 6 122 tys. PLN wg kursu EUR na dzień 31 grudnia 2016 r. Planowany termin zakończenia inwestycji to trzeci kwartał 2017 roku. Inwestycja jest finansowana ze środków z długoterminowego kredytu bankowego.

W dniu 18 marca 2016 r. zostały zawarte dwie umowy pomiędzy Comarch S.A., a firmą Budimex S.A.:

- Na realizację VI etapu inwestycji w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie (budynek SSE7). Przedmiotem umowy jest wybudowanie budynku biurowego wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Powierzchnia całkowita budynku będzie wynosić 27 736 m². Wartość umowy wynosi 69 704 tys. PLN netto. Nakłady inwestycyjne poniesione w związku z ww. umową do dnia 31 grudnia 2016 r. wyniosły 12 054 tys. PLN. Planowany termin zakończenia inwestycji to czwarty kwartał 2017 roku.
- Na przebudowę budynku SSE6 (Studio 1) w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Przedmiotem umowy była przebudowa budynku z funkcji magazynowej na produkcyjną wraz z infrastrukturą drogową i techniczną oraz dostawą niezbędnych materiałów i urządzeń. Wartość umowy wynosiła 4 350 tys. PLN netto. Nakłady inwestycyjne poniesione w związku z ww. umową do dnia 31 grudnia 2016 r. wyniosły 4 348 tys. PLN. Przebudowa Studio S1 została zakończona w czwartym kwartale 2016 roku.

Łączna wartość umów podpisanych z Budimex S.A. wynosi 74 054 tys. PLN netto.

W 2016 roku Grupa zakupiła następujące nieruchomości gruntowe: na terenie Krakowskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej o powierzchni 1,31 ha, (wartość transakcji wynosiła 3 831 tys. PLN) oraz w Świeradowie Zdroju z przeznaczeniem na cele inwestycyjne (wartość transakcji wynosiła 3 921 tys. PLN).

13. Działalność w Specjalnej Strefie Ekonomicznej

Comarch S.A. uzyskała w dniu 22 marca 1999 r. zezwolenie na prowadzenie działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 października

1997 r. w sprawie ustanowienia Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie (Dz. U. Nr 135, poz. 912 z późn. zm.) podmioty, które zainwestowały w krakowskiej specjalnej strefie ekonomicznej co najmniej 2 mln EURO, uzyskiwały następujące ulgi podatkowe:

- w okresie pierwszych 6 lat działalności w strefie, dochód z takiej działalności był wolny od podatku dochodowego,
- po tym okresie, ale nie dłużej niż do daty określonej w zezwoleniu, połowa osiągniętego dochodu była wolna od podatku dochodowego.

Zwolnienie dotyczyło podatku dochodowego od osób prawnych od dochodu uzyskanego z działalności określonej w zezwoleniu.

W związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej została uchwalona Ustawa z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz. U. Nr 188, poz. 1840), która zmieniła warunki zwolnień podatkowych dla podmiotów działających w specjalnych strefach ekonomicznych. Zgodnie z postanowieniem art. 6 ust. 1 Ustawy, podmioty te mogą się ubiegać o zmianę warunków zezwolenia w celu dostosowania go do obowiązujących w Unii Europejskiej zasad udzielania pomocy publicznej. Zgodnie z przepisem art. 5 ust. 2 pkt 1 lit. b), pkt 2, pkt 3 Ustawy, maksymalna wielkość pomocy publicznej dla podmiotów, które prowadzą działalność w specjalnej strefie ekonomicznej na podstawie zezwolenia wydanego przed dniem 1 stycznia 2000 r., nie może przekraczać 75% wartości inwestycji poniesionych w okresie od dnia uzyskania zezwolenia do dnia 31 grudnia 2006 r., przy czym przy ustalaniu maksymalnej wielkości pomocy publicznej uwzględnia się całkowitą wielkość pomocy publicznej uzyskanej od 1 stycznia 2001 r. Oznacza to zmianę dotychczasowego sposobu funkcjonowania ulg podatkowych (pomocy publicznej), z ulg nieograniczonych wartościowo, na ulgi ograniczone wartościowo i zależne od wartości dokonanych inwestycji. W przypadku Comarch S.A. maksymalna wartość pomocy publicznej nie będzie mogła przekroczyć 75% wartości nakładów inwestycyjnych, które Spółka poniosła w okresie od uzyskania zezwolenia tj. od dnia 22 marca 1999 r. do dnia 31 grudnia 2006 r.

Koszty inwestycji oraz wielkość pomocy podlegają dyskontowaniu zgodnie z par. 9 Rozporządzenia Rady Ministrów z 14 września 2004 r. w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. 220, poz. 2232) w brzmieniu zmienionym zgodnie z par. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z 8 lutego 2005 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie krakowskiej specjalnej strefy ekonomicznej (Dz. U. nr 32, poz. 270) z uwzględnieniem par. 2 tego ostatniego Rozporządzenia.

Comarch S.A. wystąpił do Ministra Gospodarki o zmianę warunków zezwolenia i w dniu 1 lipca 2004 r. otrzymał decyzję Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2004 r. dotyczącą zmiany warunków zezwolenia na określone powyżej i zgodne z Ustawą. Równocześnie w zmienionym zezwoleniu wydłużony został do 31 grudnia 2017 r. okres, na jaki zostało wydane zezwolenie dla Comarch S.A.

Spółka posiada też drugie zezwolenie na prowadzenie działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej Krakowski Park Technologiczny, wydane w roku 2007, z okresem ważności do 31 grudnia 2017 r.

W 2013 oraz w 2016 roku Spółka uzyskała kolejne trzy zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej Krakowski Park Technologiczny, w zezwoleniach tych nie został określony termin ich obowiązywania. Jednocześnie Spółka zwraca uwagę, że w dniu 23 lipca 2013 r. Rada Ministrów przyjęła rozporządzenia wydłużające do 2026 r. termin funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych na terenie Polski.

Zgodnie z MSR 12 niewykorzystana ulga podatkowa na dzień 31 grudnia 2016 r. stanowi aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego. W drugim kwartale 2016 roku została w całości wykorzystana ulga inwestycyjna z tytułu zezwolenia uzyskanego w roku 1999 roku. Wartość ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w 2007 roku wynosi na dzień 31 grudnia 2016 r. ok. 19 801 tys. PLN (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia). Wartość ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w 2013 roku wynosi na dzień 31 grudnia 2016 r. ok. 29 000 tys. PLN (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia). Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi oraz z tytułu ulgi w podatku dochodowym w związku z prowadzeniem działalności w SSE, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku

dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Ze względu na powyższą zasadę aktywa z tytułu działalności w SSE ustala się jedynie w rocznym horyzoncie czasowym, przyjmując za bazę do jego ustalenia przeciętny dochód uzyskany z działalności strefowej z okresu 5 lat (łącznie z rokiem, za który jest sporządzane sprawozdanie).

14. Uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej jednostki dominującej

14.1. Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW w Warszawie

Zgodnie z zasadą szczegółową nr II.Z.11 zawartą w części II "Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016" Zarząd Comarch S.A. poinformował w raporcie bieżącym nr EBI 3/2016, że uchwałą nr 10/05/2016 z dnia 16 maja 2016 r. Rada Nadzorcza Comarch S.A. pozytywnie zaopiniowała projekty uchwał Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki z dnia 15 czerwca 2016 r.

Zgodnie z zasadą szczegółową nr II.Z.10. zawartą w części II "Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016" Zarząd Comarch S.A. zaprezentował w raporcie bieżącym nr EBI 2/2015 sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej Comarch S.A. za okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r., ocenę sytuacji Spółki z uwzględnieniem oceny systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Spółki, ocenę sposobu wypełniania obowiązków informacyjnych dotyczących stosowania ładu korporacyjnego oraz ocenę racjonalności prowadzonej przez Spółkę polityki w zakresie działalności sponsoringowej i charytatywnej.

14.2. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. z dnia 15 czerwca 2016 r.

a) Zwołanie WZA, porządek obrad i informacje dotyczące udziału w WZA emitenta

Dnia 16 maja 2016 r. Zarząd Comarch Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie, działając na podstawie przepisów art. 395, art. 399 § 1, art. 402 z indeksem 1 oraz art. 402 z indeksem 2 Kodeksu Spółek Handlowych (dalej „KSH”) oraz art. 14 Statutu Spółki, zwołał Zwyczajne Walne Zgromadzenie na dzień 15 czerwca 2016 r., na godzinę 11.00 w Krakowie przy ul. Prof. Michała Życzkowskiego 23. Zarząd Spółki przedstawił w tym dniu również porządek obrad oraz projekty uchwał na niniejsze Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy wraz z uzasadnieniami. Zgodnie z art. 402 z indeksem 2 KSH Zarząd Spółki przekazał także informacje dotyczące udziału w Walnym Zgromadzeniu Spółki, w szczególności:

- prawo akcjonariusza do żądania umieszczenia poszczególnych spraw w porządku obrad Walnego Zgromadzenia,
- prawo akcjonariusza do zgłaszania projektów uchwał,
- sposób wykonywania prawa głosu przez pełnomocnika,
- możliwość i sposób uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
- sposób wypowiedzania się w trakcie Walnego Zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
- sposób wykonywania prawa głosu drogą korespondencyjną lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
- dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu wyznaczono na 30 maja 2016 r.,
- informacja o prawie uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu,
- lista akcjonariuszy,
- dostęp do dokumentacji,
- adres strony internetowej oraz adres poczty elektronicznej.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-6-2016 z dnia 16 maja 2016 r.

a) Uchwały podjęte na WZA emitenta

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwały między innymi w następujących sprawach:

- wyboru Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- wykreślenia z porządku obrad punktu dotyczącego wyboru Komisji Skrutacyjnej;
- uchwalenia porządku obrad;
- zatwierdzenia sprawozdania finansowego Comarch S.A. za rok obrotowy 1.01.2015 - 31.12.2015;
- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za rok obrotowy 1.01.2015 - 31.12.2015;
- zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Comarch S.A. za rok obrotowy 1.01.2015 - 31.12.2015;
- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Comarch za rok obrotowy 1.01.2015 - 31.12.2015;
- zatwierdzenia sprawozdania Rady Nadzorczej Spółki z działalności w 2015 roku, zawierającego ocenę sytuacji Spółki;
- podziału zysku netto za rok obrotowy 1.01.2015 - 31.12.2015;
- udzielenia członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki absolutorium z wykonywania przez nich obowiązków w roku obrotowym 1.01.2015 - 31.12.2015;
- wyboru Rady Nadzorczej Spółki:
  - Elżbieta Filipiak – Przewodnicząca Rady Nadzorczej,
  - Maciej Brzeziński – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
  - Robert Bednarski – Członek Rady Nadzorczej,
  - Danuta Drobnik – Członek Rady Nadzorczej,
  - Wojciech Kucharzyk – Członek Rady Nadzorczej,
  - Anna Ławrynowicz – Członek Rady Nadzorczej,
  - Anna Pruska – Członek Rady Nadzorczej.
- wyboru Zarządu Spółki:
  - Janusz Filipiak – Prezes Zarządu,
  - Marcin Dąbrowski – Wiceprezes Zarządu,
  - Paweł Prokop – Wiceprezes Zarządu,
  - Andrzej Przewięźlikowski – Wiceprezes Zarządu,
  - Zbigniew Rymarczyk – Wiceprezes Zarządu,
  - Konrad Tarański – Wiceprezes Zarządu,
  - Marcin Warwas – Wiceprezes Zarządu.
- zmiany statutu Spółki. Zmiana statutu została zarejestrowana postanowieniem Sądu Rejonowego dla Krakowa-Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego z dnia 29 sierpnia 2016 r. (RB-23-2016 z dnia 6 września 2016 r.).

Pełna treść uchwał oraz szczegóły dotyczące wyboru Rady Nadzorczej i Zarządu Spółki zostały przekazane do publicznej wiadomości raportami bieżącymi nr RB-9-2016, RB-10-2016 i RB-11-2016 w dniu 15 czerwca 2016 r.

b) Uchwała WZA w sprawie podziału zysku za 2015 rok

Walne Zgromadzenie postanowiło, że wypracowany w roku obrotowym od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. zysk netto w kwocie 57 682 617,41 złotych zostaje w całości przekazany na kapitał zapasowy.

c) Lista akcjonariuszy uczestniczących w WZA emitenta

Zgodnie z listą akcjonariuszy uczestniczących w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Comarch S.A. w dniu 15 czerwca 2016 r., Elżbieta Filipiak, Janusz Filipiak oraz Metlife Otwarty Fundusz Emerytalny posiadali co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na tym Zgromadzeniu, według szczegółów poniżej:

- Janusz Filipiak – 893 000 sztuk akcji, z których przysługiwało 4 465 000 głosów na WZA i które stanowiły 45,60% głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 29,52%;
- Elżbieta Filipiak – 846 000 sztuk akcji, z których przysługiwało 4 230 000 głosów na WZA i które stanowiły 43,20% głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 27,96%;

- Metlife Otwarty Fundusz Emerytalny - 590 000 sztuk akcji, z których przysługiwało 590 000 głosów na WZA i które stanowiły 6,03% głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 3,90%.

Całkowita liczba głosów wynikająca z wszystkich wyemitowanych akcji Comarch S.A. wyniosła 15 126 949 głosów. Na WZA w dniu 15 czerwca 2016 r. brali udział akcjonariusze reprezentujący 9 792 490 głosów, co stanowi 64,74% w ogólnej liczbie głosów Spółki. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-12-2016 z dnia 15 czerwca 2016 r.

15. Operacje na akcjach Comarch S.A.

15.1. Transakcje zbycia/nabycia akcji jednostki dominującej

W dniu 5 lipca 2016 r. Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby pełniącej obowiązki zarządcze, Prezesa Zarządu Comarch S.A., powiadomienie o transakcji dokonanej w dniu 30 czerwca 2016 r., o której mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku. Przedmiotowa transakcja dotyczyła nieodpłatnego zbycia 677 461 sztuk akcji zwykłych na okaziciela poza systemem obrotu w wyniku podziału majątku wspólnego po cenie 141,00 PLN (kurs zamknięcia z dnia 29 czerwca 2016 r.) za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 95 522 001,00 PLN. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-13-2016 z dnia 5 lipca 2016 r.

W dniu 5 lipca 2016 r. Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby pełniącej obowiązki zarządcze, Przewodniczącej Rady Nadzorczej Comarch S.A., powiadomienie o transakcjach dokonanych w dniu 30 czerwca 2016 r., o których mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku. Przedmiotowe transakcje dotyczyły:

- Nieodpłatnego nabycia 677 461 sztuk akcji zwykłych na okaziciela poza systemem obrotu w wyniku podziału majątku wspólnego po cenie 141,00 PLN (kurs zamknięcia z dnia 29 czerwca 2016 r.) za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 95 522 001,00 PLN.
- Zbycia w wyniku dokonania darowizny 200 000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela poza systemem obrotu po cenie 141,00 PLN (kurs zamknięcia z dnia 29 czerwca 2016 r.) za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 28 200 000,00 PLN.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-15-2016 z dnia 5 lipca 2016 r.

W dniu 5 lipca 2016 r. Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby blisko związanej z osobami pełniącymi obowiązki zarządcze powiadomienie o transakcjach, o których mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku. Przedmiotowe transakcje dotyczyły:

- Nieodpłatnego nabycia na podstawie umowy darowizny w dniu 30 czerwca 2016 r. 200 000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela poza systemem obrotu po cenie 141,00 PLN (kurs zamknięcia z dnia 29 czerwca 2016 r.) za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 28 200 000,00 PLN.
- Zbycia w dniach 30 czerwca 2016 r. oraz 4 lipca 2016 r. łącznie 200 000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela na rynku regulowanym po średnioważonej cenie 143,73 PLN za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 28 745 000,00 PLN.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-17-2016 z dnia 5 lipca 2016 r.

PO DACIE BILANSU

Nie dotyczy.

15.2. Zmiana udziału w ogólnej liczbie głosów w Comarch S.A.

W dniu 5 lipca 2016 r. Zarząd Comarch S.A. otrzymał od Pana Janusza Filipiaka zawiadomienie na podstawie art. 69 ust. 2 pkt. 2) Ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów

finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, w którym informuje o zmianie dotychczas posiadanego udziału ponad 33% ogólnej liczby głosów o co najmniej 1% ogólnej liczby głosów w Spółce Comarch S.A. Zmniejszenie zaangażowania o co najmniej 1% ogólnej liczby głosów nastąpiło w wyniku zbycia akcji Spółki w dniu 30 czerwca 2016 r. Bezpośrednio przed zmianą udziału Pan Janusz Filipiak posiadał 2 674 488 akcji, co stanowiło 32,88% kapitału zakładowego Spółki i uprawniało do 6 246 488 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowiło 41,30% ogółu głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki. Aktualnie Pan Janusz Filipiak posiada 1 997 027 akcji, co stanowi 24,55% kapitału zakładowego Spółki i uprawnia do 5 569 027 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowi 36,82% ogółu głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-14-2016 z dnia 5 lipca 2016 r.

W dniu 5 lipca 2016 r. Zarząd Comarch S.A. otrzymał od Pani Elżbiety Filipiak zawiadomienie na podstawie art. 69 ust. 2 pkt. 1) lit. a) Ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, w którym informuje o zmianie dotychczas posiadanego udziału ponad 10% ogólnej liczby głosów o co najmniej 2% ogólnej liczby głosów w Spółce Comarch S.A. Zwiększenie zaangażowania o co najmniej 2% ogólnej liczby głosów nastąpiło w wyniku:

- Nabycia akcji Spółki w dniu 30 czerwca 2016 r. Bezpośrednio przed zmianą udziału Pani Elżbieta Filipiak posiadała 846 000 akcji, co stanowiło 10,40% kapitału zakładowego Spółki i uprawniało do 4 230 000 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowiło 27,96% ogółu głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki. Po dokonaniu nabycia Pani Elżbieta Filipiak posiadała 1 523 461 akcji, co stanowiło 18,73% kapitału zakładowego Spółki i uprawniało do 4 907 461 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowiło 32,44% ogółu głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki.
- Zbycia akcji Spółki w dniu 30 czerwca 2016 r. Bezpośrednio przed dokonaniem zbycia Pani Elżbieta Filipiak posiadała 1 523 461 akcji, co stanowiło 18,73% kapitału zakładowego Spółki i uprawniało do 4 907 461 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowiło 32,44% ogółu głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki. Aktualnie Pani Elżbieta Filipiak posiada 1 323 461 akcji, co stanowi 16,27% kapitału zakładowego Spółki i uprawnia do 4 707 461 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowi 31,12% ogółu głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-16-2016 z dnia 5 lipca 2016 r.

W dniu 7 lipca 2016 r. Zarząd Comarch S.A. otrzymał od MetLife PTE S.A. zawiadomienie na podstawie art. 69 ust. 1 Ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, w którym informuje, iż zarządzany przez nie MetLife Otwarty Fundusz Emerytalny zwiększył zaangażowanie powyżej 5% ogólnej liczby głosów w Spółce Comarch S.A. Zwiększenie zaangażowania powyżej 5% nastąpiło w wyniku zakupu akcji Spółki w dniu 30 czerwca 2016 r. Bezpośrednio przed zmianą udziału MetLife OFE posiadała 616 954 akcji, co stanowiło 7,59% kapitału zakładowego Spółki i uprawniało do 616 954 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowiło 4,08% ogółu głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki. Aktualnie MetLife OFE posiada 841 097 akcji, co stanowi 10,34% kapitału zakładowego Spółki i uprawnia do 841 097 głosów na Walnym Zgromadzeniu, co stanowi 5,56% ogółu głosów na Walnym Zgromadzeniu Spółki.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr RB-18-2016 z dnia 7 lipca 2016 r.

15.3. Program opcji menadżerskich dla Członków Zarządu

Nie wystąpił.

16. Operacje na akcjach jednostek zależnych i stowarzyszonych Comarch S.A.

Nie wystąpiły poza operacjami opisanymi w pkt 20.2 niniejszego sprawozdania.

PO DACIE BILANSU

Nie wystąpiły poza operacjami opisanymi w pkt 20.3 niniejszego sprawozdania.

17. Pozostałe wydarzenia 2016 roku i po dacie bilansu

17.1. Terminy przekazywania raportów okresowych w 2016 roku

Zgodnie z § 103 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa nie będącego państwem członkowskim, Zarząd Comarch S.A. określił stałe daty przekazywania raportów okresowych w 2016 roku raportem bieżącym nr RB-1-2016 z dnia 18 stycznia 2016 r.

PO DACIE BILANSU

17.2. Terminy raportów okresowych w 2017 roku

Raportem bieżącym nr RB-1-2017 z dnia 5 stycznia 2017 r. Zarząd Comarch S.A. określił następujące stałe daty przekazywania raportów okresowych w 2017 roku:

- IV kwartał 2016 w dniu 01.03.2017 r.
- I kwartał 2017 w dniu 22.05.2017 r.
- III kwartał 2017 w dniu 17.11.2017 r.
- Skonsolidowany raport półroczny zawierający skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz skrócone jednostkowe sprawozdanie finansowe za I półrocze 2017 roku w dniu 31.08.2017 r.
- Raport roczny za 2016 rok w dniu 28.04.2017 r.
- Skonsolidowany raport roczny za 2016 rok w dniu 28.04.2017 r.

17.3. Zawarte po dacie bilansu kontrakty forward

Grupa Comarch zawarła w okresie od 1 stycznia 2017 r. do dnia 28 kwietnia 2017 r. kontrakty terminowe na sprzedaż 76 000 tys. RUB. Wartość netto kontraktów terminowych nierozliczonych na dzień 28 kwietnia 2017 r. wynosiła 33 560 tys. EUR, 17 300 tys. USD, 100 tys. GBP oraz 64 000 tys. RUB. Na dzień 28 kwietnia 2017 r. wycena otwartych kontraktów terminowych wyniosła 14 706 tys. zł. Kontrakty zapadają w terminie do 33 miesięcy od dnia bilansowego. Wszystkie kontrakty terminowe zostały zawarte w celu ograniczenia wpływu zmian kursów walut na wynik finansowy związany z realizowanymi przez spółki Grupy Comarch kontraktami handlowymi, w których wynagrodzenie ustalone jest w walutach obcych, a także w celu zabezpieczenia przepływów z tytułu uruchamianego w złotych polskich kredytu inwestycyjnego udzielonego w euro.

18. Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju grupy kapitałowej emitenta

Strategicznymi kierunkami rozwoju Grupy Comarch są:

- rozwój sprzedaży zagranicznej, ze szczególnym uwzględnieniem rynków Europy Zachodniej (zwłaszcza w regionie DACH) i obu Ameryk,
- stały rozwój własnych, zaawansowanych technologicznie produktów informatycznych, wysokie nakłady na prace R&D,
- rozwój produktów i usług informatycznych dla medycyny,
- rozwój sprzedaży produktów i usług informatycznych w modelu usługowym (cloud computing),
- dywersyfikacja oferty poprzez sprzedaż produktów i usług do klientów z wielu sektorów gospodarki,

- kontynuacja prac rozwojowych w zakresie rozwiązań IT dla sektora e-Zdrowie, który w przyszłości powinien stać się jednym z głównych odbiorców Grupy Comarch,
- ścisła współpraca z globalnymi klientami na międzynarodowych rynkach,
- stałe inwestowanie w kapitał ludzki,
- rozwój nowoczesnej własnej bazy produkcyjnej w Polsce i zagranicą.

19. Osiągnięcia w zakresie badań i rozwoju

Globalizacja gospodarki światowej i liberalizacja handlu powoduje zanikanie barier dla firm i ich produktów. Rynek IT staje się rynkiem otwartym i globalnym, na którym następuje ciągłe porównywanie cen i jakości dostępnych produktów. Wraz ze wzrostem obecności kapitału zagranicznego w Polsce, nawet firmy IT działające wyłącznie na polskim rynku muszą oferować produkty konkurencyjne z punktu widzenia rynku globalnego. Comarch od samego początku działania wypracował reputację firmy technologicznej wytwarzającej nowoczesne produkty i z sukcesem je sprzedającej na rynku krajowym i zagranicznym. Dlatego nadal głównym celem strategicznym Comarch jest opracowywanie nowych, konkurencyjnych produktów, co pozwoli na zapewnienie dalszego rozwoju Comarch, a co za tym idzie zwiększenie jej wartości. Utrzymanie dynamiki sprzedaży wymaga nakładów na rozwój produktów oraz właściwą ich promocję i marketing. Dotyczy to zarówno modyfikacji już istniejących produktów i technologii jak również opracowywania nowych produktów.

Polityka Comarch zakłada prowadzenie prac badawczo-rozwojowych związanych z wdrożeniem nowych produktów oraz standaryzację produktów od samego początku ich przygotowania dla klienta. Dzięki temu, o ile nawet produkt został przygotowany na potrzeby konkretnego klienta, to część lub całość oprogramowania/kodu może być następnie wykorzystana do przygotowania standardowego produktu. W rezultacie owocuje to wyższą rentownością poszczególnych kontraktów oraz rozszerzeniem bazy klientów. Nakłady na prace badawczo-rozwojowe w 2016 roku osiągnęły wartość 169,1 mln PLN i tym samym osiągnęły 15,2% przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch. Comarch przeznaczył na nie zarówno środki własne, jak i aktywnie pozyskiwał fundusze europejskie.

Comarch S.A.

W I połowie 2016 roku zakończyła się realizacja projektu „Situation AWare Security Operations Center” (SAWSOC) dofinansowanego w ramach **7 Programu Ramowego** Unii Europejskiej.

W ramach **Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój** Działanie 1.1 „Projekty B+R przedsiębiorstw”, Poddziałanie 1.1.2 „Prace B+R związane z wytworzeniem instalacji pilotażowej/demonstracyjnej”, realizowany był projekt „Miasto zdrowia”.

Natomiast w ramach Działania 2.1 Wsparcie inwestycji w infrastrukturę B+R przedsiębiorstw, realizowany był projekt „Laboratorium badawczo-rozwojowe Internetu Rzeczy”.

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Comarch Healthcare S.A.

W 2016 roku w ramach Strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych „Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych” – STRATEGMED II, podpisana została umowa o dofinansowanie projektu „Nieinwazyjny monitoring we wczesnym wykrywaniu migotania przedsionków (AF)” – NOMED-AF.

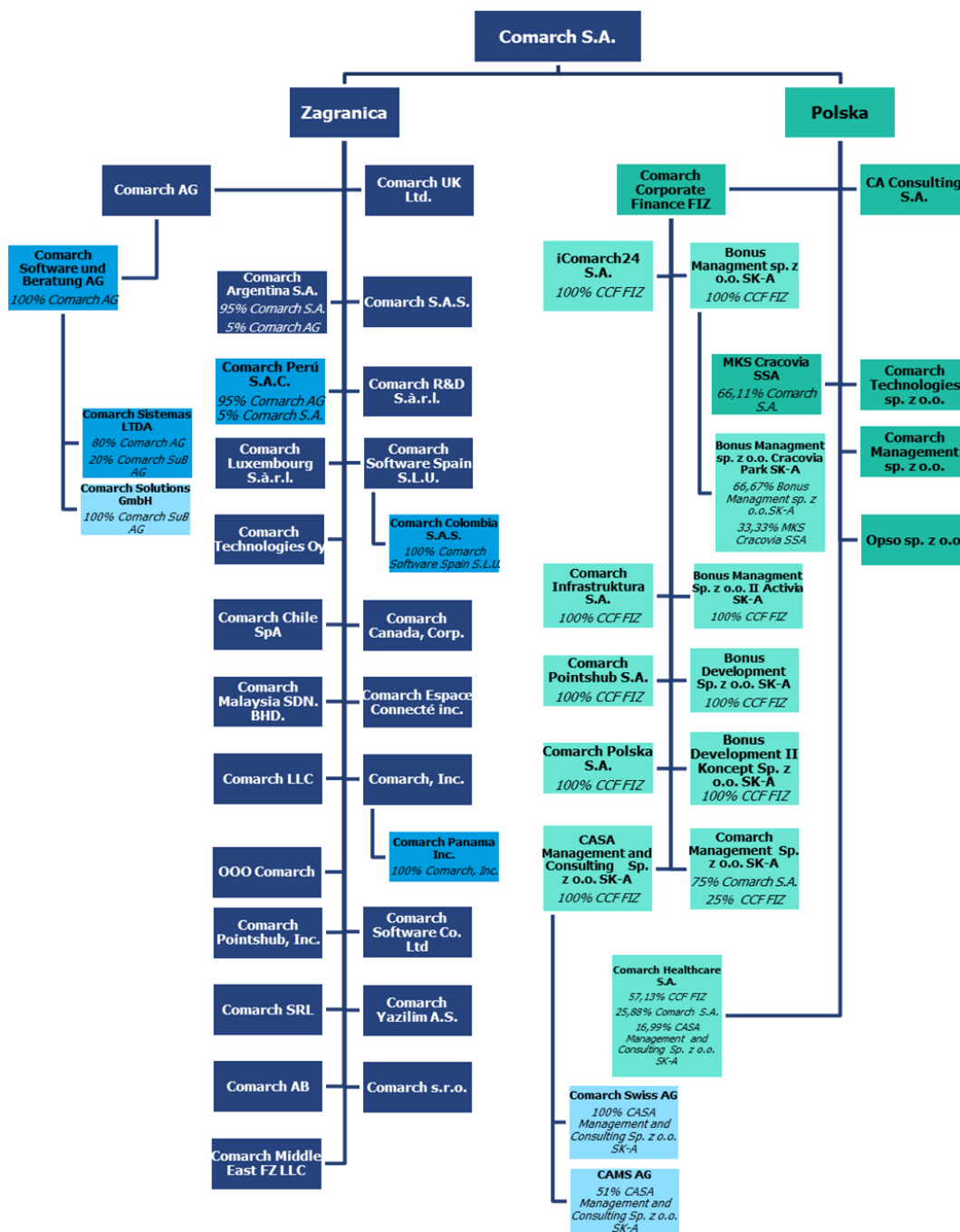
W ramach Programu Badań Stosowanych kontynuowana była realizacja projektu „Badania nad metodami nawigacji przestrzennej w diagnostyce endoskopowej guzka obwodowego płuca”, w którym Comarch Healthcare S.A. jest partnerem.

Natomiast zakończyła się realizacja projektu „Situation AWare Security Operations Center” (SAWSOC) dofinansowanego w ramach **7 Programu Ramowego** Unii Europejskiej.

20. Powiązania kapitałowe emitenta

20.1. Struktura kapitałowa Grupy Comarch

■ 100% Comarch S.A., chyba że wskazano inaczej.

20.2. Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch w 2016 roku

W dniu 15 stycznia 2016 r. dokonano podwyższenia kapitału zakładowego Comarch SRL z 200 000 EUR na 700 000 EUR, tj. o 500 000 EUR (2 203 750 PLN wg kursu z dnia 15 stycznia 2016 r.).

W dniu 22 stycznia 2016 r. podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Management sp. z o.o. do kwoty 300 000 PLN zostało zarejestrowane w KRS.

W dniu 9 lutego 2016 r. Zarząd Comarch AG podjął w formie ustnej uchwałę o wyrażeniu zgody na nabycie od Comarch S.A. 5 000 akcji Comarch Argentina S.A., tj. 5% w kapitale zakładowym. W dniu 15 lutego 2016 r. uchwała Zarządu została potwierdzona na piśmie, a następnie w dniu 25 kwietnia 2016 r. notariusz potwierdził własnoręczność podpisów członków Zarządu na tej uchwale. W wyniku ww. operacji, akcjonariuszami Comarch Argentina S.A. są Comarch S.A. (95% akcji w kapitale zakładowym) oraz Comarch AG (5% akcji w kapitale zakładowym).

W dniu 4 kwietnia 2016 r. została podjęta uchwała w przedmiocie podwyższenie kapitału zakładowego spółki Comarch Sistemas LTDA z kwoty 1 000 BRL do kwoty 1 000 000 BRL. Spółka Comarch AG nabyła 799 200 udziałów po cenie nominalnej 1 BRL (1,0480 PLN wg kursu z dnia 4 kwietnia 2016 r.) każdy i posiada obecnie 80% udziałów o łącznej wartości 800 000 BRL, natomiast spółka Comarch Software und Beratung AG nabyła 199 800 udziałów po cenie nominalnej 1 BRL każdy i posiada obecnie ma 20% udziałów o łącznej wartości 200 000 BRL. Podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w dniu 14 kwietnia 2016 r.

W dniu 4 maja 2016 r. została zarejestrowana spółka Comarch Colombia S.A.S. z siedzibą w Bogocie, Kolumbia. Comarch Software Spain S.L.U. jest w posiadaniu 100% akcji Comarch Colombia S.A.S. Wysokość kapitału docelowego spółki wynosi 3 600 000 000,00 COP (tj. 4 726 800,00 PLN wg kursu z dnia 4 maja 2016 r.) i składa się z 3 600 000 akcji o wartości nominalnej 1 000 COP każda. Na dzień publikacji raportu kapitał zakładowy wynosi 182 000 000,00 COP (tj. 256 802 PLN wg kursu z dnia 31 grudnia 2016 r.) i składa się ze 182 000 akcji o wartości nominalnej 1 000 COP każda.

W dniu 23 sierpnia 2016 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch Healthcare S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego spółki z kwoty 6 014 806 PLN do kwoty 8 114 806 PLN w drodze emisji 2 100 000 akcji serii N o wartości nominalnej 1 PLN każda. Akcje serii N objął i opłacił w całości Comarch S.A. po cenie emisyjnej 10 PLN za akcję, tj. łącznej cenie emisyjnej w wysokości 21 000 000 PLN, z czego 18 900 000 PLN zostało przekazane w spółce Comarch Healthcare SA na kapitał zapasowy jako agio. W dniu 9 listopada 2016 r. ww. podwyższenie kapitału zostało zarejestrowane w KRS. W wyniku ww. operacji, akcjonariuszami Comarch Healthcare S.A. na dzień publikacji niniejszego raportu są CCF FIZ (57,13% akcji w kapitale zakładowym), Comarch S.A. (25,88% akcji w kapitale zakładowym) oraz CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA (16,99% akcji w kapitale zakładowym).

Na podstawie umowy zawartej w dniu 31 sierpnia 2016 r., Comarch AG zwrócił 166 719 akcji spółki Comarch Software und Beratung AG wypożyczonych od Vintage Investment Holdings S.A. Na dzień 31 grudnia 2016 r. Comarch AG była właścicielem 97,32% akcji Comarch Software und Beratung AG. W dniu 12 grudnia 2016 r. Comarch AG nabyła 166 719 sztuk akcji Comarch Software und Beratung AG od podmiotu spoza Grupy Comarch, co stanowiło 2,68% kapitału zakładowego spółki. Wartość transakcji wynosiła 1 430 tys. EUR. W następstwie powyższej transakcji, Comarch AG jest w posiadaniu 100% akcji Comarch Software und Beratung AG.

W dniu 18 października 2016 r. nastąpił podział certyfikatów inwestycyjnych funduszu Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (CCF FIZ) w proporcji 1:1000 i tym samym 1 certyfikatowi inwestycyjnemu Funduszu przed podziałem będzie odpowiadało 1 000 certyfikatów inwestycyjnych Funduszu po podziale. Aktualnie Comarch S.A. posiada 4 000 certyfikatów inwestycyjnych, w miejsce dotychczasowych 4, co stanowi 100% certyfikatów inwestycyjnych w CCF FIZ. W dniu 22 grudnia 2016 r., w ramach przydziału certyfikatów inwestycyjnych CCF FIZ nowej emisji serii B, Comarch S.A. objęła 17 certyfikatów inwestycyjnych CCF FIZ serii B po cenie emisyjnej 29 607 PLN za jeden certyfikat, tj. łącznej cenie emisyjnej 503 319 PLN. W wyniku przydziału i objęcia

certyfikatów serii B, na dzień 31 grudnia 2016 r. Comarch S.A. posiada łącznie 4 017 certyfikatów inwestycyjnych CCF FIZ, co stanowi 100% łącznej liczby certyfikatów.

W dniu 11 listopada został złożony do organu rejestrowego wniosek o rejestrację spółki Comarch Peru S.A.C. z siedzibą w Limie. W dniu 14 grudnia 2016 r. została zarejestrowana spółka Comarch Perú S.A.C. z siedzibą w Limie, Peru. Wysokość kapitału zakładowego spółki wynosi 165 000 PEN (tj. 203 115 PLN wg kursu z dnia rejestracji) i składa się z 165 000 akcji o wartości nominalnej 1 PEN każda. Comarch AG jest w posiadaniu 95% udziałów, natomiast Comarch S.A. jest w posiadaniu 5% udziałów Comarch Perú S.A.C.

W dniu 21 grudnia 2016 r. nastąpiło podwyższenie kapitału zakładowego w spółce Comarch Argentina S.A. z kwoty 100 000 ARS do kwoty 3 298 195 ARS, tj. o 3 198 195 ARS (tj. 856 157 PLN wg kursu z dnia 21 grudnia 2016 r.), poprzez emisję 3 198 195 akcji zwykłych imiennych o wartości nominalnej 1 ARS za jedną akcję. Wyemitowane akcje objęli dotychczasowi akcjonariusze Comarch Argentina S.A., tj. Comarch S.A. objął 3 038 285 akcji, natomiast Comarch AG 159 910 akcji. W wyniku podwyższenia kapitału procentowa struktura akcjonariatu Comarch Argentina S.A. nie uległa zmianie – Comarch S.A. jest w posiadaniu 3 133 285 akcji (95% w kapitale zakładowym), natomiast Comarch AG jest w posiadaniu 164 910 akcji (5% w kapitale zakładowym). Zgodnie z posiadaną przez Spółkę wiedzą do dnia publikacji niniejszego sprawozdania podwyższenie kapitału nie zostało zarejestrowane.

20.3. Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch po dacie bilansu

W dniu 19 marca 2017 r. została zarejestrowana spółka Comarch Saudi Arabia Co. z siedzibą w Rijadzie, o kapitale zakładowym 1 mln SAR składającym się z 1 000 udziałów o wartości 1 000 SAR każdy. Comarch S.A. posiada 95% udziałów w spółce, podczas gdy Comarch Infrastruktura S.A. posiada pozostałe 5% udziałów.

W dniu 27 marca 2017 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie spółki Comarch Healthcare S.A. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego o 2 mln PLN, tj. z 8 114 806,00 PLN do 10 114 806,00 PLN. Comarch Software und Beratung AG objęła w całości nową emisję akcji, tj. 2 mln akcji o wartości nominalnej 1,00 PLN i cenie emisyjnej 10,00 PLN za jedną akcję.

W dniu 3 kwietnia 2017 r. nastąpiło objęcie przez Comarch S.A. 100% udziałów spółki Geopolis sp. z o.o., nabycie przez Comarch S.A. całości autorskich praw majątkowych do oprogramowania ERGO należącego do Geopolis sp. z o.o., Comarch S.A. zobowiązała się do dokapitalizowania Geopolis sp. z o.o. Łączna wartość transakcji wyniosła 8,05 mln PLN. Geopolis sp. z o.o. zajmuje się wspieraniem informatyzacji w jednostkach administracji publicznej poprzez tworzenie i wdrażanie zintegrowanych rejestrów i ewidencji o charakterze przestrzennym, systemów zarządzania państwowym zasobem geodezyjnym i kartograficznym oraz geoportali. Zakup Geopolis sp. z o.o. pozwoli Grupie Comarch na poszerzenie portfela produktów informatycznych dla sektora publicznego. O szczegółach przeprowadzonej transakcji Spółka informowała w raportach bieżących RB-2-2017 z dnia 16 marca 2017 r., RB-4-2017 z dnia 31 marca 2017 r., RB-5-2017 z dnia 4 kwietnia 2017 r.

20.4. Charakterystyka spółek Grupy Comarch

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Comarch („Grupa”), której jednostką dominującą jest Spółka Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie przy Al. Jana Pawła II 39 A („Spółka”), jest działalność związana z oprogramowaniem - PKD 62.01.Z. Oznaczenie sądu rejestrowego dla Comarch S.A.: Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Numer KRS: 0000057567. Spółka Comarch S.A. posiada dominujący udział w Grupie pod względem osiąganych przychodów, wartości aktywów oraz ilości i wielkości realizowanych kontraktów. Akcje Spółki Comarch S.A. są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Czas trwania jednostki dominującej nie jest ograniczony.

Struktura działania Grupy Comarch jest następująca:

- jednostka dominująca Comarch S.A. pozyskuje większość kontraktów w dużej mierze realizując je,
- spółki Comarch AG, Comarch S.A.S., Comarch R&D S.à r.l., Comarch Luxembourg S.à r.l., Comarch Inc., Comarch Panama Inc., Comarch Canada, Corp., Comarch Middle East FZ-LLC, Comarch LLC, OOO Comarch, Comarch Technologies Oy, Comarch UK Ltd., Comarch Chile SpA, Comarch Sistemas LTDA, Comarch Software Spain S.L.U., Comarch Yazilim A.S., Comarch SRL, Comarch Espace Connecté Inc., Comarch Malaysia SDN. BHD., Comarch AB, Comarch Argentina S.A., Comarch Colombia S.A.S., Comarch Peru S.A.C., Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. i Comarch Saudi Arabia Co. pozyskują kontrakty informatyczne na rynkach zagranicznych i realizują je w całości lub w części,
- Spółka Comarch Software und Beratung AG jest znaczącym na rynku niemieckim producentem oprogramowania ERP oraz integratorem systemów informatycznych. Comarch Solutions GmbH prowadzi działalność o profilu identycznym z profilem działalności spółki Comarch Software und Beratung AG,
- Comarch Swiss AG zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem rozwiązań informatycznych Comarch (zwłaszcza w obszarach ERP i ECM) na rynku szwajcarskim,
- Comarch Polska S.A. pozyskuje kontrakty informatyczne na rynku krajowym głównie w sektorze publicznym i realizuje je w całości lub w części,
- Comarch Technologies sp. z o.o. odpowiada za rozwój technologii związanych z projektowaniem i produkcją urządzeń elektronicznych oraz związanego z nimi oprogramowania,
- CA Consulting S.A. prowadzi działalność teleinformatyczną, polegającą na dostarczaniu łącz teleinformatycznych na potrzeby krajowych spółek Grupy, a także na świadczeniu usług informatycznych i consultingowych na rzecz Comarch S.A. oraz klientów spoza Grupy Comarch,
- Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty prowadzi działalność inwestycyjną (poprzez swoje spółki zależne) w zakresie nowych technologii i usług, a także działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym,
- Comarch Management sp. z o.o., Comarch Management sp. z o.o. SK-A, CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A, CAMS AG, Bonus Management sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A, Comarch Pointshub, Inc. prowadzą działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką,
- przedmiotem działalności Bonus Development sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A jest działalność developerska oraz inwestycyjna na rynku nieruchomości,
- Comarch Healthcare S.A. wytwarza i sprzedaje oprogramowanie związane z medycyną, urządzenia medyczne oraz świadczy usługi medyczne i diagnostyczne, a także wytwarza i dostarcza kompleksowe rozwiązania informatyczne dla sektora medycznego,
- Comarch Pointshub S.A. prowadzi działalność polegającą na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania lojalnościowego dla odbiorców z sektora małych i średnich przedsiębiorstw,
- Comarch Infrastruktura S.A. prowadzi działalność polegającą na oferowaniu usług data center oraz outsourcingu usług informatycznych,
- iComarch24 S.A. prowadzi projekty informatyczne z zakresu e-księgowości oraz handlu elektronicznego, świadczy również usługi księgowe dla krajowych podmiotów zależnych z Grupy Comarch,
- Geopolis sp. z o.o. wytwarza oraz wdraża zintegrowane systemy GIS w jednostkach administracji publicznej,
- MKS Cracovia SSA jest sportową spółką akcyjną,
- „Bonus MANAGEMENT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” Cracovia Park SK-A prowadzi działalność inwestycyjną w zakresie sportu, odnowy biologicznej i rekreacji,
- Opso sp. z o.o. prowadzi działalność gastronomiczną,
- Spółka Comarch s.r.o. nie prowadzi obecnie działalności operacyjnej.

JEDNOSTKA DOMINUJĄCA

Firma Spółki: **Comarch Spółka Akcyjna COMARCH**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 350527377
NIP: 677-00-65-406

Akcje jednostki dominującej są dopuszczone do obrotu na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie i znajdują się wg wiedzy Spółki na dzień sporządzenia raportu w posiadaniu Janusza Filipiak (32,88%), Elżbiety Filipiak (10,40% akcji), członków Zarządu Comarch S.A. (1,13%).

Spółka posiada oddziały w Krakowie, Warszawie, Poznaniu, Gdańsku, Wrocławiu, Katowicach, Gliwicach, Rzeszowie, Bielsko-Białej, Białymstoku, Łodzi, Lublinie, Tarnowie, Kielcach oraz Tiranie (Albania).

JEDNOSTKI ZALEŻNE

Firma Spółki: **Comarch AG COMARCH**
Adres spółki: Chemnitzer Str. 59b, 01187 Drezno, Niemcy
VAT ID: DE 206 522075

Kapitał zakładowy Comarch AG wynosi 15 000 000 EUR. Na kapitał zakładowy spółki składa się 15 000 000 akcji zwykłych na okaziciela o wartości nominalnej 1 Euro każda, które znajdują się w posiadaniu Comarch S.A. Łączna liczba głosów z wszystkich akcji Comarch AG wynosi 15 000 000. Comarch S.A. posiada 100% udziałów w kapitale i głosach na WZA Spółki. Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku DACH. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 roku Comarch AG jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Software und Beratung AG (Comarch SuB)**
COMARCH
Adres spółki: Riesstr. 16,
80992 Monachium, Niemcy
VAT ID: DE129457436

Comarch AG jest posiadaczem 6 213 072 akcji spółki Comarch SuB, które stanowią 100% w jej kapitale zakładowym. Akcje te uprawniają do 6 213 072 głosów, tj. 100% na walnym zgromadzeniu spółki. Spółka prowadzi działalność na rynku IT głównie w Niemczech i Austrii, oferując swoje produkty i usługi w trzech segmentach biznesowych: ERP, finanse oraz integracja systemów dla średnich przedsiębiorstw. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch SuB jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez Comarch AG).

Firma Spółki: **Comarch Solutions GmbH COMARCH**
Adres spółki: Innsbruck - Müllerstr. 1, 6020 Innsbruck, Austria
VAT ID: ATU46234800

Kapitał zakładowy spółki wynosi 50 000 EUR. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Solutions GmbH jest jednostką zależną od Comarch S.A. (poprzez Comarch Software Und Beratung AG).

Firma spółki: **Comarch S.A.S. COMARCH**
Adres spółki: 17 rue Paul Langevin
59260 Lezennes, Francja
VAT ID: FR 20500252606

Comarch S.A. posiada 100% udziałów spółki Comarch SAS, stanowiących 100% kapitału zakładowego oraz 100% głosów na zgromadzeniu wspólników. Kapitał zakładowy spółki Comarch SAS wynosi 3 308 429 EUR. W dniu 10 grudnia 2015 r. obniżono kapitał zakładowy w celu pokrycia strat z lat ubiegłych i jednocześnie podwyższono kapitał do kwoty 3 308 429 EUR. Z dniem 10 grudnia 2015 spółka sprzedała

swoje udziały Comarch R&D SARL na rzecz Comarch SA. Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku francuskojęzycznym. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch SAS jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma spółki: **Comarch R&D S.à r.l COMARCH**
Adres spółki: 100A, allée Saint Exupéry
38330 Montbonnot-Saint Martin, Francja
VAT ID: FR 69507984557

Od dnia 10 grudnia 2015 r. Comarch SA posiada 100% udziałów spółki Comarch R&D SARL, stanowiących 100% kapitału zakładowego oraz 100% głosów na zgromadzeniu wspólników. Kapitał zakładowy spółki Comarch R&D SARL wynosi 7 500 EUR i składa się z 750 udziałów o wartości nominalnej 10 EUR każdy. Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku francuskojęzycznym. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch R&D SARL jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma spółki: **Comarch Luxembourg S.à r.l COMARCH**
Adres spółki: Route d'Arlon 23,
L-8008 Strassen,
Grand Duchy of Luxembourg
VAT ID: LU24700126

Comarch SA posiada 100% udziałów spółki Comarch Luxembourg S.à r.l., stanowiących 100% kapitału zakładowego oraz 100% głosów na zgromadzeniu wspólników. Kapitał zakładowy spółki Comarch Luxembourg S.à r.l. wynosi 500 000 euro i składa się z 500 000 udziałów o wartości nominalnej 1 euro każdy. Ogólna liczba głosów wynikająca ze wszystkich udziałów wynosi 500 000. Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch w krajach Beneluxu. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Luxembourg S.à r.l. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch, Inc. COMARCH**
Adres spółki: 10 W. 35th St.
9450 W. Bryn Mawr Ave
Suite 325
Rosemont, IL 60018
VAT ID: 52-2207301

Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynkach obu Ameryk. Kapitał zakładowy spółki wynosi 40 000 USD. Comarch S.A. posiada 100% udziału w kapitale i głosach na WZA Spółki. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Inc. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Pointshub, Inc. COMARCH**
Adres spółki: 10 W. 35th St.
9450 W. Bryn Mawr Ave
Suite 325
Rosemont, IL 60018
VAT ID: 47-4563861

Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką. Kapitał zakładowy spółki wynosi 8 500 000 USD. Comarch S.A. posiada 100% udziału w kapitale i głosach na WZA Spółki. Spółka zajmuje się działalnością inwestycyjną na rynku informatycznym. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Pointshub, Inc. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Panama, Inc. COMARCH**
Adres spółki: Calle 52 Este, Obarrio
Edificio P.H. Plaza Ejecutiva
Piso 3, Oficina 307
Panama City, Panamá
Telefon/fax: +507 263 25 69
VAT ID: RUC 698712-1-468218 DV95

Kapitał zakładowy spółki wynosi 360 000 USD i dzieli się na 360 000 akcji o wartości nominalnej 1 USD każda. Spółka zajmuje się sprzedażą i wdrożeniami systemów informatycznych Comarch na rynek Ameryki Środkowej i Południowej. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Panama Inc. jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez Comarch Inc.).

Firma Spółki: **Comarch Sistemas LTDA COMARCH**
Adres spółki: Avenida Roque Petroni Junior n° 1.089
Vila Gertrudes, Sao Paulo, Brasil
VAT ID: 20.035.102/0001-50

Kapitał zakładowy spółki wynosi 1 000 000 BRL i dzieli się na 1 000 000 udziałów po 1 BRL każdy. Spółka Comarch AG posiada 80% udziałów w kapitale zakładowym oraz głosach, pozostałe 20% przypada dla spółki Comarch Software und Beratung AG. Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku Ameryki Południowej. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Sistemas LTDA jest jednostką zależną od Comarch S.A.(poprzez Comarch Software und Beratung AG).

Firma Spółki: **Comarch Canada, Corp. COMARCH**
Adres spółki: 1155 blvd Rene-Levesque Ouest
Suite 2500, Montreal
QC H3B 2K4 Canada
VAT ID: GST/HST 81055 8403 RT0001

Kapitał zakładowy spółki wynosi 50 000 CAD i dzieli się na 50 000 akcji o wartości nominalnej 1 CAD każda. Comarch S.A. posiada 100% udziału w kapitale i głosach na WZA Spółki. Spółka zajmuje się sprzedażą i wdrożeniami systemów informatycznych w Kanadzie. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Canada, Corp. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Espace Connecté, Inc.**
Adres spółki: 1155 Boul. Rene-Levesque O. Suite 2500,
Montreal QC H3B 2K4
VAT ID: 1222643674 IC 0001

Kapitał Comarch Espace Connecté Inc. wynosi 400 000 CAD i dzieli się na 400 000 akcji imiennych o wartości nominalnej 1 CAD każda. Jedynym akcjonariuszem Comarch Espace Connecté Inc. jest Comarch S.A. Spółka nie prowadzi obecnie działalności operacyjnej.

Firma Spółki: **Comarch Middle East FZ-LLC COMARCH**
Adres Spółki: PO. Box 500824 Dubaj, Zjednoczone Emiraty Arabskie
Nr rejestru: 19879

Kapitał zakładowy spółki wynosi 200 000 AED i dzieli się na 200 udziałów po 1 000 AED każdy, z których przysługuje 200 głosów (1 AED wynosi na dzień 28.12.2016 1,1497 PLN). Comarch S.A. objęła wszystkie udziały za gotówkę po wartości nominalnej. Spółka zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem produktów Comarch na Bliskim Wschodzie oraz wsparciem dostarczonych klientom systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Middle-East FZ-LLC jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Malaysia SDN. BHD. COMARCH**
Adres Spółki: B-3A-06 Block B West, PJ8 Service Suites
No 23 Jalan Barat, Seksyen 8
46050 Petaling Jaya
Nr rejestru: 1138689-D
VAT ID: 000638922752

Kapitał zakładowy spółki wynosi 500 000 MYR. Comarch S.A. posiada udział w kapitale zakładowym w wysokości 100%, który uprawnia do 100% głosów. Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku azjatyckim. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Malaysia SDN. BHD. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Software Spain S.L.U. COMARCH**
Adres Spółki: Calle Caléndula, 93, Miniparc III Edificio E, Alcobendas 28109, Madrid,
VAT ID: B87128849

Kapitał zakładowy spółki wynosi 500 000 EUR i dzieli się na 50 000 udziałów o wartości 10 EUR każdy. Comarch S.A. posiada 100% udziału w kapitale i głosach na WZA Spółki. Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku hiszpańskojęzycznym. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Software Spain S.L.U. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Yazilim A.S. COMARCH**
Adres Spółki: Matbuat Sok. Durukan Apt. No:17/6 Esentepe, Şişli/ Stambuł, Turcja
VAT ID: 2110683747

Kapitał zakładowy spółki wynosi 600 000 TRY (1 TRY wynosi na dzień 30 grudnia 2016 1,1867 PLN) i dzieli się na 600 000 akcji o wartości nominalnej 1 TRY każda. Jedynym właścicielem spółki jest Comarch S.A. Przedmiotem działalności Spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku tureckim. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Yazilim A.S. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch S.R.L. COMARCH**
Adres Spółki: Piazza Quattro Novembre 7, 20124 - Milan (MI), Italy
VAT ID: 08967390967

Kapitał zakładowy spółki wynosi 700 000 EUR. Comarch S.A. posiada 100% udziałów. Przedmiotem działalności Spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku włoskim. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch S.R.L. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch LLC COMARCH**
Adres Spółki: 18/7 Kutuzova Str., 01133 Kijów, Ukraina
VAT ID: 329182826556

Kapitał zakładowy spółki wynosi 20 500 UAH (1 UAH na dzień 30 grudnia 2016 r. to równowartość 0,1542 PLN). Comarch S.A. posiada 100% udziałów w kapitale zakładowym Comarch LLC, który uprawnia go do 100% głosów. Zarejestrowana spółka jest jednoosobową spółką z ograniczoną odpowiedzialnością. Comarch LLC zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem produktów Comarch na Ukrainie oraz supportem dostarczonym klientom systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch LLC jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **OOO Comarch COMARCH**
Adres spółki: Prechistensky Pereulok 14 building 1, 119034 Moskwa, Rosja

VAT ID: INN/KPP 7704545099/770401001

Kapitał zakładowy spółki wynosi 1 200 000 RUB i odpowiada mu 1 udział o wartości nominalnej 1,2 miliona RUB (1 RUB wynosi na dzień 30 grudnia 2016 r. 0,068 PLN). Kapitał zakładowy został opłacony w całości. Spółka zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem produktów Comarch w Rosji oraz supportem dostarczonych klientom systemów informatycznych. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. OOO Comarch jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. COMARCH**
Adres spółki: Room 3610-2, Block 11, No.3855 Shangnan Road Pudong New Area,
Szanghaj, Chiny
VAT ID: 310115690128967

Kapitał zakładowy spółki wynosi 200 000 USD i został objęty przez Comarch S.A. w całości. Spółka nie prowadzi obecnie działalności operacyjnej. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Technologies Oy (dawniej Comarch Oy) COMARCH**
Adres spółki: Tekniikantie 14
02150 Espoo, Finlandia
VAT ID: FI23730145

Kapitał zakładowy spółki wynosi 50 000 EUR i składa się z 50 000 udziałów o wartości nominalnej 1 euro każdy. Ogólna liczba głosów wynikająca ze wszystkich udziałów wynosi 50 000. Comarch S.A. posiada udział w kapitale zakładowym w wysokości 100%, który uprawnia do 100% głosów. Przedmiotem działalności Spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku fińskim. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Technologies Oy jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch UK Ltd. COMARCH**
Adres Spółki: 201 Great Portland Street, London, W1W 5AB, Wielka Brytania
VAT ID: GB 133 0821 52

Kapitał zakładowy spółki wynosi 50 000 GBP. Comarch S.A. posiada udział w kapitale zakładowym w wysokości 100%, który uprawnia do 100% głosów. Przedmiotem działalności Spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku brytyjskim. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch UK Ltd. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Chile SpA COMARCH**
Adres Spółki: Apoquindo N° 3650, piso 12 Santiago, Chile
VAT ID:

Kapitał zakładowy spółki wynosi 161 mln CLP (100 CLP wynosi na dzień 30 grudnia 2016 0,6268 PLN) Comarch S.A. posiada udział w kapitale zakładowym w wysokości 100%, który uprawnia do 100% głosów. Przedmiotem działalności Spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na rynku Ameryki Południowej. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Chile SpA jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch AB COMARCH**
Adres Spółki: C/o Bobowski, Flygfältsgatan 1, 128 30 Skarpnäck, Sweden
VAT ID: SE559018956801

Kapitał zakładowy spółki wynosi 50 000 SEK (1 SEK wynosi na dzień 30 grudnia 2016 0,4619 PLN) Comarch S.A. posiada udział w kapitale zakładowym w wysokości 100%, który uprawnia do 100% głosów. Przedmiotem działalności Spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch na

rynku szwedzkim. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch AB jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Argentina S.A. COMARCH**
Adres Spółki: Suipacha 1380, 2° Floor, Buenos Aires, Argentina
CUIT: 30-71425465-7

Kapitał zakładowy spółki wynosi 3 499 580 ARS (1 ARS wynosi na dzień 28 grudnia 2016 0,2719 PLN). Comarch S.A. posiada udział w kapitale zakładowym w wysokości 95%, który uprawnia do 95% głosów, 5% udziałów posiada Comarch AG, który uprawnia do 5% głosów. Przedmiotem działalności Spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch w Argentynie. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Argentina S.A. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch s.r.o. COMARCH**
Adres Spółki: Sumbalova 1a 841 04 Bratislava, Słowacja

Kapitał zakładowy spółki wynosi 149 372,63 EUR. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch s.r.o. jest spółką zależną od Comarch S.A. Spółka obecnie nie prowadzi działalności.

Firma Spółki: **Comarch Technologies sp. z COMARCH o.o.**
Adres spółki: 31-864 Kraków, Technologies
Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 300075359
NIP: 2090000305

Kapitał zakładowy spółki Comarch Technologies sp. z o.o. wynosi 50 000 PLN i dzieli się na 500 udziałów o wartości nominalnej 100 PLN każda, z których wynika 500 głosów. Comarch S.A. posiada 100% udziałów Comarch Technologies sp. z o.o., które uprawniają do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników. Comarch Technologies sp. z o.o. prowadzi działalność w zakresie rozwoju bezpiecznych rozwiązań end-to-end sprzętu i oprogramowania komputerowego dla klientów B2B. Bazą rozwojową jest doświadczenie zdobyte w zakresie prototypowania, produkcji oraz kontroli jakości oferowanych rozwiązań z obszaru elektroniki użytkowej oraz przemysłu motoryzacyjnego, medycznego i finansowo-bankowego. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Technologies sp. z o.o. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **CA Consulting S.A. CA CONSULTING**
Adres spółki: Al. Jerozolimskie 81, 02-001 Warszawa
Regon: 356846563
NIP: 678-29-24-039

Kapitał zakładowy spółki CA Consulting S.A. wynosi 1 050 000 PLN i dzieli się na 5 250 akcji o wartości nominalnej 200 PLN każda, z których wynika 5 250 głosów. Comarch S.A. posiada 100% akcji CA Consulting S.A., które uprawniają do 100% głosów na WZA spółki. CA Consulting S.A. prowadzi działalność teleinformatyczną, polegającą na dostarczaniu łącz teleinformatycznych na potrzeby spółek Grupy Comarch, a także na świadczenia usług informatycznych i consultingowych na rzecz klientów spoza Grupy Comarch. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. CA Consulting S.A. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Management spółka z o. o. COMARCH**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120560832
NIP: 675-13-76-192

Kapitał zakładowy spółki Comarch Management sp. z o.o. wynosi 300 000 PLN i dzieli się na 3 000 równych i niepodzielnych udziałów o wartości nominalnej 100 PLN każdy, z których wynika 3 000 głosów.

Comarch S.A. posiada 100% udziałów uprawniających do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników spółki Comarch Management sp. z o.o. Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Management sp. z o.o. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (CCF FIZ)**
Adres Spółki: 31-038 Kraków, ul. Księcia Józefa 186
Regon: 120576141
NIP: 106-00-01-334

Comarch S.A. posiada cztery certyfikaty inwestycyjne CCF FIZ objęte w ramach emisji certyfikatów inwestycyjnych serii A, za cenę emisyjną w wysokości 250 000 PLN każdy. Łączna cena nabycia objętych przez Comarch S.A. 4 000 certyfikatów inwestycyjnych Funduszu wynosi 1 000 000 PLN. Stanowią one 100% wyemitowanych przez CCF FIZ certyfikatów inwestycyjnych oraz uprawniają do 100% głosów na zgromadzeniu inwestorów CCF FIZ. Objęte certyfikaty zostały opłacone ze środków własnych Comarch S.A. CCF FIZ prowadzi działalność inwestycyjną w zakresie nowych technologii i usług internetowych, które nie są przedmiotem podstawowej działalności Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Management spółka z o. o. Spółka Komandytowo-Akcyjna** **COMARCH**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120578542
NIP: 675-13-76-542

Kapitał zakładowy Comarch Management sp. z o. o. SK-A wynosi 170 110 PLN. 8,82% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (25,00% głosów), 26,45% akcji znajduje się w posiadaniu Comarch S.A. (75,00% głosów), natomiast 64,73% akcji zostało nabytych przez Comarch Management spółka z o. o. SK-A celem umorzenia. Z akcji nabytych celem umorzenia spółka nie wykonuje prawa głosu. Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Management sp. z o. o. SK-A jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Bonus Management sp. z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna**
Adres Spółki: 31-008 Kraków, ul. Rynek Główny 15
Regon: 120641766
NIP: 676-23-69-528

Kapitał zakładowy Bonus Management sp. z o. o. SK-A wynosi 2 879 400 PLN i dzieli się na 2 876 400 akcji o wartości nominalnej 1,00 PLN każda. 100% akcji i głosów spółki przypada na CCF FIZ (100% głosów). Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Bonus Management sp. z o. o. SK-A jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Bonus Management sp. z o.o. II Activia Spółka Komandytowo-Akcyjna**
Adres Spółki: 31-008 Kraków, ul. Rynek Główny 15
Regon: 121358009
NIP: 6762430883

Kapitał zakładowy Bonus Management sp. z o. o. II Activia SK-A wynosi 1 555 200,00 PLN i dzieli się na 1 555 200 akcji o wartości nominalnej 1,00 PLN każda. 100,00% udziałów i głosów przypada na CCF FIZ. Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Bonus Management sp. z o. o. II Activia SK-A jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Bonus Management sp. z o.o. Cracovia Park Spółka Komandytowo-Akcyjna**
Adres Spółki: 31-008 Kraków, ul. Rynek Główny 15
Regon: 123092610
NIP: 676-24-75-383

Spółka Bonus Management sp. z o. o. Cracovia Park SK-A została zawiązana 25 marca 2014 r. Jej kapitał zakładowy wynosi 800 000,00 PLN i dzieli się na 800 000 akcji o wartości nominalnej 1,00 PLN każda. Bonus Management spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SK-A objęła 50% kapitału zakładowego spółki (66,67% w głosach na WZA spółki) a spółka MKS Cracovia SSA objęła 50% kapitału zakładowego (33,33% w głosach na WZA spółki). Spółka Bonus Management sp. z o. o. Cracovia Park SK-A prowadzi działalność inwestycyjną na rynku nieruchomości oraz związaną z branżą sportowo-rekreacyjną. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Bonus Management sp. z o. o. Cracovia Park SK-A jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Bonus Development sp. z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna**
Adres Spółki: 31-008 Kraków, ul. Rynek Główny 15
Regon: 120637434
NIP: 676-23-68-121

Kapitał zakładowy Bonus Development sp. z o. o. SK-A wynosi 5 640 000 PLN i dzieli się na 5 640 000 akcji o wartości nominalnej 1,00 PLN każda. Z 50 000 akcji uprzywilejowanych serii A przysługuje łącznie 100 000 głosów na zgromadzeniu wspólników, natomiast pozostałe 5 590 000 akcji uprawnia do 5 590 000 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100% głosów). Bonus Development sp. z o. o. SK-A prowadzi działalność deweloperską i związaną z zarządzaniem nieruchomościami wykorzystywanymi w Grupie Comarch. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Bonus Development sp. z o. o. SK-A jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Bonus Development sp. z o.o. II Koncept Spółka Komandytowo-Akcyjna**
Adres Spółki: 31-008 Kraków, ul. Rynek Główny 15
Regon: 121376250
NIP: 6762432161

Kapitał zakładowy Bonus Development sp. z o. o. II Koncept SK-A wynosi 101 263,00 PLN i dzieli się na 101 263 akcji o wartości nominalnej 1 PLN każda. 100,00% udziałów i głosów przypada na CCF FIZ. Bonus Development sp. z o. o. II Koncept SK-A prowadzi działalność deweloperską i związaną z zarządzaniem nieruchomościami wykorzystywanymi w Grupie Comarch. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Bonus Development sp. z o. o. II Koncept SK-A jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Comarch Healthcare S.A.**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120652221
NIP: 675-13-82-502

Comarch Healthcare S.A. powstał z połączenia spółek iMed24 S.A. oraz ESAProjekt sp. z o.o. (rejestracja w KRS w dniu 1 lipca 2015 r.). Kapitał zakładowy Comarch Healthcare S.A. wynosi 10 114 806,00 PLN i dzieli się na 10 114 806 akcji o wartości nominalnej 1,00 PLN każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 10 114 806 głosów na zgromadzeniu wspólników. 45,83% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (45,83% głosów), 20,76% akcji jest w posiadaniu Comarch S.A. (20,76% głosów), 19,77% akcji jest w posiadaniu Comarch Software und Beratung AG (19,77% głosów), 13,63% akcji jest w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA (13,63% głosów). Spółka jest jednym z czołowych

polskich producentów i dostawców kompleksowych rozwiązań informatycznych dla sektora zdrowia, prowadzi projekty informatyczne związane z telemedycyną, a także Centrum Medyczne iMed24. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Healthcare S.A. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Polska S.A.**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120705696
NIP: 675-13-87-586

Kapitał zakładowy Comarch Polska S.A. wynosi 500 000,00 PLN i dzieli się na 5 000 akcji o wartości nominalnej 100,00 PLN każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 5 000 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100,0% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0% głosów). Spółka prowadzi sprzedaż systemów informatycznych do klientów sektora publicznego. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Polska S.A. jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Comarch Pointshub S.A.**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120792583
NIP: 675-14-02-274

Kapitał zakładowy Comarch Pointshub S.A. wynosi 750 000,00 PLN i dzieli się na 7 500 akcji o wartości nominalnej 100,00 PLN każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 7 500 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100,0% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0% głosów). Spółka prowadzi działalność polegającą na wytwarzaniu i wdrażaniu oprogramowania lojalnościowego nowej generacji. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Pointshub S.A. jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Comarch Infrastruktura S.A.**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120807830
NIP: 675-14-03-084

Kapitał zakładowy Comarch Infrastruktura S.A. wynosi 575 000,00 PLN i dzieli się na 5 750 akcji o wartości nominalnej 100,00 PLN każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 5 750 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100,0% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0% głosów). Spółka prowadzi działalność polegającą na oferowaniu usług outsourcingu IT. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Infrastruktura S.A. jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **iComarch24 S.A.**
Adres Spółki: 31-864 Kraków, Aleja Jana Pawła II 39 a
Regon: 120871348
NIP: 6751410687

Kapitał zakładowy iComarch24 S.A. wynosi 500 000,00 PLN i dzieli się na 5 000 akcji o wartości nominalnej 100,00 PLN każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 5 000 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100,0% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0% głosów). Spółka świadczy usługi księgowe dla krajowych podmiotów zależnych z Grupy Comarch oraz wytwarza i sprzedaje oprogramowanie w modelu Cloud finansowo-księgowe dla małych i średnich przedsiębiorstw. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. iComarch24 S.A. jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **CASA Management and Consulting sp. z o.o. Spółka Komandytowo-Akcyjna**
Adres Spółki: ul. Szarskiego 18, 30-698 Kraków
Regon: 121040023
NIP: 6793020643

Kapitał zakładowy CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A wynosi 3 114 000,00 PLN i dzieli się na 31 140 akcji o wartości nominalnej 100,00 PLN każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 31 140 głosów na zgromadzeniu wspólników. 100,0% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (100,0% głosów). Spółka prowadzi działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Comarch Swiss AG**
Adres Spółki: Luzern Mühlemattstraße 8, 6004 Luzern, Szwajcaria
VAT ID: 472274

Kapitał Comarch Swiss AG wynosi 300 000 CHF i dzieli się na 300 akcji imiennych o wartości nominalnej 1 000 CHF każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 300 głosów na zgromadzeniu akcjonariuszy. 100% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA. Przedmiotem działalności spółki jest sprzedaż produktów grupy Comarch w Szwajcarii. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Swiss AG jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ i CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A).

Firma Spółki: **CAMS AG**
Adres Spółki: Luzern Mühlemattstraße 8, 6004 Luzern, Szwajcaria
VAT ID: CHE-273.360.056

Kapitał CAMS AG wynosi 100 000 CHF i dzieli się na 1 000 akcji imiennych o wartości nominalnej 100 CHF każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 1 000 głosów na zgromadzeniu akcjonariuszy. 51% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. CAMS AG jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez CCF FIZ i CASA Management and Consulting Sp. z o.o. SK-A).

Firma Spółki: **Opso sp. z o.o.**
Adres spółki: 31-864 Kraków, ul. prof. Michała Życzkowskiego 23
Regon: 122485307
NIP: 675-147-11-92

Kapitał zakładowy spółki Opso sp. z o.o. wynosi 205 000 PLN i dzieli się na 100 udziałów o wartości nominalnej 2 050 PLN każda, z których wynika 100 głosów. Comarch S.A. posiada 100% udziałów Opso sp. z o.o., które uprawniają do 100% głosów na zgromadzeniu wspólników. Opso sp. z o.o. prowadzi działalność gastronomiczną. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Opso sp. z o.o. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Miejski Klub Sportowy Cracovia Sportowa Spółka Akcyjna**

Adres spółki: 30-111 Kraków, ul. Kałuży 1
Regon: 351553230
NIP: 677-20-79-476

Kapitał zakładowy MKS Cracovia SSA wynosi 21 840 100,00 PLN i dzieli się na 218 401 akcji. Comarch S.A. posiada 144 381 akcji i głosów na WZA MKS Cracovia SSA, co stanowi 66,11% udziału w kapitale

zakładowym Spółki. Spółka prowadzi działalność sportową. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. MKS Cracovia SSA jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Comarch Colombia SAS COMARCH**
Adres spółki: Calle 72 NO 10-07 Of 603 Bogota D.C.
Bogota, Colombia

VAT ID: NIT 900967807-1

Kapitał zakładowy spółki wynosi 182 000 000 COP. Spółka zajmuje się sprzedażą i wdrożeniami systemów informatycznych Comarch na rynek Ameryki Środkowej i Południowej. 100% udziałów spółki Comarch Columbia jest w posiadaniu spółki Comarch Software Spain S.L.U. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Columbia SAS jest jednostką zależną od Comarch S.A. (przez Comarch Software Spain S.L.U.).

Firma Spółki: **Comarch Peru SAC. COMARCH**
Adres spółki: Av. Republica de Panama,
3420 Urb. Limatambo Dpto.,
1701 Lima-Lima- San Isidro

VAT ID: 20601740924

Kapitał zakładowy spółki wynosi 165 000 PEN z czego 8 250 PEN zostało wpłacone przez spółkę Comarch S.A. a pozostałe 156 750 PEN przez spółkę Comarch AG. Spółka zajmuje się sprzedażą i wdrożeniami systemów informatycznych Comarch na rynek Ameryki Środkowej i Południowej. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Peru SAC jest jednostką zależną Comarch S.A. (w 95% przez Comarch AG).

Firma Spółki: **Comarch Saudi Arabia Co. COMARCH**
Adres spółki: 1st Floor, The Plaza Complex, Olaya Street, Olaya, P.O. Box 84421,
Riyadh 11671, Kingdom of Saudi Arabia
Nr licencji: 210380472112

Kapitał zakładowy spółki wynosi 1 000 000 SAR. Comarch S.A. posiada udział w kapitale zakładowym w wysokości 95%, 5% udziałów posiada Comarch Infrastruktura S.A. Przedmiotem działalności Spółki jest sprzedaż i wdrażanie rozwiązań IT produkcji Comarch w Królestwie Arabii Saudyjskiej. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Comarch Saudi Arabia Co. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

Firma Spółki: **Geopolis Sp. z o.o. Geopolis**
Adres spółki: ul. Włocławska 167, 87-100 Toruń
Regon: 146720793
NIP: 524-276-02-89

Kapitał zakładowy spółki wynosi 50 000 PLN. Comarch S.A. posiada 100% udziałów spółki Geopolis sp. z o.o., która zajmuje się wspieraniem informatyzacji w jednostkach administracji publicznej poprzez tworzenie i wdrażanie zintegrowanych rejestrów i ewidencji o charakterze przestrzennym, systemów zarządzania państwowym zasobem geodezyjnym i kartograficznym oraz geoportali. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Geopolis Sp. z o.o. jest jednostką zależną od Comarch S.A.

SPÓŁKI STOWARZYSZONE

Firma Spółki: **SoInteractive S.A.** sointeractive
Adres Spółki: 31-864 Kraków, ul. Prof. Michała Życzkowskiego 29 a
Regon: 120629191
NIP: 676-23-66-843

Kapitał zakładowy SoInteractive S.A. wynosi 791 000,00 PLN i dzieli się na 7 910 akcji o wartości nominalnej 100,00 PLN każda. Z akcji tych przysługuje łącznie 12 420 głosów na zgromadzeniu akcjonariuszy. 25,28% akcji spółki znajduje się w posiadaniu CCF FIZ (16,10% głosów), natomiast 17,70% w posiadaniu Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A (11,27% głosów). Przedmiotem działalności Spółki jest tworzenie rozwiązań grywalizacyjnych B2C, B2B i B2E oraz mechanizmów gier i Internet of Things. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. SoInteractive S.A. jest jednostką stowarzyszoną z Comarch S.A.

Firma Spółki: **Metrum Capital S.A. (Volatech Capital Advisors S.A.)**
Adres Spółki: ul. Kałuży 1, 30-111 Kraków
Regon: 0000502255
NIP: 6772380164

Kapitał zakładowy Metrum Capital S.A. wynosi 700 000,00 PLN. Comarch S.A. jest w posiadaniu 21,43% akcji (15,79% w głosach na WZA spółki), a spółka CAMS AG jest w posiadaniu 42,86% akcji (31,58% w głosach na WZA spółki). Przedmiotem działalności Spółki jest wytwarzanie oprogramowania IT wspomagającego inwestowanie na rynku kapitałowym. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Metrum Capital S.A. jest jednostką stowarzyszoną z Comarch S.A. (bezpośrednio i przez CCF FIZ).

Firma Spółki: **Thanks Again LLC**
Adres Spółki: 1015 Tyrone Road, Suite 820, Tyrone, GA 30290
Regon: 120629191
NIP: 676-23-66-843

42,50% akcji spółki znajduje się w posiadaniu Comarch Pointshub Inc. (42,50% głosów). Spółka Thanks Again LLC jest operatorem systemów lojalnościowych dla lotnisk w Ameryce Północnej. Zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. Thanks Again LLC jest jednostką stowarzyszoną z Comarch S.A. (przez Comarch Pointshub Inc.).

21. Raport danych pozafinansowych

W dniu 28 kwietnia 2017 r. Spółka opublikowała na stronie www.comarch.pl skonsolidowany raport danych pozafinansowych za 2016 rok.

22. Transakcje zawarte przez emitenta lub jednostkę od niego zależną z podmiotami powiązаныmi na innych warunkach niż rynkowe

Nie wystąpiły.

23. Objaśnienie różnic pomiędzy wynikami finansowymi wykazanymi w raporcie rocznym a wcześniej publikowanymi prognozami wyników na dany rok

Grupa nie publikowała prognozy wyników na 2016 rok.

24. Opis czynników i zdarzeń o nietypowym charakterze mających znaczący wpływ na działalność Grupy i osiągnięte zyski oraz ich ocena

24.1. Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego

W okresie 2016 roku dokonano rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2015 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 10 441 tys. PLN, oraz dokonano utworzenia na 31 grudnia 2016 r. aktywa z powyższego tytułu w kwocie 9 936 tys. PLN. Aktywo to będzie sukcesywnie rozwiązywane na przestrzeni roku 2017 w proporcji do osiąganego w tym okresie dochodu strefowego.

W roku 2016 Grupa dokonała częściowego rozliczenia aktywa utworzonego na 31 grudnia 2015 r. z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 8 859 tys. PLN oraz dokonano utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 6 782 tys. PLN, a także utworzenia i rozwiązania aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 4 157 tys. PLN. Łączny wpływ wszystkich powyżej opisanych operacji na wynik netto roku 2016 wyniósł +1 575 tys. PLN.

24.2. Wycena różnic kursowych

Globalny wpływ zmian kursów walut na przychody i wyniki Grupy Comarch w 2016 roku był umiarkowany. Różnice kursowe zrealizowane oraz wycena bilansowa różnic kursowych od należności i zobowiązań na dzień 31 grudnia 2016 r. zwiększyły przychody i wynik operacyjny Grupy Comarch o 6 795 tys. PLN (podczas gdy w 2015 roku zwiększyły o 1 590 tys. PLN), natomiast różnice kursowe z pozostałych tytułów zmniejszyły wynik Grupy Comarch o 3 796 tys. PLN (podczas gdy za 2015 rok zwiększyły o 418 tys. PLN). Łączny wpływ różnic kursowych na wynik netto Grupy Comarch w 2016 roku wyniósł +2 999 tys. PLN (+2 008 tys. PLN w 2015 roku).

24.3. Odpis z tytułu utraty wartości należności

Na dzień 31 grudnia 2016 r. Grupa ujęła odpis z tytułu utraty wartości należności handlowych w wysokości 31 275 tys. PLN oraz rozwiązała utworzone wcześniej odpisy w wysokości 23 092 tys. PLN w związku z uregulowaniem należności. Operacje te ujęto odpowiednio w pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych w rachunku zysków i strat.

24.4. Wpływ Thanks Again LLC na wyniki Grupy Comarch

Uwzględnienie spółki stowarzyszonej Thanks Again LLC w wynikach finansowych 2016 roku metodą praw własności spowodowało zmniejszenie wyniku netto Grupy Comarch o 8 145 tys. zł (9 060 tys. zł w 2015 roku). Kwota 8 145 tys. zł (3 476 tys. zł w 2015 roku) związana jest z bieżącą działalnością spółki Thanks Again LLC, nie było aktualizacji wyceny wartości nabytych udziałów (5 584 tys. zł w 2015 roku).

25. Zmiany w podstawowych zasadach zarządzania przedsiębiorstwem emitenta i jego grupą kapitałową

Nie wystąpiły.

26. Opis struktury głównych lokat kapitałowych lub głównych inwestycji kapitałowych dokonanych w ramach grupy kapitałowej emitenta w danym roku obrotowym

Opisane w punkcie 12.

27. Dane dotyczące umowy z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych

Rada Nadzorcza Comarch S.A. w drodze pisemnego głosowania podjęła uchwałę nr 01/06/2015 z dnia 26 czerwca 2015 r. w sprawie wyboru Deloitte Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. jako podmiotu uprawnionego do badania oraz przeglądu sprawozdań finansowych oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych Comarch S.A. Deloitte Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. z siedzibą w Warszawie przy Al. Jana Pawła II 19, posiada uprawnienia do badania sprawozdań finansowych i jest wpisana na listę podmiotów uprawnionych do badania

sprawozdań finansowych pod numerem 73. Comarch S.A. korzystała w przeszłości z usług Deloitte Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. w zakresie przeglądu sprawozdań finansowych za I półrocze lat 2006-2009 oraz 2011-2014 oraz badania sprawozdań finansowych Spółki Comarch S.A. i rocznych skonsolidowanych sprawozdań finansowych Spółki Comarch S.A. za lata 2006-2009 oraz 2011-2014. Umowa została zawarta na okres 2 lat i obejmuje:

- przegląd jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki Comarch S.A. za I półrocze 2015 roku oraz za I półrocze 2016 roku;
- badanie rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Spółki Comarch S.A. i rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Spółki Comarch S.A. za rok 2015 i 2016.

Szczegóły dotyczące wynagrodzenia podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych zostały zawarte w tabeli poniżej:

Lp.	Rodzaj usług	Wysokość wynagrodzenia (netto) - zapłacone	Wysokość wynagrodzenia (netto) - należne
2016 rok			
Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.			
1.	Obowiązkowe badanie rocznych sprawozdań finansowych za 2016 rok	-	135 000,00 PLN
2.	Przegląd sprawozdań półrocznych za I półrocze 2016 roku oraz uzgodnione koszty dodatkowe związane z procesem konsolidacji	80 000,00 PLN	-
3.	Usługi doradztwa podatkowego dla Comarch S.A.	-	-
4.	Inne usługi dla Comarch S.A.	8 000,00 PLN	-
5.	Inne usługi dla pozostałych spółek Grupy Comarch	15 000,00 PLN	-
2015 rok			
Deloitte Polska Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.			
1.	Obowiązkowe badanie rocznych sprawozdań finansowych za 2015 rok oraz uzgodnione koszty dodatkowe związane z procesem konsolidacji	135 000,00 PLN	-
2.	Przegląd sprawozdań półrocznych za I półrocze 2015 roku oraz uzgodnione koszty dodatkowe związane z procesem konsolidacji	80 000,00 PLN	-
3.	Usługi doradztwa podatkowego dla pozostałych spółek Grupy Comarch	32 052,65 PLN	-
4.	Inne usługi dla pozostałych spółek Grupy Comarch	36 050,00 PLN	-

28. System kontroli programów akcji pracowniczych

Nie dotyczy.

29. Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

29.1. Postępowania dotyczące zobowiązań albo wierzytelności emitenta lub jednostki od niego zależnej, w których wartość stanowi co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta

Nie wystąpiły.

29.2. Dwa lub więcej postępowań dotyczących zobowiązań oraz wierzytelności, których łączna wartość stanowi odpowiednio co najmniej 10% kapitałów własnych emitenta wraz ze stanowiskiem emitenta w tej sprawie

Nie wystąpiły.

Kraków, 28 kwietnia 2017 r.

IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	

Comarch S.A.

Al. Jana Pawła II 39a

31-864 Kraków

ir@comarch.pl

+48 (12) 687 78 22

www.comarch.pl/relacje-inwestorskie/
